

valuutakursid 21.06.

USD 12,93 EEK ↓

EUR 1,21 USD ↑

SEK 1,71 EEK ↑

ÄP indeks 21.06.

972,07 0,18% ↑

Äripäeva online-uudised: www.aripaev.ee

Äripäev

TEISIPÄEV • 22. juuni 2004 • nr 120 (2660) • hind 15 kr

Järgmine
Äripäev ilmub
esmaspäeval,
28. juunil.

**Head
jaanipäeva!**

Online-uudiseid edastame
alates reedest, 25. juunist

Pilt tänavuselt
Grillfestilt, mis kehvast
ilmast tingitud publiku-
puuduse tõttu pankroti-
ga lõpetas.

Foto: Scanpix/Postimees

Mai ja juuni alguse kehv ilm
pärsib suveäri ja ettevõtjad
kurdavad oodatust kehvema
müügi üle.

lk 3

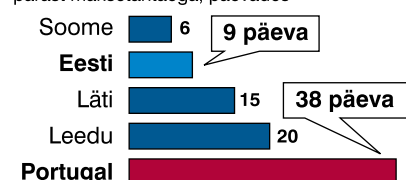
Eesti firmad usinad arvete eest tasujad

9000 firmat haaranud makse-
kultuuri uuringust selgus, et
arvete tasumise usinuselt jää-
vad Eesti firmad alla vähestele
ELi riikide omadele.

lk 2

Portugali firma venitab arvega enam kui kuu üle maksetähtaja

keskmine arve tasumise aeg
pärast maksetähtaega, päevades

Allikas: Intrum Justitia

Läänemere piirkonna riikide majanduskasvu väljavaated head

lk 4

Alta Capitali üks loojatest Indrek Rahumaa.

Alta Capitali haare laieneb

Cresco Investeeringisgrupist lahkunud Indrek Rahumaa ja Andres Rätsepp on mõne aastaga loonud mõjuvõimsa investeerimisfirma Alta Capital. Klementi ja Georg Otsa spa-hotelliga alanud rahapaiguste nimekiri küünib vorstitööstuse ja teede-ehituseni välja.

lk 6

Tallinna Kaubamaja valmistub arenguks

Tallinna Kaubamaja aktsionä-
rid otsustasid eile lubada
emiteerida uusi aktsiaid. Seda
on tarvis siis, kui on vaja raha
ülevõtmisteks või investee-
ringuteks, ütles Kaubamaja juht
Raul Puusepp.

lk 7

kolumn

Pudupoed: seni täitmata nišš

Miks teevad siia
pudupoode
teised, nt Hong-
kongi päritolu
Watson, mitte
meie ise, küsib
Andres Kärssin.

lk 23

Andres
Kärssin

Andmekaitse hoiatab superandmebaasi tekkimise eest

lk 5

äriidee

Fantaasiaküllased klaasese-
med Ideeklaasist.

lk 11

transport

Pühad toovad logistikas sei-
sakuid.

lk 14

ehitus

Paekiviplaate valides tasub
uurida, kuidas need kaevan-
dati.

lk 16

turundus

Kolmandik eelistab jaanitulel
juua õlut.

lk 21

Krediidikorraldusfirma Intrum Justitia juhataja Ivar Tammemäe ja SA KredEx juht Maive Rute tutvustasid eile ELI firmade maksekultuuri kohta koostatud uuringut.

Foto: Indrek Susi

Euroopa Liidu uuring kiidab Eesti firmade maksekultuuri

9000 Euroopa Liidu firmat haaranud maksekultuuri uuringust selgus, et arvete tasumise kiiruselt jäävad Eesti firmad alla vaid Soome ja Norra ettevõtetele.

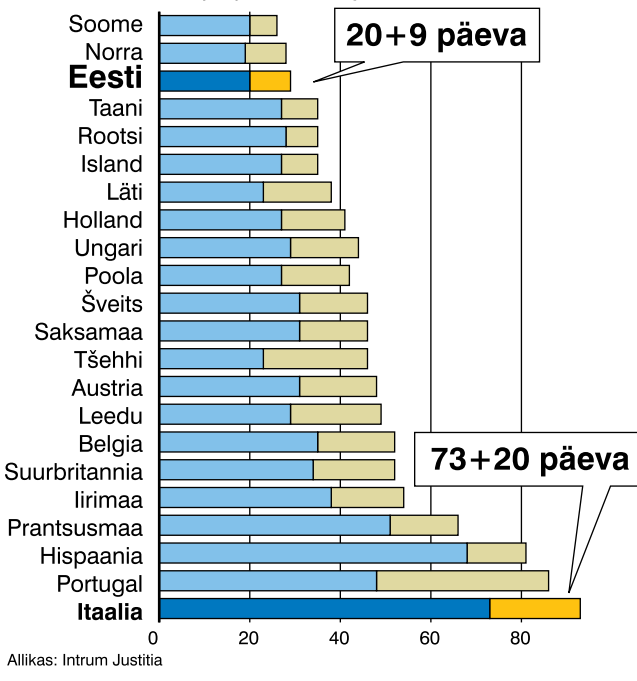
Kristina Traks
kristina.traks@aripaev.ee

Krediidikorraldusfirma Intrum Justitia uuringust tuli välja, et keskmiselt maksavad Euroopa firmad arved ära kaks nädalat pärast maksetähtaega. Kõige kiiremad maksjad on soomlased (kuus päeva pärast maksetähtaega), kõige aeglasemad maksjad aga Portugali firmad (38 päeva pärast maksetähtaaja saabumist). Eesti firmad tasuvad arved tavaliselt üheksa päeva jooksul pärast maksetähtaaja saabumist.

“Euroopa Liidu teiste maa-de tulemuste taustal on Eesti maksekultuur tähtsa hea,” ütles ASI Intrum Justitia juhataja Ivar Tammemäe. “Põhjuseks ilmselt asjaolu, et suur osa Eesti ekspordist läheb Põhjamaa-

Eesti firmad tasuvad arveid Itaalia omadest kolm korda kiiremini

ELi riikide maksetähtajad ja -viivitused päevades

Allikas: Intrum Justitia

desse, kus on samuti hea maksekultuur.”

Levinuimad põhjused, miks arveid õigeaegselt ei maksta, on Tammemäe sõnul ettevõtte

finantsprobleemid või siis tahtlik maksimisega viivitamine.

Uuringust tuli ka välja, et kuigi Itaalias võtab kauba eest raha kättesaamine pikkade

„Sageli on probleeme raha kättesaamisel just pikaajalistelt ostjatelt, kellega muututakse hooletuks ja antakse liiga palju krediiti.“

Maive Rute, SA KredEx juht

maksetähtaegade ja maksetega viivitamise tõttu ligi sada päeva aega, maksavad sealsed firmad lõpuks ikkagi arved ära. Maksmata jääb Itaalias vaid 0,9 protsenti arvetest. Ka Hispaania firmad venitavad maksimisega samuti väga pikalt, kuid 3,2 protsenti arvetest jääbki maksmata.

Ekspordi garanteerimisega tegeleva SA KredEx juht Maive Rute ütles, et kartus krediidiriskide ees on ettevõtjatele ekspordimisel üks peamisi takistusi.

“Eestis on suur osa eksporditajaid väike- ja keskmise suurusega ettevõtjad ning neil lihtsalt pole võimalik anda pikki maksetähtaegu ja kanda krediidikahjusid,” rääkis Rute. “Samas sageli on probleeme raha kättesaamisel just pikaajalistelt ostjatelt, kellega muututakse hooletuks ja antakse liiga palju krediiti.”

Clear Channel sai vaidluses Unicomiga riigikohtult positiivse lahendi

■ Välireklaamifirma Clear Channel sai riigikohtult positiivse lahendi seoses kaebustega Tallinna linnaosavalitsuste vastu.

Riigikohtu 18. juuni määruse kohaselt tuleb Tallinna halduskohtul jätkata välireklaamiettevõtja Clear Channel Estonia OÜ kaebuse menetlust Tallinna linnaosavalitsuste vastu.

Clear Channel Estonia OÜ tegevdirektor Indrek Tappo ütles pressiteate vahendusel, et on vastumeelt, kui Tallinna välireklaamiturgu jagatakse meetmetega, mis ei rajane ausal konkurentsil. “Pärast märtsikuist esimest kohtulahendit, kui Tallinna halduskohtus tuvastas Unicom ja Kristiine linnaosa valitsuse vahelise lepingu tühisuse, jätkame lootusrikkalt,” lisas Tappo. “Meie vaidlus linnaosavalitsustega on avalik-õiguslik vaidlus, mis kuulub halduskohtu pädevusse.”

Kohtuskäimise taga asjaolu, et linnaosavalitsused eelistasid Unicom teistele välireklaamiettevõtjatele. Linnaosavalitsused ei kuulutanud lepingute sõlmimiseks välja avalikku konkurssi, kus kõigil reklaamifirmadel oleks olnud võimalus osaleda. Samuti on Unicomiga sõlmitud lepingutes ühepool- sed sätteid, et Unicom reklaamipindade läheduses ei tohi olla konkurentide reklaam-

konstruktsioone. Unicomiga ei sõlminud lepingut vaid Tallinna Kesklinna valitsus.

JCDecaux Unicom Eesti OÜ arendusjuht Jaanus Kadaki sõnul ei vaieldud kohtus mitte lepingute sisu, vaid kohtupädevuse olemasolu üle, lepingud ise on seaduspäraseid.

“Mis puutub lepingu sisusse, siis on oluline vahe – kui Clear Channel on pannud kõn- niteed täis nn kolmjalgu, millel puudub linnakodaniku jaoks otstarve, siis JCDecaux Unicom on ehitanud Tallinnas ülelinn- nalise bussiootepaviljonide ja linnainfosüsteemi võrgu. Meie kliimas, kus aastast pooltel päe- vadel sajab, on bussipaviljonid linnakodanikele hädavajalikud,” märkis Kadak. **Äripäev**

Unicomi rajatud bussiootepaviljon Tallinnas.

Foto: Erik Prozes

sõnumid

Ühepõhjalised tankerid kaovad Läänemerest

■ Eilsel Läänemeremaade valitsusjuhtide tippkohtumisel Lohusalus lepitati kokku, et ühepõhjalised tankerid viiakse Läänemere sadamatest välja 2005. aasta 5. aprilliks, teatas TV 3.

Tegemist oli konsensusliku otsusega, millega jäi nõusse ka seni tankerite kiire keelustamise vastu olnud Venemaa esindajad eesotsas peaminister Mihhail Fradkoviga. **Äripäev**

Preatoni Panga uus nimi on SBM Pank

■ Kaks kuud tagasi omanikku vahetanud Preatoni Panga uus ärinimi on AS SBM Pank.

Uus nimi SBM Pank registreeriti 18. juunil äriregistris, samuti on uued omanikud esitanud patendiametile panga nime ja logo kaubamärkide registreerimistaotlused, teatas panga esindaja.

Rahvusvahelise kaubamärgina võetakse kasutusele SBM Bank. Panga domeeninimena on registreeritud www.sbmбанк.ee.

Panga uus nimi tuletati sõnadest Skandinaavia (Scandinavian), Balti (Baltic) ja Vahemeri (Mediterranean) ning viitab omanike päritolule ja panga asukohale. Eestis asuva panga ostsid rohkem kui kaks kuud tagasi Kreeka ja Rootsi investorid.

SBM Panga juhatuse esimehena jätkab Ott Karolin, juhatusse kuuluvad Urmas Pütsepp ja Mart Veskimägi. **Äripäev**

Savisaar ja Äripäev taotleavad tõendeid Inglismaalt

■ Tallinna linnaape, Keskerakonna juht Edgar Savisaar ja Äripäeva Kirjastus taotleavad kohtuvaidluses tõendeid Inglismaalt.

“Pooled tahavad osaleda tõendite kogumisel Inglismaal ja soovivad sealt saada kohtukutseid,” vahendas eile toimunud eelistungi käiku Tallinna linnakohtu pressiesindaja Aet Truu.

Pooltel on huvi kuulata üle Grayling Ltd esindaja Amanda Riddle. See toimub Inglismaa kohtus. Tõendite kogumise juures soovib viibida hageja Edgar Savisaar isiklikult koos oma esindajate Andres Aaviku ja Üllar Talvistega.

Järgmiseks eelistungi ajaks määras kohtunik Krista Kirspuu 22. oktoobri. **Äripäev**

Internetikasutajate arv on tõusnud üle 600 000

■ TNS Emori uuringu kohaselt kasutab eestimaalastest interneti 52%, mis teeb interneti vahendusel suhtleva kogukonna suuruseks 621 000 inimest.

Võrreldes aasta varasemaga on internetikasutajateks hakanud veel 4% Eesti vastavaalisest elanikkonnast ehk 45 000 inimest, teatas TNS Emor. **Äripäev**

Stockmann võib loobuda Hobby Hallist

■ Senist strateegiat muutev Stockmanni kontsern kaalub postimüügiga tegeleva divisjoni Hobby Hall müüki, teatas ettevõtte eile.

Stockmanni täpsustanud strateegia kohaselt peaks aastaks 2008 kolmandik käibest ja sama palju kasumist tulema Balti riikide ja Venemaa turult. “Hobby Halli arenguvõimalusi kaalutakse aasta teises pooles, üheks võimalustest oleks divisjoni müük,” märkis Stockmann oma teates.

Stockmann viitab Euroopa

postimüügiturul valitsevale tugevale ühinemistrendile. Selle suundumuse üheks osaks on see, et mitmed rahvusvahelised tööstused ja institutsionaalsed investorid huvituvad Stockmanni gruppi kuuluvast Hobby Hallist, mis on oma valdkonnas turuliidriks nii Soomes kui ka Balti riikides.

Eesti postimüügi turust ligi poolt omav Hobby Halli käive langes Eestis mullu 11 protsenti, 362 miljonile kroonile. 2003. aasta sügisel teatas Stockmann, et Hobby Halli di-

visjoni kasumlikkus on ebarahuldav, tulemuse parandamiseks suleti mitu poodi, sealhulgas Hobby Halli kauplus Tallinnas Maakri tänaval.

Stockmann on täpsustanud ka oma strateegiat, mille järgi aastaks 2008 peaks kolmandik käibest ja sama palju kasumist tulema Balti riikide ja Venemaa turult. Eriti kiiret kasvu plaanib Stockmann Venemaal, kus seni on edenetud ettevaatlikult, kuid viimasel ajal on tempo tõusnud, vahendas Startel. **Äripäev**

Hobby Halli kauplus Tallinnas, mille Stockmanni oli sunnitud sulgema.

Foto: Andras Kralla

Vihma sadas ka eile Tallinnas Raekoja platsil asuva restoran Troika konsultandi Paul Lepiku pildistamise ajal. Külmad suveilmad on restorani müüki veerandi võrra kahandanud.

Foto: Indrek Susi

Kehv ilm pidurdas suveäri

Vihmane ja külm suvehooaja algus mõjus pärssivalt ilmast sõltuvalle ettevõtlusele – oodatust kehvemad müüki kurdavad restorani- ja hotellipidajad, lihatööstused ning karastusjookide, grillisõe- ja jäätisetootjad.

A Andris Feldmanis
andris.feldmanis@aripaev.ee

Olematu päike läheb meile maksma 25% käibest, ütles restoran Troika konsultant Paul Lepik, rääkides külmadest suveilmadest. "Mai alguse kuupalainega seoses oli 25% hüpe käibes võrreldes eelmise aasta külma mai algusega," sõnas Lepik. "Nüüdseks on see hüpe kuhugi ära kadunud."

Kõige hullem on olukord

maasikakasvatavate jaoks. "Saaremaal on külm ära võtnud kõik varajased maasikad," ütles Saaremaa Maasikakasvatavate Ühistu esimees Kati Näälik. "Kurb pilt on." Tema sõnul on olukord maasikakasvatustes selline kogu Eestis.

Samuti on grillisõe müük sel aastal OÜ Barbetec esimehe Rainer Rebase sõnul alanud kehvapoolselt. "Tagasimine eelmise aastaga võrreldes on tuntav," rääkis Rebane.

Ilm mõjutab jäätise müüki viiendiku ulatuses

Ootuspäraselt on külmad ilmad tugevalt mõjutanud jäätisemüüki. Tallinna Külmoone juhi Margus Puusti sõnul mõjutab ilm jäätise müüki umbes 15–20% ulatuses. Jäätiseturu kasv talveperioodil oli umbes 7–10%. Juunis sellist kasvu pole olnud. "Juuniku tulemuste üle kiidelda ei saa," ütles Puust. "Loodame, et ilm on meile edaspidi armulisem."

Rahe ja külm ilm viisid pankrotti mai lõpus toimunud Grillfesti, nagu kirjutas 8. juuni Postimees. 28.–29. mail toimunud grillimisvõistlused Saue mõisas põhjustasid Grillfest Estonia pankroti, sest halva ilma tõttu oodatut 5500 külastajat ei tulnud. Postimehe andmetel ületavad katteta võlakohustused miljon krooni ja see summa ei ole veel lõplik.

Ka majutusäri on jahedad ilmad mais-juunis jälle jätnud. "On teada, et kui eestlased tulevad nädalavahetusel Pärnusse puhkama, siis vaadatakse hommikul, milline ilm on ja otsustatakse selle järgi," ütles Pärnu hotelli Strand tegevjuht Tarmo Bachmann. "Samamoodi on sel aastal teinud ka põhjanaabrid soomlased." Seetõttu on Strandil olnud väga palju annulleerimisi.

Ilmad on mõjutanud ka väiksemaid turismialasid. "Ilmad kehvad, turiste pole," iseloomustas Maria talu müügi-juht Riina Rand olukorda. Neid

turismialasid, mis elatuvad si-
seturismist, mõjutab ilm kõige rohkem.

Külma ilma negatiivset mõju kinnitasid suuremad õlletootjad. "Selge see, et oleme oma ootustest maas," ütles Tartu Õlletehase juht Tarmo Noop. "Me lootsime, et ilmad on ikka soojemad." Samas on üldine olukord turul positiivne. "Jaanuaris-aprillis liikusid kõik turud tõusvas joones," sõnas ta.

Saku: müük suurenenud hoolimata ilmast

Saku Õlletehase tootejuht Ranno Stüff müügitulemuste üle otsesõnu ei kurda. "Saku müük on tõusnud võrreldes eelmise aastaga, hoolimata külmast ilmast." Stüff sõnul on tõusnud kogu turg. "Turg oleks olnud lihtsalt veel suurem ja müük veel rohkem kasvanud, kui oleks kuumad suvepäevad olnud," ütles Stüff.

Karastusjookide tootja Coca-Cola HBC Eesti ASI avalike suhete juht Madeleine Tults ni-

metas samuti ilma kui üht olulist müügitegurit. Samas ei saa tema sõnul ilmataadile lootma jääda. "Oleme ise aktiivsed," ütles Tults. "Eesti ilm on alati ootamatu."

Lihatööstuste juhtide hinnangud ilma mõjule lähevad lahu. Valga Lihatööstuse juht Elmut Paavel jäi müügitulemust kommenteerides tagasihoidlikuks. "Arvestatud tõusu ei ole olnud," ütles Paavel. Tema sõnul on selle taga külm ilm, mis mõjutab grilltoodete müüki.

Rakvere ja Võro lihatööstused positiivsemad. "Kokkuvõttes oleme alanud suvehooaja tulemustega tinglikult rahul," teatas Rakvere Lihakombinaat. "Aprillis-mais oleme suvetoodeteid kokku müünu 10% rohkem võrreldes eelmise aastaga."

Müügi tõusu kinnitas ka Võro Kommerts juht Jana Võrk, kelle sõnul on grilltoodete müük kasvanud aprillis-mais 30%.

Hooajaettevõtlused plaanidest maas

ettevõtete juhtide hinnang külma suvealguse mõjule

TOITLUSTUS

„Päike läheb meile maksma 25% käibest.

Paul Lepik, restoran Troika konsultant

MAJUTUS

„Ilmad kehvad, turiste pole.

Riina Rand, Maria turismitalu müügi-juht

ÕLLEMÜÜK

„Selge see, et oleme oma ootustest maas.

Tarmo Noop, Tartu Õlletehase juht

GRILLSÕE MÜÜK

„Tagasimine eelmise aastaga võrreldes on tuntav.

Rainer Rebane, OÜ Barbetec esimees

LIHAMÜÜK

„Arvestatud tõusu ei ole olnud.

Elmut Paavel, Valga Lihatööstuse juht

JÄÄTISEMÜÜK

„Jäätiseturu kasv talveperioodil oli umbes 7–10%. Juunis sellist kasvu pole olnud.

Margus Puust, Tallinna Külmoone juht

Otselennud Tallinnast – hinnad alates 5995.-

HORIZON TRAVELI SÜNNIPÄEVANÄDALAL KÕIK RHODOSE REISID 2000.- EEK ODAVAMAD*. HINNAD AL. 4395.- EEK. NING KINGITUS PEALEKAUBA.

NB! Pakkumine kehtib ainult 28.06 - 03.07.2004

*ei kehti loteriimajutuse ega ainult lennu puhul

Costa Daurada – al. 02.06	Ibiza – al. 02.06
Mallorca – al. 02.06	Costa del Sol – al. 10.09

Horizon Travel
www.horizontravel.ee
Estonia pst. 3, Tallinn 10143 Tel: +372 6409 053

Läänemeremaade majandus tõusuteel

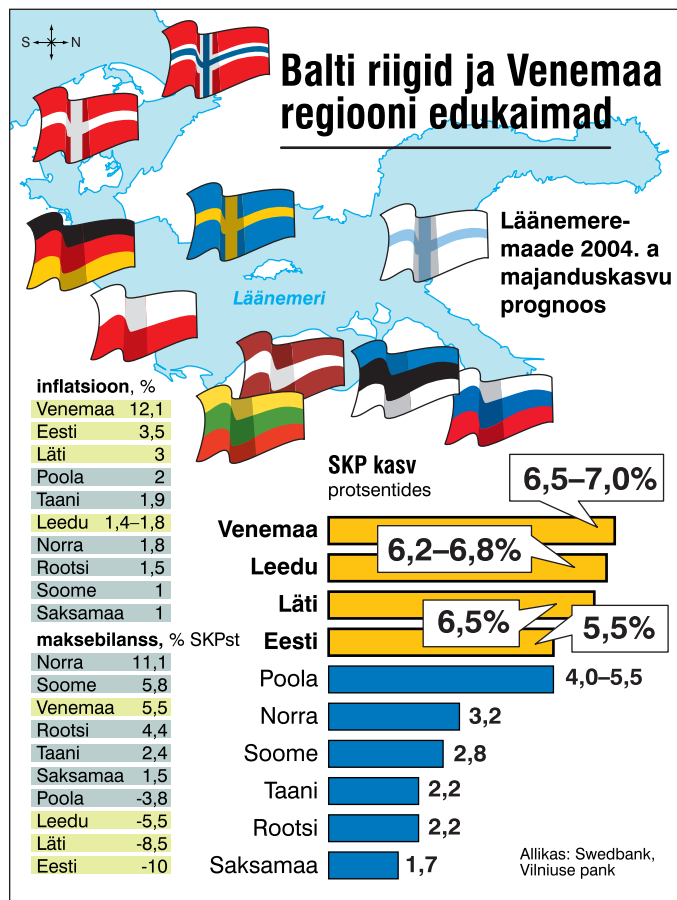
Umbes 110 miljoni elanikuga Läänemere piirkonna riikide selle aasta majanduskasvu väljavaated on paljude prognooside kohaselt head.

Tõnis Arnover
tonis.arnover@aripaev.ee

Seoses eile Laulasmaal peetud Läänemeremaade valitsusjuhtide tippkohtumisega, kus muu hulgas arutati omavahelise koostöö tihendamist, on paras hetk heita pilk nende majanduse hetke seisule. Kokkuvõttes on kümne Läänemeremaade majanduskasv üsna ebaühtlane ja selle järgi võib need paigutada gruppidesse. Energiliste liidrite hulka kuuluvad Eesti, Läti, Leedu ja Venemaa. Nende kannale hakkab astuma vahepealsest seisakust toibuv Poola, siis tuleb väikese vahega taga mõõdukas tempos Põhjamaade grupp Norra, Soome, Rootsi, Taani ning lõpus sörgib Saksamaa.

Balti riikide hea majanduskasvu jätkumist soodustab rahvusvahelise majanduskonjunktuuri mõõdukas paranemine, kirjutas Rootsi Swedbank oma Läänemere piirkonna analüüsis. Nii Eestis, Lätis kui ka Leedus on majanduse mootoriks tugev sisemine nõudlus, mida toetavad sisetulekute kasv ja madalad laenuintressid, lisaks annab neile ELi liikmeks saanuna tugeva tõuke suurenevad investeeringud infrastruktuuriprojektidesse. Kõigi kolme riigi majanduskasv püsib viit protsenti ületaval tasemel.

Tugev majanduskasv jätkub Venemaal ja seda aitab maailmaturul püsiv kõrge nafta hind. Venemaa majandusministee-

Venemaa peaminister Mihhail Fradkov (vasakul) ja Eesti peaminister Juhan Parts eile Laulasmaal Läänemeremaade valitsusjuhtide tippkohtumisel.

Foto: All Over Press

rium ennustab, et selle aasta SKP kasv ületab 6%, isegi kui nafta hind peaks langema kuni 10%. Jätkub ettevõtete erastamine: riik müüb tänava üle 4000 firma, seetõttu jätkub otseste välisinvesteeringute vool Venemaale. Venemaa endise majandusministri Jevgeni Jassinini väitel on üleminek turumajandusele lõppenud ning nüüd on põhiküsimuseks, kas Venemaa suudab arengu pöörata tugeva kasvu tagavale postindustriaalsele arenguteele või jätkab vanamoodi.

Poliitilise ebastabiilsuse käes vaevlev Poola on vahepealsest seisakust üle saamas ja tema majanduskonjunktuur on selgelt paranemas. Kuid oma konkurentsivõime kiireks parandamiseks tuleb tal jätkata raskeid reforme põllumajanduses, mäetööstuses, energeetikas jm. Valitsusel tuleb tõsiselt vaeva näha suureks paisunud eelarvepuudujäägi vähendamise ja kiirendada erastamist, mis seni on olnud poliitilistel põhjustel üsna loid ja mille tõttu on ka otseste välisinvesteeringute

gute sissevool aeglustunud. Euroopa suurima majandusega Saksamaa majanduskasv oli esimeses kvartalis ainult 0,4%, kuid näitas majanduse elavnekmist. Tänu USA ja Jaapani edukale arengule oli Saksa majanduse mootoriks eksport, mis moodustab veerandi SKPst. Majandusminister Wolfgang Clement avaldas lootust, et struktuurireformid, mis muu hulgas vähendavad maksukoormust, ergutavad senist loodu kodumaist nõudlust. Reformide kaasmõjul loodab Saksa-

maa selle aasta majanduskasvu kergitada 1,7 protsendile.

Põhjamaade majanduskasv ületab Saksamaa oma, kuid püsib mõõdukas kaheprotsendilisel tasemel. Tänu maailmajanduse olukorra paranemisele on kasvanud eksport, samuti loodavad nad abi ELi laienemisest. Kõige paremini on läinud Norral, mis tänu kõrgele nafta hinnale saab täiendav tulusid eelarvesse ning mis on kergitanud oma selle aasta majanduskasvuprognoosi 2,6 protsendilt 3,2-le.

sõnumid

USA Senat vaidleb Skype'i üle

■ Eesti programmeerijate kaasabil loodud üle interneti helistamise vahend Skype on tõusnud teravaks diskussiooniteemaks USA Senatis.

Föderaalne juurdlsusbüroo kardab, et järelevalveta internetitelefoniist võib saada tööriist terroristide ja narkoärimeeste käes, kirjutab Dagens Industri.

Skype on USA Senatis käivitunud terava debati, kus vabariiklasest senaatori John Sununu eestvõttel menetlemisel olev eelnõu lubab siiski internetitelefoniil areneda ilma maksude ja muude koormisteta. Äripäev

Rootsi alkoholimaks pinnuks silmas

■ Rootsi riikliku alkoholi monopoli Systembolaget juht Anitra Steen lausub, et Rootsil ei ole pääsu alkoholimaksude alandamisest.

Intervjuus ajalehele Svenska Dagbladet küsis Steen, kas on enam alust kõnelda Rootsi riigi alkoholimüügi monopolist, kui ligi pool rootslaste tarbitud viinast on ostetud mujalt kui Alko kauplustest. Steen mõnab, et maksu alandamine alkoholi tarbimist vaevalt vähendab, võib aga parandada kontrolli selle üle.

Viie viimase kuuga on Systembolageti käive vähenenud 4%. Vähenemine jätkub, sest nii Soome kui ka Taani on hiljuti alandanud alkoholimakske. Juba üksi läinud aastal kasvas rootslaste poolt välisreisidelt kaasa toodud alkoholi kogus 22 protsenti. Äripäev

Eesti Pank: välistasakaal paraneb

■ Eesti Panga eile avaldatud esimese kvartali maksebilansi esialgsed andmed näitavad, et välistasakaalu paranemine käesoleva aasta algul jätkus.

Kõige selgemalt väljendub paranemine kaupade ja teenuste puudujäägi vähenemises – SKP suhtes mõdetuna oli see näitaja ligi kaks korda väiksem kui mulu samal ajal, teatas keskpang pressiteate vahendusel.

Välistasakaalu paranemise taga oli keskpanga teatel kaupade ja teenuste ekspordi kiirem kasv, seda võrreldes sisemaise nõudluse kasvuga. Kvartali oodatava SKP suhtes moodustas jooksevkonto puudujääk umbes 11 protsenti. Seejuures moodustas puudujäägist poole reinvesteeringut kasumi arvestuslik väljavool. Äripäev

„Olin noorena spordimees ja mulle võiduajamised meeldivad. Oleme lahinguks valmis.“

Oleg Gross, Virumaal suurettevõtja

Gross sai Sillamäel endale konkurendiks leedulaste VP Marketi

■ Sillamäel suletud Säästumarketit koha võttis laupäeval üle Leedu VP Marketi gruppi kuuluv T-Market kett. Virumaa ettevõtja Oleg Gross ei pea T-Marketit oma poele ohtlikuks konkurentiks, kirjutas Põhjarannik. „Kindlasti oli Säästumarket, kes seal enne pinda rentis, meile palju tugevam konkurent,” ütles Gross.

Gross ütles, et sisetoodava kauba osakaal Eesti toidumarketis väheneb. „Väljastpool Eesti toodetavat kaupa, mille järele on nõudlust, toome ka meie sisse,” lisas ta.

Gross ütles, et on valmis alustama Sillamäel hinnasõda. „Üks on kindel – sillamäelased konkurentsi tihenemise ainult võidavad,” tunnistas Gross. Ta ütles, et tema

poel aitab hinna madalal hoida oma tootmispool. „Olin noorena spordimees ja mulle võiduajamised meeldivad. Oleme lahinguks valmis.”

T-Marketid haldava OÜ VP Market tegevjuht Jüta Juzulenaite ütles, et kauplusekett hakkab Eestis tegema tihedat koostööd kohalike tootjatega, kelle toodang moodustab suurema osa kaupluseketi väljapanekust.

Balti riikide suurimale kaupandusketile VP Market on praegu peale Sillamäe kauplused Pärnus, Tartus ja Maardus. Käesoleval aastal avatakse veel 15 kauplust, järgmise kolme aasta jooksul kuni 40 kauplust.

VP Marketil on 186 kaupanduskeskust Leedus ja 81 Lätis. Äripäev

Väliskaubanduse liit korraldab kaubandusmissiooni Hiinasse

■ Väliskaubanduse liit korraldab septembri lõpus Eesti ettevõtjatele ärisviisi Hiinasse.

Missioon toimub 19.–26. septembrini ja oodatud on nii Hiina suunal alustajad kui ka juba tegutsejad, kes soovivad kontakte laiendada, teatas väliskaubanduse liit.

Külastatakse Jangsu provintsi ja Shanghai linna. Missiooni korraldajad Eesti poolt on Eesti Väliskaubanduse Liit ja Hiina RV Tallinna saatkonna juures asuv majandus- ja kommertsbüroo.

Delegatsiooni võtavad Hiina poolt vastu, viivad läbi part-

neriotsingud ja korraldavad äriläbirääkimised väliskaubanduse organisatsioon Jiangsu Sub-Council of China Council for the Promotion of International Trade, erimajanduspiirkond Shanghai Caohejing Hi-tech Park ja Soome äriteenuste pakkuja Exportum OY. Äripäev

**AVATUD UUS
MÖÖBLIKAUPLUS**

Mööbel otse maaletoojalt!

Tartu mnt 43, Tallinn. Tel 644 5533

E–R 10–19 • L 10–17 • P 10–15

Manklain OÜ

Õlletööstur vaidleb maksuametiga

A Anne Oja
anne.oja@aripaev.ee

Eile arutas Tallinna halduskohus Pärnu Õlletehase suuromaniku Charlie Viikbergi kaebust maksu- ja tolliameti tegevuse peale, kellel kunagine börsihai sai märtsi lõupäeval maksuotsuse.

Viikbergi ennast kohtus ei olnud. Maksuteemal Viikberg kommentaare ei andnud, soovitudes küsimustega pöörduda oma esindaja IMG Konsultandi juhi Ardo Ojasalu poole.

Ojasalu ütles kohtule, et märtsi lõupäeval Viikbergile määratud täiendava tulumaksu näol oli tegu väga suure summaga. "Maksud määrati selles ulatuses, kui oli tehtud tehinguid Apex Equipment Ltd

Charlie Viikberg

kontolt," rääkis Ojasalu. Tema sõnul oleks maksuamet pidanud maksustama mitte Viikbergi, vaid väärtpaberite ostumüügiga tegelenud offshore-ettevõtet Apex Equipment Ltd.

Maksuameti hinnangul seisis Apex Equipment Ltd taga ainuisikuliselt Charlie Viikberg ise, kes oli offshore-ettevõttele kolm pangaarvet avanud ja neid käsutas.

Apex Equipment Ltd kontodelt tegi Viikberg ülekandeid oma isiklikule kontole ja maksis tema omandusse jõudnud kinnistu eest Tallinna kesklinnas. Nendelt kontodelt võttis Viikberg välja ka sularaha.

Ojasalu sõnul kaebas Viikberg maksuameti kohtusse seetõttu, et too kohustas Viikbergi

vastama otseselt Apex Equipment Ltd-d puudutavatele küsimustele. Kuna maksuamet kontrollis Viikbergi kui eraisiku tulumaksu tasumise õigsust aastatel 1997–2000, siis info liikumise kord ettevõttes ja ettevõtte tulu Viikbergi maksuametlusse ei puutunud.

Ka heitis Viikberg maksuametile ette, miks kasutati tal maksu määramiseks Divecist võetud dokumente vaatamata sellele, et Diveci võetus tunnistati õigusvastaseks ja sealtkaudu hangitud dokumentide kasutamise vajadust tuleb iga maksumaksja puhul eraldi kaaluda.

Kohus märkis, et Viikbergi kaebuse rahuldamine või mitterahuldamine ei mõjuta kehvat maksuotsust. Ojasalu sõnul pole Viikberg veel otsustanud, kas kaebab maksuotsuse kohtusse või mitte.

Andmekaitseja hoiatab superandmebaasi eest

Andmekaitse inspeksioon võitleb ohtliku superandmebaasi koostamise vastu statistikaameti seinte vahel, mis eirab nii Eesti kui Euroopa Liidu seadusi.

A Silva Männik
silva.mannik@aripaev.ee

Andmekaitse inspeksiooni (AKI) peadirektori Urmas Kuke sõnul üritab statistikaamet koguda inimeste kohta ilma konkreetse eesmärgita põhjendamatu andmeid, mida tegelikult riigile vaja ei ole. Personaalselt kogutavate andmete rohkuse ja mõttekuse üle avaldas riigliku statistika seaduse lugemisel Riigikogus teadmatust ka rahandusminister Taavi Veskimägi, kelle valitsemisalas amet kuulub.

Urmas Kuke sõnul võib selline ELi reegleid ja isikuandmekaitse seaduse mõtet eirav superbaas kujutada valedesse kättesse sattumisel ohtu igale inimesele. Väga lihtsalt saab tuua välja näiteks huvi pakkuva ettevõtja kõikvõimalikud sidemed teiste isikutega, äriühingute ja tema tegevusvaldkondadega. "Alates sellest, kellega ta koos koolis õppis, äri teeb, kuni selleni, kellega ta mingil ajal koos haiglapalatis kõrvuti voodites oli ning mis tervisehädadega võitles," näitlikustas Kukk. "Võtame näiteks parteid, kes saavad erinevaid andmeid omavahel sidudes teha sulle personaalset valimisreklaami."

AKI ettekirjutusega on hetkel isikustatud andmete töötlemine statistikaametil keelatud. Selle asemel, et otsida võimalusi analoogiliselt paljudele Euroopa riikidega andmete saamiseks umbisikuliselt muudeti aga statistikaseadust nii, et tööd saab jätkata vanaviisi, ütles Kukk. Riigi raha raisates üritab amet koguda ikka iseseisvalt samu andmeid, mida näiteks rahvastikuregister. Samas võiks andmed viimasest juba anonüümselt statistikutele töötlemiseks minna, pakkus Kukk välja lahenduse.

Andmekaitse inspeksiooni peadirektor Urmas Kukk: superandmebaasi sattumine valedesse kättesse kujutab endast suurt ohtu.

Foto: Scanpix/Postimees

Rahandusministeeriumi asekancler Tauno Tats ütles, et nii valitsus kui ka Riigikogu, kes statistikaseaduse muudatuse kinnitas, on seda meelt et isikustatud statistikat on vaja. Samas mõõnis ta, et statistikaametiga on olnud probleeme. "Muutunud olusid arvestades on meil kavas alustada augustis statistikaametis töökorraldusliku reformiga, kus muu hulgas vaatame üle ka vaatluste loetelud ja muu sellise." Siseministeeriumi õigusosa-

„Meil on kavas alustada augustis statistikaametis töökorraldusliku reformiga, kus muu hulgas vaatame üle ka vaatluste loetelud ja muu sellise.

Tauno Tats, rahandusministeeriumi asekancler

Statistikaamet: hirm pole õigustatud

Statistikaameti peadirektori Rein Veetõusme sõnul ei ole andmete lekkimise hirm õigustatud.

Pärast andmete kogumist säilivad nad ainult kuu aega ehk kontrollimise faasis isikustatud kujul, selgitas ta. "Isikustatud andmete kaitse on meil nii rangelt turvatud, et mingisugust lekkimise varianti ei ole. Põhimõtteliselt on nad vaid ühes masinas, millele pääseb ligi neli inimest," selgitas ta. Hiljem kaotavad andmed statistikute jaoks isikustatud väärtuse ning nad muutuvad umbisikulisteks. Arhiivi jääb alles vaid krüpteeritud kood, millega on võimalik teha aastate pärast teatud järeluuringuks jaoks tagasiside, lausus ta.

Veetõusme tunnistas, et ideaalis võiks statistikaamet isikustatud andmete kogumisest loobuda ja jätta pärast nad vanaviisi tegutseda ei soovi. Meie rahvastikuregistri andmed on aga hetkel head operatiivseks kasutamiseks, kuid statistika tootmiseks nad sobi, põhjendas Veetõusme. Äripäev

konna juhataja Rain Sannik ütles, et statistikaamet ei ole suutnud uute nõudmistele suhtes ümber orienteeruda. "Kaldun arvama, et see on ühelt poolt tahtmise ja teisalt ka harjumuse küsimus, mis on väga kahetsusväärne," lausus ta. Sannik mõõnis, et esialgu kauge teema muutub tähtsaks siis, kui kogutud andmed satuvad sinna, kuhu nad ei peaks sattuma. Kõige ekstreemsem on muidugi kuritegelike inimeste kätte sattumine, tunnistas ta.

Halduskohus jättis Gunnar Krafti kaebuse rahuldamata

Tallinna halduskohus jättis oma reedese otsusega rahuldamata Sangari juhatuse esimehe Gunnar Krafti kaebuse.

Nimelt oli Kraft vaidlustanud kohtus maksuameti korralduse ja vaideotsuse, millega endist pankurit kohustati esitada andmeid oma kontode ja vara kohta. Kohus leidis nüüd, et kaebus tuleb jätta rahuldamata, kuna maksuameti korralduse tekstist on siiski võimalik üheselt välja lugeda maksuhalduri tahet kontrollida perioodil 1997–1999 kaebaja kõiki maksutuluseid olenevata sellest, et ühest mõneti

ebaõnnestunud sõnastusega lõigust võiks teha järelduse, justkui maksuamet sooviks kontrollida ainult ühe firmaga seotud tehinguid.

Mis puudutab kaebaja arveldus- ja väärpaberikontode väljavõtete nõudmist, siis kohus leidis, et nõuded on selged ning nimetatud teave on otseselt seotud ka kaebaja maksukohustuse kontrollimisega.

Krafti ja tema esindajate väide, et nõutud andmete esitamine on liigne sekkumine tema eraellu, on kohtu seisukohalt

Gunnar Kraft

liialdatud. Kohus märkis, et põhiseadus sätestab igapäevase õiguse eraelu puutumatusele ja keelab riigiasutustel, kohalikel omavalitsustel ja nende ametiisikutel sekkuda eraellu muidu, kui seaduses sätestatud juhtudel ja korras tervise, kõlbluse, avaliku korra või teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, kuriteo tõkestamiseks ja kurjategija tabamiseks. Käesoleval juhul aga on seaduslik alus kaebaja eraellu sekkumiseks olemas sätestatuna maksuseadustes. Äripäev

Õllesummer

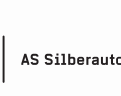
KÕIK ON KOHAL

7.-11. juuli

EKSPRESS
HOTLINE
1182
www.1182.ee

www.olesummer.ee

Alta Capitali aktsionärid Toomas Leis (vasakul) ja Indrek Rahumaa eelistavad olla ise investorid ja mitte vahendada ainult teiste investorite raha. Foto: Raul Mee

Klementist alanud investeeringud on jõudnud Lätti

AS Alta Capital

aktsiakapital: üle 18 mln kr omanikud:

- **John Bonfield** 40% läbi Bryum Estonia
- **Indrek Rahumaa** 26,7% otse ja läbi Investeeringuvabriku
- **Andres Rätsepp** 26,7% otse ja läbi Sarto Holdingu
- **Toomas Leis** 6,6% otse ja läbi Merona Holdingu

investeeringud:

Investeeringisgurud jahivad tugevaid kaubamärke

Vaid kolm aastat investeerimisturul teutsenud Alta Capitali rahapaigutuste nimekiri on aukartustäratav, ostetud on vaid tuntud kaubamärke, olgu siis tegu rõivaste, vorstitööstuse, teedehituse, hotellinduse või naiste pesuga.

Peeter Raidla
peeter.raidla@aripaev.ee

“Oma investeeringuid kavandades vaatame kõigepealt, kas ettevõtte on stabiilne rahavoog ja väljakujunenud turu,” selgitab Alta Capitali üks omanikke Indrek Rahumaa oma investeerimis põhimõteteid. “Senistest investeeringutest on vaid Klementi moodustanud rahavoogude suhtes erandi, kus kaubamärgi tugevus kaalus rahavoogude ebastabiilsuse üles.”

Kõik algas 2000. aasta suvel, mil Indrek Rahumaa ja Andres Rätsepp lahkusid Balti Cresco Investeeringurühmast ja asutasid ASi 2R Investments. See 2Ri tähistas Rahumaad ja Rätseppa. Osalusest loobumise vastutasuks saadi Tallinnas Tartu maanteel asuv kinnistu. Kõik ülejäänud, kaasa arvatud Estonian Airi aktsiad, jäid Tõnu Laagile, Olev Schultsile ja teistele Cresco aktsionäridele.

“Tahtsime ise investeerida, mitte enam teistele investeerimisteenust pakkuda,” tõdeb Rahumaa neli aastat hiljem. “Ega seal mingit muud vastuolu ei olnudki.”

Oma esimeste suuremate investeeringuteni jõuti siiski alles 2002. aastal, mil Crescost päranduseks saadud kinnistu oli maha müüdud. Eelnevalt oli selleks otstarbeks soetatud AS Alta Capital, kus lisaks 2Ri omanikele tulid aktsionärideks veel samal ajal Rahumaa ja Rätseppa lahkumisega Estonian Airi asepresidendi kohalt taandunud Toomas Leis ning Briti investor John Bonfield.

2002. aasta suvel sisenes Alta Capital ASi Klementi omanikeringi. Mõned kuud veldanud koostöö Klementi senise juhi Madis Võõrasega lõppes ootamatult ning ettevõtte asus juhtima üks Alta Capitali aktsionäridest Toomas Leis.

“Võõras oli Klementit väga pikka aega juhtinud ning sellest tingitult oli tal ka väga raske läbi viia ulatuslikke muudatusi,” sõnab Rahumaa.

Rahumaa liigutab Klementi aktsiate ostu pikaajaliste projektide valda. Aastaid kahjumit tootnud ettevõtte äriseis hakkas alles sel aastal paranemismärke näitama. “Paneme seal rõhku peamiselt hulgimüügile, seda Skandinaavias. Oma jaemüügivõrku pole meil seal plaanis tekitada.”

Kavas mitu hotelliprojekti

Sama ajal Klementi aktsiate ostuga omandas Alta Capital 50-protsendilise osaluse Legendi juhtimise ASis, mille eestvedajana ülejäänud 50 protsendi aktsiate omanik on Tarmo Sumberg. Legendi juhtimisele kuuluvad kevadel Kuressaare uksed avanud Georg Otsa nime kandev spa-hotell ning Tallinna reisisadamas avatud Rock hotell. Rahumaa sõnul on plaanis veel mitu hotelliprojekti.

„Ehkki vorstitööstus on rõivatööstusega võrreldes hoopis teistlaadi äri, on nende ühiseks nimetajaks siiski tugev kaubamärk.“

Indrek Rahumaa, Alta Capitali üks omanikke

Läinud aastal omandas Alta Capital ligi 28 protsenti Eesti ühe suurema tee-ehitusfirma Teede REV-2 aktsiatest. Täna-seks on neist alles vaid 5%, aktsiate müügi tingis soov osta enamusosalust lätlaste Laumas.

Rahumaa tõdeb samas, et investeering Teede REV-2 aktsiatesse oli väga tulus. Väidetavalt teenisid nad ligi 60 miljonit krooni. Ettevõtte börsile mineku ideed ei taha Rahumaa siiski enda omaks võtta ning viitab ettevõtte juhatuse esimehele Lembit Makstinile.

Veidi vähem kui 30 protsendi Wõro Kommertsi aktsiate ostmist põhjendab Rahumaa aga tugeva kaubamärgiga.

“Ehkki vorstitööstus on rõivatööstusega võrreldes hoopis teistlaadi äri, on nende ühiseks nimetajaks tugev kaubamärk. Nii Klementi, Teede REV-2, Wõro Kommertsi kui ka nüüd Lauma puhul lähtusime aktsiad ostes paljuskki just sellest,” ütleb Rahumaa.

“Kui Klementi puhul oli tegu väga raske seisus oleva ettevõttega, siis Lauma on juba viis aastat väga stabiilselt ja kasumlikult arenenud. Nii et meie väljakutsed Klementis ja Laumas on täiesti erinevad,” kommenteerib Rahumaa Alta Capitali viimast ostu.

Pärast Lauma ostu veedab Indrek Rahumaa suurema osa päevi Lätimaal: “Laumas on meil kavas palgata kohalik juht,

suvi 2002

AS Klementi

Kõigi Alta Capitaliga seotud isikute ja firmade käes on praegu ligi 56,5% aktsiatest, mille börsihind praegu kokku ligi 29,5 mln kr. Suurimad aktsionärid on Alta Investments I (24,4%) ja Bryum Estonia (20,1%). Otseselt Alta Capitalile kuulub 7,74% aktsiatest. 2003 oli Klementi konsolideeritud käive 133,6 ja kahjum 21,6 mln kr.

Legendi juhtimise AS

Aktsionärideks võrdselt 50% Alta Capital ja Tarmo Sumbergile kuuluv Best Systems. Avas tänava mais Kuressaare Georg Otsa nimelise spa-hotelli (maksumus 100 mln kr). Opereerib tänava juunis Tallinna sadamas avatud Saku Rock Hotelli.

talv 2003/2004

AS Teede REV-2

Omandas 28% osaluse, millest 23% tänava kevadel realiseeriti (müügi hind väidetavalt ligi 60 mln kr). Teede REV-2 2003. a konsolideeritud käive oli 550 ja puhaskasum 25,2 mln kr. Kavas on börsile minek.

AS Wõro Kommerts

Ostis 32,7% osaluse, mis kuulus Wõro Kommertsi endise juhi Aigar Pindmaa firmale Pintmann Vara. Wõro Kommertsi 2003. a käive oli 193,6 ja puhaskasum 16,4 mln kr.

kevad 2004

AS Lauma

Lätis tegutses pesufirma. Ostis tänava mais 76,4% aktsiatest. Investeeringu suurus ulatub väidetavalt üle paarisaja miljoni krooni. 2003. a oli Lauma käive 471 ja puhaskasum 59 mln kr.

KLEMENTI
Lauma

Allikas: Äripäev

nii kaua pean mina ohje enda käes hoidma.”

Küsimusele, kas nüüd on oodata Klementi ja Lauma ühiste poekettide tulekut – esimehe pakub naistele pealiskõrvald ja teine aluspesu – vastab Rahumaa eitavalt.

Inglasest partner käsutab suuri summasid

Uutest investeeringutest kõneldes on Rahumaa napolisõnaline. “Eks need mõtted tekivad suhteliselt äkki, kuid võimalike investeerimiskohtade otsimine käib pidevalt,” ütleb ta. “Näiteks Lauma puhul oli meil esimene kontakt läinud aasta detsembris ja aktsiate ostu lõplik vormistamine toimus tänava jaanuaris. Sinna vahele jäid pakkumiste voor, finants- ja muud analüüsid, intervjuud juhtkonnaga, läbirääkimised ning finantseeringu kokkupanek. Eks see tavaliselt umbes nii käibki. Vahel on olnud vajadus ka kiiremini tegutseda.”

Enda inglasest äripartneri, John Bonfieldi kohta ütleb Rahumaa, et tegu on mehega, kes valdab suuri summasid.

“Oleme investeerinud nii tema kui ka meie endi raha,” põhjendab Rahumaa Alta Capitali suuri rahapaigutusi. “Aga meil on partneriteks ka kaasinvestorid, kelle raha me oleme investeerinud. Näiteks sellised fondid nagu East Capital, Firebird ja Danske Capital.”

Rahumaa ja Rätsepp tahtsid ajada teistsugust äri

Rahumaa ja Rätsepp on kenad inimesed. Nende omaaegne lahkumine Crescost oli tingitud kontseptuaalsetest erinevustest. Tekkis selge veelahe äriistel soontel ja mingeid isiklikke põhjusi selles ei olnud. Küsimus oli ikkagi selles, kes millist äri teha tahab. Mingit kahetsust, et nad toona Crescost lahkusid, mul ka ei ole. Äris ei saagi sellist suhtumist viljelda.

Olen nende tegemisi jälgi-

Tõnu Laak
endine äripartner

nud ajalehtede vahendusel just nii palju, nagu ma jälgin teistegi tegemisi. Mingeid ärilisi kokkupuuteid mul nendega enam ei ole, kui vahel kokku saame, räägime niisama maast ja ilmast. Soovin neile edu.

Aktsiate jagunemine pooleks räägib ka vastastikusest usaldusest

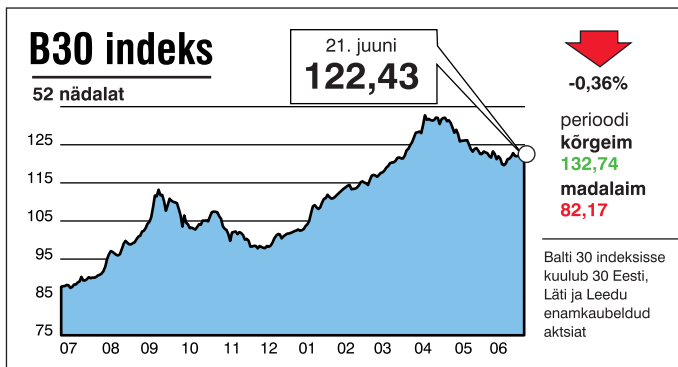
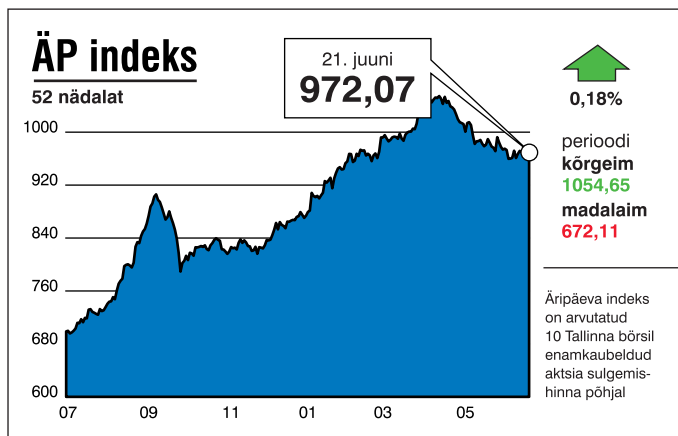
Tunnen Alta Capitali mehi juba aastaid, neist Leisiga töötasin koos Reval Hotelli grupis. See, et hotelle rajava Legendi juhtimise ASi aktsiad minu ja Alta Capitali vahel pooleks jagunevad, on ühest küljest ilmselt emotsionaalne otsus, kuid räägib ka võrdse vastastikusest usaldusest. Otseselt väliskapitali nad meie projektidesse kaasanud ei ole, küll on see esindatud Alta Capitalis endas. Ehituse finantseerimisel kasutasime nii omavahendeid kui ka pangalaenu, Kuressaare spa-ho-

Tarmo Sumberg
äripartner

telli puhul ka võlakirju. Meie uued projektid on kavandatud Tallinnas ja väljapoole Eestit, kuid neist on veel vara rääkida.

Rahumaa, Rätsepp ja Leis on kõik väga erinevad inimesed, kuid äriiselt klapiavad hästi. Muidu poleks nende koostöö ju võimalik. Neil on väga suur töövoime.

Coca-Cola ja Intel maksavad tütarettevõtete abil vähem makse

■ Coca-Cola, Intel ja veel kümme Dow Jonesi tööstuskeskmesse kuuluvat korporatsiooni kasutavad Kaimani saartel registreeritud tütarettevõteteid maksude vähendamiseks, teatas Bloomberg.

Sajast USA suurimast ettevõttest on Kaimani saartel registreeritud tütarettevõtteid 24-l, selgus USA kongressi raamatupidamistoimkonna avalikustatud uuringust. Peale Coca-Cola ja Inteli kuuluvad maksude optimeerijate hulka Altria (endine Philip Morris), Oracle, Procter & Gamble. Kokku on sada suurimat ettevõtet maksuparadiisides registreerinud 464 tütarettevõtet.

Peaaegu poole 2001. aasta

tuludest teenisid USA ettevõtted *offshore*-firmadelt, kuid nende tütarettevõtetele kuulub ainult 12,6 protsenti välismaal asuvatest tehastest ja 9 protsenti töötajatest.

Näiteks maailma suurim karastusjookide tootja Coca-Cola säästis 500 miljonit dollarit USA maksude arvel tänu sellele, et teenis 63 protsenti tulust välismaistele tütarettevõtetele. Kompanii raamatupidamisega hästi kursis oleva inimese sõnul olevat maksusääst koguni miljard dollarit.

Maailma suurim mikrokiipide tootja Intel säästis aastatel 2001 kuni 2003 maksuvabade tütarettevõtte kaudu 792,6 miljonit dollarit.

Äripäev

sõnumid

Google'i emissioonis osaleja peab märkima vähemalt viis aktsiat

■ Maailma enimkasutatava otsingumootori Google'i avalikul esmaemissioonil (IPO) peavad väikeinvestorid märkima osalemiseks vähemalt viis aktsiat, teatas Bloomberg.

Selle asemel, et emiteeritavad aktsiad ei läheks vaid paari investeerimispannga kaudu investeerimisfondidele, saavad Google'i emissioonil kas faksi, telefoni või interneti kaudu märkida aktsiaid kõik soovijad 31 maaklerfirma kaudu. Emissioonil märkida soovijad peavad hankima endale elektroonilise identifikaatsioonikoodi.

Kaua oodatud Google'i IPO, mis toimub neli aastat pärast internetimulli lõhkemist, teeb firma asutajad Sergei Brini ja Larry Page'i miljardärideks. IPO maht on 2,72 miljardit dollarit.

Äripäev

General Electric laiendab jaepangandust

■ General Electric kavatseb tuua jaepanganduse ühe globaalse kaubamärgi alla, mis tähendab ettevalmistust jaepanganduse agressiivseks laiendamiseks, kirjutab Financial Times.

Uueks üksuseks saab GE Money, mis hakkab tegelema kliendikaartide, eralaenu ja otse klientidele mõeldud kaksikkasutusega krediitkaartide väljastamisega. Uus kaubamärk läks käiku hiljuti Saksamaal ning Austraalias. Sügisel korraldatakse tegevus ümber veel 15 Aasia ja Euroopa riigis ning järgmisel aastal võetakse uus kaubamärk kasutusele Ameerikas.

Tööstuskonglomeraat General Electric hakkas finantsteenusid pakkuma 1930ndatel aastatel. Ettevõtte eelmise tegevjuhi Jack Wekchi juhtimise all paisus finantsharu tulu pooleni konglomeraadi kogutulust.

Äripäev

investori kalender

T. 22. juuni Goldman Sachs - majandustulemused	sid
K 23. juuni Hennes & Mauritz - majandustulemused	T 29. juuni statistikaamet - sisemajanduse koguprodukt, I kvartal
N 24. juuni Nike - majandustulemused	K 7. juuli ALCOA - majandustulemused
L 26. juuni Eesti Pank - laenu, intres-	Yahoo! - majandustulemused

Tallinna Kaubamaja aktsiakapital võib suureneda poole võrra

Tallinna Kaubamaja aktsionärid otsustasid eilsel koosolekul muuta põhikirja, mis lubab nüüd emiteerida uusi aktsiaid maksimaalselt poole võrra senisest aktsiakapitalist.

A Annika Matson
annika.matson@aripaev.ee

Tallinna Kaubamajal on hetkel 6,8 miljonit aktsiat. Seega võivad nad lähiajal maksimaalselt välja lasta 3,4 miljonit uut aktsiat.

“Juhul kui Tallinna Kaubamaja sooviks aktsiad emiteerida maksimaalselt ette seatud mahus, oleks firmal praegust turuhinda arvestades võimalik investoritelt saada üle 300 miljoni krooni,” märkis Äripäeva analüütik Raivo Sormunen. Teist sama palju võiks tema sõnul emissiooni õnnestumise korral firmale laenata ka pangad.

“See on ju tore,” kommenteeris Tallinna Kaubamaja aktsiakapitali suurenemisevõimalust ka Hansabank Marketsi peaanalüütik Urmas Riie. Tema sõnul suurendab see vaid Tallinna Kaubamaja aktsia likviidsust.

“Arvata on, et ettevõttel on edasised laienemisplaanid ja nad ei taha lasta oma laenukoormust üle kriitilise piiri,” märkis ta.

Riie soovib Tallinna Kaubamaja aktsiat hoida ja hinnasiht on 109,5 krooni. Eile lõpetas aktsia kauplemise 102,6 kroonil.

“Aktsiaid emiteeritakse tulevikus, kui on vaja raha näiteks ülevõtmisteks või uuteks investeringuteks,” ütles Tallinna Kaubamaja juht Raul Puusepp.

Konkreetsetest uutest äri-

plaanidest Tallinna Kaubamaja juhatuse esimees Puusepp ja nõukogu esimees Andres Järving aktsionäre ei teavitanud.

Äripäev kirjutas kahe kuu eest, et Tallinna Kaubamaja tütarfirma Selver on teinud ETK-le pakkumise osta ära kolm Maksimarketit. Kui see tehing teostuks, saaks Selverist suurima müügipinnaga super- ja hüpermarketipidaja Tallinnas. 2003. aastal moodustas Selveri kett juba 59 protsenti Tallinna Kaubamaja kontserni käibest. Selveri aastane käibe kasv ulatus mullu 29 protsendini, mis oli kiirem kui kaubamaja oma. “Rekord pärines Pärnu Mai Selverist, mille käive kasvas aastaga kaks korda,” ütles Järving.

Seni on teada, et ettevõtte investeeris ligi 100 miljonit krooni Viru keskuse ehitamise ja täiendavad 350 miljonit krooni lähivad uue Tartu Kaubamaja ehitusse. “Uue Tartu Kaubamaja ehitus on Tallinna Kaubamaja ajaloo suurim investering ning loodame, et see tasub end ära,” lausus Järving.

Suure investeringute tõttu ei maksnud firma aktsionäridele ka eelmise aasta eest dividende. Varasemal viiel aastal on Tallinna Kaubamaja oma aktsionäre dividendidega rõõmustanud. “Investeerisime tormilisse arengusse meie ümber ja seetõttu dividende ei maksa,” ütles eile Puusepp, mispeale väikeaktsionäre seast nurinat kostus. “Tahame, et väikeaktsionäre vara tulevikus veel suurem oleks,” lohus juht seepeale.

Lisaks kinnitati eilsel aktsionäride koosolekul eelmise majandusaasta aruanne, otsustati jätta kasum välja jaotamata, valida audiitoriks PricewaterhouseCoopers ning valida Tallinna Kaubamaja nõukogu uueks liikmeks Sangari juhatuse esimees Gunnar Kraft.

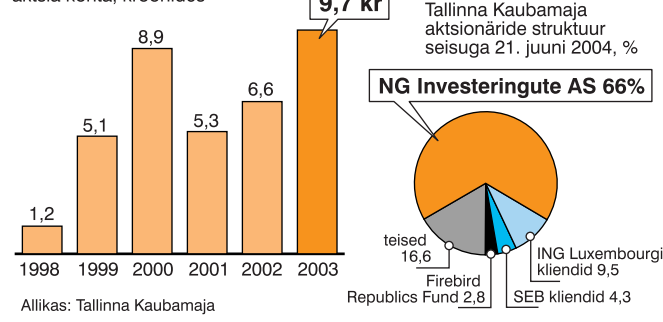

Tallinna Kaubamaja juhatuse esimees Raul Puusepp lubab edaspidi väikeaktsionäre vara rohkem kasvatada.

Foto: Indrek Susi

Mullu teenis Tallinna Kaubamaja rekordkasumi aktsia kohta

Tallinna Kaubamaja puhaskasum aktsia kohta, kroonides

Tallink otsustab börsile mineku aasta lõpus

Tallinki juhatuse liikme Keijo Mehtoneni sõnul otsustab ettevõtte börsile mineku selle aasta lõpus.

A Annika Matson
annika.matson@aripaev.ee

A Meelis Mandel
meelis.mandel@aripaev.ee

“Otsustame börsile mineku aasta lõpus,” kinnitas Mehtonen Äripäevale.

Ta lisas, et kui otsustatakse selle aasta lõpus börsile mitte minna, siis vaadatakse asi uuesti üle jälle tuleval aastal. Mehtonen toonitas, et mingeid plaane veel valmis ei ole.

Soome Kauppalehti antud intervjuus lausub Mehtonen, et Tallink võtab börsile mineku

arutlusele oktoobris, selleks ajaks on teada, kuidas suvine müük on sujunud ja kuidas hakkab tulevik kujunema. “Börsile minek ei sõltu siiski vaid selle aasta tulemustest, vaid ka investeringute rahastamise vajadusest,” möönis Mehtonen.

Ta lisas, et nad ei ole seadnud mingeid eesmärgi, et kasum peab olema mingi konkreetse suurusega ja siis minnaks börsile.

Mehtonen toonitas, et täna pole enam vahet, kas ettevõtte noteeritakse Helsingi, Tallinna või Riia börsil, sest nad kõik kuuluvad OM HEX gruppi.

Tallinki finantsaasta lõpeb augusti lõpus. Mehtoneni sõnul vaadatakse majandusaasta lõpus, milliseid investeringuid on vaja tulevaste aastateks teha ja palju selleks raha kulub.

”Börsile minek ei sõltu siiski vaid selle aasta majandustulemustest, vaid ka investeringute rahastamise vajadusest.

Keijo Mehtonen, Tallinki juhatuse liige

Tallink on börsile minekust juba väga konkreetselt rääkinud ühe börsiga – Helsingi HEXiga – ning sisuliselt on ka prospect juba valmis, ütles Tallinki investorsuhete juht Marek Mägi Äripäevale mullu septembris.

Küsimuse peale, kes võiks olla esmaemissiooni korraldaja, märkis Mägi, et algseid IPO ettevalmistusi on aidanud teha ning senine finantsnõustaja on olnud ABN Amrole kuuluv Alfred Berg.

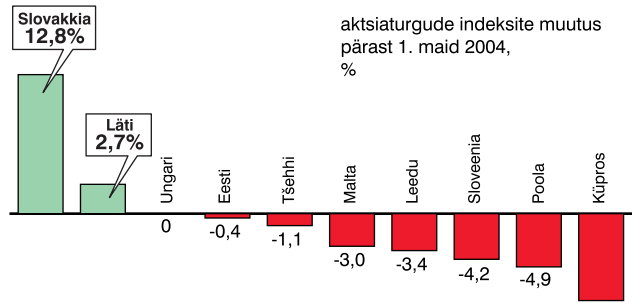
Mis võiks kujuneda esma-

emissioonil Tallinki aktsia hinnaks, Mägi toona spekulereida ei julgenud.

Ühispanga aktsiamakler Karoli Kirber sõnas, et eelmisel nädalal müüs pank Tallinki aktsiat 100 krooniga. Aktsia hind sõltub tema sõnul ka kogusest.

Hetkel Ühispangas Tallinki aktsiaid enam müügis pole. “Tallinki vastu on viimasel ajal elavat huvi üles näidanud nii kodu- kui ka välismaised investorid, sest kuuldused börsile minekust üha levivad,” märkis Kirber.

Pärast ELiga liitumist on tõusnud vaid Slovakkia ja Läti börs

Allikas: Bloomberg

Euroopa Liidus pole tõus jätkunud

Kui 1. maini 2004 liikusid Euroopa Liiduga ühinemist ootavate kandidaatriikide börsid pikkade hüpetega ülespoole, siis viimased kaks kuud liidus olles pole kümne liituja aktsiaturud enam suurt teenimisvõimalust pakkunud.

Ainsaks meetilgaks võib pidada Bratislava börsi Slovakkias, mis on viimase seitsme nädalaga pakkunud finantsuudisteagentuuri Bloomberg andmeil tootlust 12,8%. Kergelt (2,7%) on liikunud vaadeldaval perioodil üles Eesti lõunanaabrite aktsiaturg. Ja ongi kõik. Ülejäänud kaheksa börsi juhtivad indeksid pole suutnud pärast 1. maid kasvada.

Samas ei saa öelda, et trend oleks neil turgudel nõrk või uudised nende turgude kohta viletsad. Finantsturgudel tavatsetakse selliste liikumiste kohta öelda: “Buy on rumour, sell on the fact.” (Ehk: osta väärt-paberid kuulujutu peale ning müü siis, kui info on kõigile avalik). ELiga ühinemise ootuses oleks seega pidanud aktsiaid ostma ja liidu saabudes (1. mail) aktsiaid müüma. Alati nii kerge ei ole. Tegelikult pole asi nii lihtne ka seekord.

Suur osa vaadeldud börsel on saavutanud oma nõrgima taseme maikuu keskel, seal-

Raivo Sormunen Äripäev

hulgas Eesti. Kuna sellesse perioodi jäi ka välisturgude üks viimaste aastate kiiremaid ja sügavamaid kukkumisi, siis võib suure tõenäosusega öelda, et uute Euroopa Liidu aktsiaturgude viimaste kuude kehva liikumise taga on eelkõige stagnatsioon suurteil välis-turgudel. Näiteks on USA aktsiaturgude liikumisi kajastav indeks Standard & Poors 500 ja Euroopa turgu laialt kajastav indeks Bloomberg European 500 mai algusega võrreldes samuti vaid protsent-paar plus-sis.

Pärast Euroopa Liiduga liitumist praktiliselt nullis (-0,4%) püsinud Tallinna börsil oli eile sarnaselt möödunud reedega kauplemisaktiivsus madal.

Vaid kolm Hansapanga aktsiatega tehtud suuremahulist tehingut kogumahus 3,4 mln krooni hoidsid Tallinna börsil kuidagi päevakäivet püsti.

Ehkki põhinimekirjas tõusid viie väärtpaberi sulgemishinnad, olid liikumised marginaalsed.

aktiivseim aktsia

Hansapank 4,96 mln krooni

indeksid

Talse 339,05 0,02%
ÄP tööstusindeks 120,38 -0,13%
Pensioniindeks 112,72 0,14%
EPI 100 106,88 0,12%
EPI 75 110,29 0,09%
EPI 50 114,44 0,16%

Investeeringufondid

Table with 10 columns: fond, kuupäev, ost kr, müük kr, NAV, riski-aste***, aasta algusest %, tootlus (p.a.)* (12 kuud, 3 aastat, 5 aastat), fondi maht kr, haldav ettevõtte

II PENSIONISAMBA FONDID

Table listing various pension funds (ERGO, Hansa, LHV, Sampo, Seesami) with columns for NAV, returns, and fund size.

III PENSIONISAMBA FONDID

Table listing more pension funds (Hansa, LHV, Sampo, Ühispanga) with columns for NAV, returns, and fund size.

AVATUD INVESTEERIMISFONDID

Table listing open investment funds (Hansa, Nordea, Sampo, Trigon) with columns for NAV, returns, and fund size.

VÖLAKIRJAFONDID

Table listing bond funds (Hansa, Kapitalikaitsefond, Ühispanga) with columns for NAV, returns, and fund size.

RAHATURUFONDID

Table listing labor market funds (Hansa, Hansa USD, Sampo, Ühispanga) with columns for NAV, returns, and fund size.

* noteeringud ja fondide mahud eurodes; ** noteeringud ja fondide mahud USDdes; *** investeeringufondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

Maaklerfirmad

Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn
Eesti Ühispank Tormimäe 2, Tallinn
Hansapank Liivalaia 8, Tallinn
LHV Tartu mnt 2, Tallinn
Sampo Pank Narva mnt 11, Tallinn
Suprema Pärnu mnt 10, Tallinn
Trigon Securities Pärnu mnt 15, Tallinn

Fondivalitsejad

ERGO Varahalduse AS
Hansa Investeeringufondide AS
LHV Varahalduse AS
Nordea Rahastoyhtiö
Sampo Varahalduse AS
Trigon Funds
Ühispanga Varahalduse AS
Seesam Varahalduse AS

Tallinna börs

21.06.

Table with 7 columns: sulgemis-hind kr, muutus elm (%), ost, müük, tehinguid, käive kr, P/E div. akt. suhe* kohta**

PÕHINIMEKIRI

Table listing major companies (Baltika, Eesti Telekom, Hansapank, etc.) with their stock prices and changes.

I-NIMEKIRI

Table listing smaller companies (Estiko, Kalev, Klementi, etc.) with their stock prices and changes.

VÖLAKIRJADE NIMEKIRI

Table listing bond funds (Fenniger, Eesti Post, Sampo Pank, etc.) with their NAV and returns.

VABATURG

Table with 2 columns: EVP, values.

Table with 5 columns: aktsia, valuuta, ostuhind, müügihind, noteerija

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Aktsiate ostu-müüginoteeringud

21.06.

Advertisement for 'ehitus' (construction) featuring a photo of children building a sandcastle. Text includes '7. juulil ilmub venekeelse nädalalehe Delovye vedomosti erileht' and 'Täna on reklaampinna broneerimine viimane päev!'.

indeksid

Dow Jones	10 416,41	-0,03
Nasdaq	1 986,73	0,10
Helsingi	5 754,93	0,17
Stockholm	679,56	-0,27
London	4 499,60	-0,14
Frankfurt	3 983,28	-0,41
Pariis	3 735,94	-0,13
Tokyo	11 600,16	1,92

indeksid kella 18 seisuga, allikas Bloomberg

USA börsid

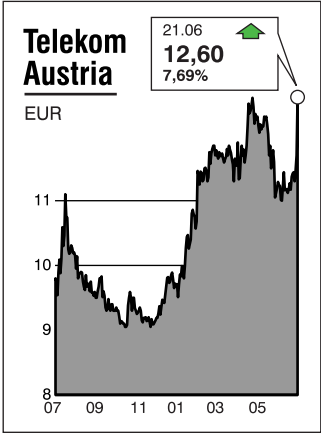
21.06.

aktsia	sulgemis- hind	muut %	52 nädala		p/e
			max	min	
Advanced Micro Dev	14,68	-1,34	18,50	5,80	-
AIG	71,68	-0,68	77,36	54,20	17,7
Alcoa	32,10	-1,32	39,44	24,00	24,3
Altria Group	47,89	0,65	58,96	38,72	10,2
Amazon.com	50,05	0,91	61,15	34,00	68,6
Apple Computer	33,02	0,33	33,50	18,48	76,8
AT&T	16,27	-0,37	23,18	15,86	7,8
Bristol Myers Squibb	25,38	0,32	31,30	23,72	14,3
Caterpillar	75,10	0,91	85,70	53,10	18,7
ChevronTexaco	93,58	0,17	94,65	70,05	12,6
Cisco Systems	23,52	0,43	29,39	16,52	34,1
Citigroup	47,49	-0,02	52,88	42,24	13,1
Coca-Cola	51,57	0,35	53,50	42,28	25,3
DaimlerChrysler	46,09	-0,15	49,85	32,47	-
Delta Air Lines	6,24	0,00	15,60	4,53	-
Dell	34,94	0,37	37,18	30,70	32,7
Du Pont	44,21	0,27	46,25	38,60	22,1
Eastman Kodak	25,59	0,55	31,55	20,39	10,5
eBay	86,81	0,36	90,20	49,87	94,9

Exxon Mobil	44,89	-0,20	45,00	34,90	16,8
FedEx	78,25	0,03	78,62	59,01	25,2
Flextronics	15,27	1,80	19,62	9,94	35,5
Ford Motor	15,88	-0,06	17,34	10,41	9,7
General Electric	32,67	0,28	34,57	26,90	21,1
Gillette	42,60	-0,23	43,78	29,75	29,2
Hewlett-Packard	20,97	0,24	26,28	19,10	16,4
Home Depot	35,63	0,74	37,89	30,10	18,1
IBM	90,28	0,24	100,43	78,73	20,1
Intel	27,97	1,19	34,60	19,99	27,5
International Paper	43,59	-0,30	45,01	35,31	52,3
JP Morgan Chase	37,20	-0,08	43,84	32,40	10,6
JDS Uniphase	3,26	0,92	5,89	2,60	-
Johnson & Johnson	55,39	0,25	57,28	48,05	19,9
Juniper Networks	20,82	0,39	31,25	11,82	90,5
Lucent Technologies	3,54	2,02	5,00	1,59	-
McDonalds	26,86	-0,22	29,98	20,40	17,3

Merck	48,20	-0,33	59,33	40,57	16,1
Merrill Lynch	54,64	-0,26	64,89	45,40	12,3
Microsoft	28,43	0,29	30,00	24,01	24,7
3M	87,78	0,79	88,70	63,40	26,8
Morgan Stanley	51,75	0,19	62,83	42,42	14,5
Motorola	17,60	1,50	20,89	8,68	41,9
Oracle	11,17	0,27	15,03	10,85	21,9
PepsiCo	55,20	0,36	55,48	43,10	26,2
Pfizer	35,44	0,03	38,89	29,43	19,5
Procter & Gamble	55,82	1,32	56,04	43,26	24,7
SBC Communications	24,43	-0,69	27,73	21,16	16,3
Starbux	44,23	1,21	44,25	23,75	55,3
Sun Microsystems	4,11	1,73	5,93	3,14	-
Texas Instruments	23,34	0,69	33,98	17,21	30,3
Time Warner	17,70	0,11	19,30	14,66	27,7
Wal-Mart Stores	55,42	-0,36	61,31	50,50	25,9
Walt Disney	24,86	-0,64	28,41	18,85	26,2
Wells Fargo	58,49	-0,19	59,72	48,90	15,4
Verizon Communications	35,61	-1,55	41,17	31,10	14,1
Yahoo!	32,11	0,12	33,01	14,05	152,8

hinnad kella 18 seisuga, USD, allikas Bloomberg

Helsingi börs

21.06.

aktsia	sulgemis- hind	muut %	52 nädala		p/e
			max	min	
Aldata Solution	1,63	-0,61	2,24	1,45	-
Comptel	1,91	0,00	2,52	0,89	32,4
Elisa Comm.	10,76	-0,28	14,50	7,15	-
Elcoteq Network	14,38	-0,48	21,50	10,17	17,4
Elektrobit Group	0,47	0,00	0,69	0,29	36,2
F-Secure	1,44	-0,69	1,88	0,69	48,0
Nordea	5,77	0,87	6,04	4,07	-
Nokia	11,71	0,09	19,09	10,67	16,2
Outokumpu	12,90	0,39	13,90	7,51	11,5
Perlos	8,32	2,09	9,29	4,27	19,2
Pohjola Yhtymä	8,37	1,33	8,79	4,72	5,1
PKC Group	25,00	0,16	28,35	11,65	10,5
Sampo	7,98	-0,62	9,85	6,26	9,3
Stonesoft	0,67	0,00	1,07	0,40	-
Stora Enso	10,96	2,24	12,42	9,32	19,7
Teleste	6,05	0,17	7,06	2,82	51,7
TeliaSonera AB	3,36	-1,47	4,42	3,22	-
Tietoator	23,79	1,23	27,70	14,40	28,1
TJ Group	0,25	0,00	0,43	0,13	-
UPM Kymmene	15,19	1,33	17,10	12,15	22,3

hinnad kella 18 seisuga, EUR, allikas Bloomberg

Stockholmi börs

21.06.

aktsia	hind	muut %	52 nädala		p/e
			max	min	
ABB	41,30	-0,24	48,10	19,34	-
Autoliv	323,00	0,16	347,00	204,50	-
Assa Abloy	93,75	-0,53	104,00	67,00	629,2
AstraZeneca	358,00	-0,14	382,00	312,00	-
Electrolux	143,00	0,35	194,50	142,50	11,0
Ericsson	20,50	-0,49	24,50	8,30	-
FöreningsSparbanken	143,00	0,35	151,00	106,50	11,1
Hennes & Mauritz	183,50	-0,27	209,50	161,50	23,5
Holmen	215,00	-0,23	241,45	190,34	12,2
Investor	75,75	-0,98	82,50	56,00	-
Sandvik	256,50	0,20	263,50	201,00	21,9
Skandia	31,10	0,00	35,20	20,70	19,7
Skanska	65,00	-0,38	68,50	43,50	10,2
SKF	269,50	0,94	313,00	221,50	14,4
SEB	108,00	0,47	116,00	80,00	12,0
Securitas	92,50	0,54	123,00	78,50	27,3
Svenska Handelsbanken	148,00	-0,67	156,00	127,00	12,0
Tele2	326,00	-0,76	425,00	272,00	19,3
TeliaSonera	30,80	-0,65	40,20	29,50	14,6

hinnad kella 18 seisuga, SEK, allikas Bloomberg

Moskva kauplemissüsteem

21.06.

aktsia	sulgemis- hind	muut %	52 nädala		p/e
			max	min	
Lukoil	28,65	1,60	33,50	16,60	6,8
Rostelekom	2,20	1,15	2,66	1,50	93,4
Surgutneftegaz	0,69	2,61	0,79	0,36	41,0
UES	0,29	3,00	0,36	0,21	9,2
Yukos	9,25	6,94	16,35	5,80	-

sulgemishinnad, USD, allikas Bloomberg

Maailma väärtpaberiturud

Indeks	viimane	muutus eelmisest %	52 nädala	
			kõrgeim	madalaim
Ameerika				
Standard & Poors 500	1135,02	0,01	1163,23	960,84
Euroopa				
Oslo	209,79	-0,54	215,72	138,50
Kopenhaagen	262,05	0,15	282,29	211,83
Madrid	855,64	0,35	884,20	708,03
Milano	28019,00	-0,98	28713,00	24197,63
Amsterdam	343,34	-0,01	365,93	284,14
Kesk- ja Ida-Euroopa				
Varssavi WIG	23437,69	1,64	25289,55	15678,71
Praha PX50	797,20	-1,25	855,00	529,40
Moskva RTS-Interfax	618,36	2,91	785,52	427,64
Vilnius LITIN-10	2633,03	-0,60	-	-
Riia RICI	586,38	0,31	591,09	344,54
Aasia				
Hongkong Hang Seng	11845,59	-0,08	14058,21	9512,20

indeksid kella 18 seisuga, allikas Bloomberg

Londoni börs

21.06.

aktsia	hind	muut %	52 nädala		p/e
			max	min	
Barclays	487,25	0,36	539,25	432,00	11,5
British Airways	262,75	0,00	343,00	140,25	-
BP	489,80	-1,21	508,25	402,00	18,3
BT	195,00	0,00	210,25	166,25	11,9
HSBC Holdings	803,50	-0,25	919,00	696,00	15,6
Lloyds TSB	433,75	-0,63	486,00	391,50	11,7
Marks & Spencer	359,81	1,05	370,50	260,50	14,9
mm02	94,68	-2,33	117,75	51,00	-
Reuters	377,00	0,40	445,00	168,00	121,6
Royal Bank of Scotland	1654,00	-0,24	1794,00	1522,00	20,9
Shell Trans & Trading	411,25	-0,54	419,00	346,25	14,3
Unilever	537,00	0,66	582,50	473,00	19,5
Vodafone	124,75	-1,38	150,25	112,00	-

hinnad kella 18 seisuga, GBP, allikas Bloomberg

Frankfurdi börs

21.06.

aktsia	sulgemis- hind	muut %	52 nädala		p/e
			max	min	
Allianz	87,20	0,33	112,24	68,51	9,9
Bayer	22,89	0,09	25,82	17,88	-
BMW	35,13	-0,43	38,69	31,26	12,1
Commerzbank	14,25	-3,19	17,58	11,40	-
DaimlerChrysler	38,09	-0,16	39,57	28,16	-
Deutsche Bank	65,30	-0,46	77,77	51,20	15,1
Deutsche Lufthansa	11,02	-0,81	14,94	9,56	-
Deutsche Post	17,25	3,23	19,81	11,65	15,3
Deutsche Telekom	14,38	-0,35	16,87	12,29	110,6
HVB	14,24	-2,73	21,36	10,96	-
Infineon	10,67	1,04	14,18	7,85	-
SAP	134,79	-0,16	143,94	95,76	37,3
Siemens	56,93	-1,03	68,90	41,09	15,6

hinnad kella 18 seisuga, EUR, allikas Bloomberg

Tokyo börs

21.06.

aktsia	sulgemis- hind	muut %	52 nädala		p/e
			max	min	
Bridgestone	2050	3,27	2060	1355	27,8
Hitachi	717	0,56	850	467	59,1
Honda Motor	5080	1,60	5510	4090	21,4
Matsushita	1527	2,35	1694	1102	60,1
Mitsubishi Motors	171	-0,58	350	157	-
NEC	730	0,55	1030	529	49,2
Nissan Motor	1131	2,91	1455	1050	62,5
Nomura Holdings	1645	1,23	2125	1412	-
NTT	553 000	2,41	634 000	444 000	36,7
NTT DoCoMo	197 000	0,51	320 000	186 000	29,3
Sharp	1664	0,36	2100	1448	33,4
Sony	4050	1,76	4710	3220	-
TDK	8460	0,36	8630	5490	257,2
Toyota Motor	4380	2,34	4400	2975	25,7
Toshiba	439	0,69	576	364	71,8

sulgemishinnad, J

Inflatsioonioht võib Euroopas intresse tõsta

Euroopa valitsuste võlakirjade hinnad langesid eile spekulatsiooni peale, et eurotsoonis tõusnud inflatsiooni-number võib panna Euroopa Keskpanka juba enne selle aasta lõppu baasintresse kergitama, kirjutab uudisteagentuur Bloomberg.

Mais kasvasid kahtteist riiki hõlmavas eurotsoonis tarbija-hinnad aastataguse perioodiga võrreldes 2,5%. Euroopa Liidu statistika põhjal on tegemist kiireima kasvutempoga pärast 2002. aasta märtsi.

Investeeringispanga Merrill Lynch & Co andmeil langes juulis 2014 lõppeva (s.o kümneaastase) Saksamaa valitsuse võlakirja hind eile 0,17%, mis tõstis väärtpaberi tootlust 0,02% võrra, tasemeni 4,37%. 2006. aasta märtsis aeguva võlakirja tootlus kasvas 2,68 protsendilt 2,71 protsendini.

Tõusev inflatsioon vähendab nõudlust võlakirjade vastu, kuna see vähendab aja jook-sul fikseeritud intressimaksete

väärtust. Lisaks ei näe investo-rid suurt mõtet hoida võlakir-ju, mille tootlus inflatsiooni praktiliselt ei ületagi.

“Me eeldame, et pärast esi-algset tõusu langeb inflatsioon taas meie määratluse põhjal normaalsele tasemele, mis on alla 2%, kuid mitte eriti palju ka sellest vähem,” ütles Euroo-pa Keskpanka president Jean-Claude Trichet ajalehele El Pais antud intervjuus.

Euroopa Keskpanka vanem-ökonomit Otmar Issing teatas seevastu Saksa ajalehele Han-delsblatt, et on mures võimaliku inflatsioonitõusu pärast.

Eurotsooni majanduse kan-nustamise nimel on Euroopa Keskpanka baasintressimäär püsinud alates möödunud aas-ta juunist kahe protsendi tase-mel.

Kui vahepeal arvati, et Euroopa Keskpanka järgmine võimalik samm võib olla isegi baasintresside langetamine, siis nüüd viitab kõik intresside tõu-sule.

Raivo Sormunen

Põhivaluutade kursid 21.06.

ÜLEKANNE	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Krediidipank	12,8377	12,9616	15,6220	15,6720	1,7022	1,7193
Ühispank	12,8346	12,9636	15,6200	15,6732	1,7027	1,7198
Tallinna Äripank	12,8761	12,9893	15,6232	15,6701	1,7017	1,7172

SULARAHA	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Krediidipank	12,8350	12,9640	15,5700	15,7000	1,6990	1,7190
Ühispank	12,8281	12,9700	15,5700	15,6995	1,7001	1,7206
Tallinna Äripank	12,8712	12,9941	15,5800	15,6800	1,6710	1,7189

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid 21.06.

	UAH / EEK ost	EEK müük	PLN / EEK ost	EEK müük	HKD / EEK ost	EEK müük
Ühispank	2,3700	2,4700	3,4002	3,4413	1,6291	1,6787

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %			tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägit	kuu püsijäägit	min püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa	
Sampo Pank	0,25	0,25 ⁽⁴⁾	-	1,75	1,80	1,85	2,05	2,35	2,55	2,60	1000/5000 ⁽⁶⁾	
Sampo Pank ⁽⁶⁾	0,30	-	-	2,05	2,05	2,05	2,20	2,45	2,70	2,75	1000/5000 ⁽⁶⁾	
Krediidipank	-	0,50	1000**	2,10	2,15	2,20	2,50	2,65	3,00	3,15	1000	
Ühispank	0,20	0,25	-	1,70	1,75	1,80	2,00	2,30	2,55	2,55	2000*	
Hansapank	0,20	-	-	-	-	1,75	1,95	2,25	2,50	2,50	1000/100 000 ⁽⁶⁾	
Tallinna Äripank	-	0,30	-	1,95	2,00	2,05	2,25	2,55	2,75	2,80	1000	
Nordea Pank	-	kuni 2,10 (vt tabel ülal)	-	1,90	1,90	1,90	2,05	2,25	2,50	-	5000 EEK	

pank	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,85	0,90	1,00	1,30	1,60	1,80	-	2,05	2,05	2,05	2,10	2,10	2,30	-
Krediidipank	1,20	1,30	1,40	1,80	2,00	2,30	100 USD	2,10	2,15	2,20	2,35	2,50	2,70	100 EUR
Ühispank	1,05	1,12	1,19	1,40	1,61	1,85	600 USD	1,90	1,91	1,92	1,95	1,98	2,05	640 EUR
Hansapank	-	-	0,85	1,15	1,40	1,50	225 USD	-	-	1,70	1,80	1,90	2,00	195 EUR
Tallinna Äripank	0,90	0,95	0,95	1,00	1,10	1,20	100 USD	2,15	2,15	2,15	2,20	2,20	2,30	65 EUR
Nordea Pank	0,50	0,55	0,60	0,90	1,15	1,45	5000 EEK	2,02	2,03	2,04	2,08	2,14	2,20	5000 EEK

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad* maks 99 999 EEKi ** nii era- kui jur. isikutele ⁽³⁾ alla 3 kuu 30 000 kr, alates 3 kuu 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁴⁾ juridilise isik ⁽⁵⁾ personalanganduse klientidele ⁽⁶⁾ kontorid

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad* maks 99 999 EEK/ ** nii era- kui jur. isikutele ⁽⁴⁾ alla 3 kuu 30 000 kr, alates 3 kuu 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁶⁾ juriidiline isik ⁽⁷⁾ personaal panganduse klientidele ⁽⁸⁾ kontoris

Väljaanne

VABA AEG

Ilmub **24. septembril**,
A5-formaadis ja kriitpaberil

Äripäev

projektijuht **Piret Veski** Tel 667 0007,
e-post piret.veski@aripaev.ee

Forward-tehingute kursid Eesti pankades 21.06.

Eesti Ühispank	USD	USD	EUR	EUR	SEK	SEK
tähtaeg	ost	müük	ost	müük	ost	müük
spot	12,8823	12,9191	15,6450	15,6470	1,7073	1,7153
1 nädal	17	37	-7	7	-1	1
1 kuud	59	135	-19	43	-4	4
3 kuud	105	318	-70	94	-12	11

Nordea Pank	USD	USD	EUR	EUR	SEK	SEK
tähtaeg	ost	müük	ost	müük	ost	müük
spot	12,9815	12,9837	15,6455	15,6475	1,7059	1,7067
1 nädal	12,9835	12,9872	15,6452	15,6482	1,7058	1,7068
1 kuu	12,9910	12,9962	15,6442	15,6506	1,7057	1,7070
3 kuud	13,0025	13,0142	15,6449	15,6571	1,7057	1,7077
6 kuud	13,0055	13,0282	15,6434	15,6678	1,7052	1,7086
9 kuud	13,0010	13,0317	15,6432	15,6790	1,7045	1,7092
12 kuud	12,9870	13,0272	15,6428	15,6875	1,7036	1,7094

Kontaktandmed

Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100
Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0311, faks 631 0410
Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037
Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089
Nordea Pank – Hobujaama 4, Tallinn 10151 tel 628 3300, faks 628 3201
e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee
Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee
Eurex Valuutavahetus – Pronksi 7, Tallinn tel 631 2100, GSM 516 1332 e-post eurex@eurex.ee, www.eurex.ee

"Ettevõtete TOPide baasil saab tuua välja huvitavaid järeldusi ettevõtluse arengu kohta maakondades."

Eelmisel aastal ilmunud TOPide põhjal maakondade ettevõtlust analüüsinud Eesti Tuleviku-uuringute Instituudi direktor Erik Terk kutsub ettevõtjaid oma majandustulemusi avaldama ka sel aastal.

Äripäev koostab kõigi Eesti maakondade ettevõtete TOPid. Igas TOPis avaldame ülevaate maakonnaettevõtetest ja nende majandustulemustest. Et ülevaated oleksid tõesed ja täpsed, ootab Äripäev Teilt järgmist infot.

- ettevõtte nimi
- äriühingu juriidiline vorm
- äriregistri kood
- ettevõtte põhitegevusala ja selle osakaal käibest (%)
- tegevusvaldkond
- tegevjuht
- tegevjuhi ametinimetust
- tegevjuhi e-posti aadress
- asutamisaasta (kuupäev.kuu.aasta)
- aadress
- telefoninumber
- faksinumber
- ettevõtte e-posti aadress
- ettevõtte kodulehekülje aadress
- ettevõtte põhiomanikud (koos osalusprotsendiga)
- tütarettevõtte
- millisesse kontserni kuulute
- kui kuulute kontserni (gruppi), kas soovite osaleda edetabelis eraldi? Kui soovite esitada kontserni (grupi) konsolideeritud andmed, siis tütaretevõtte (-ettevõtte) eraldi samas edetabelis võistelda ei saa.
- töötajate arv 2002. aasta lõpus
- töötajate arv 2003. aasta lõpus
2002. aasta realiseerimise netokäive kroonides
2003. aasta realiseerimise netokäive kroonides
2004. aasta prognoositav realiseerimise netokäive kroonides
2002. aasta puhaskasum/kahjum kroonides
2003. aasta puhaskasum/kahjum kroonides
2004. aasta prognoositav puhaskasum/kahjum kroonides
- omakapital 2002. aasta lõpus kroonides
- omakapital 2003. aasta lõpus kroonides

Eeltoodud andmete avaldamine on tasuta

Põlvamaa TOP ilmub 19.08

andmed saata hiljemalt 01.07 oilme.muru@aripaev.ee, faks 6670 275, telefon 6670 120 Õilme Muru

Valgamaa TOP ilmub 26.08

andmed saata hiljemalt 01.07 virve.magi@aripaev.ee, faks 6670 275, telefon 6670 380 Virve Mägi

Võrumaa TOP ilmub 02.09

andmed saata hiljemalt 24.07 hiie.koster@aripaev.ee, faks 6670 275, telefon 6670 382 Hiie Köster

Ida-Virumaa TOP ilmub 09.09

andmed saata hiljemalt 24.07 virve.magi@aripaev.ee, faks 6670 275, telefon 6670 380 Virve Mägi

Lääne-Virumaa TOP ilmub 16.09

andmed saata hiljemalt 24.07 hiie.koster@aripaev.ee, faks 6670 275, telefon 6670 382 Hiie Köster

Harjumaa TOP ilmub 23.09

andmed saata hiljemalt 12.08 oilme.muru@aripaev.ee, faks 6670 275, telefon 6670 120 Õilme Muru

Äripäev

Ideeklaasis sünnib kunstilooming

OÜ Ideeklaas on väike eksperimentaalne klaasistuudio, kus professionaalsed kunstnikud teostavad omi ideid ja töötavad välja uusi tehnoloogilisi lahendusi.

Tiina Kolk
aripaev@aripaev.ee

1998. aastal löid klaasikunstnikud oma kavatsuste teostamiseks firma. "Takkajärgi mõeldes oleksime pidanud mitetulusühingu asutama, sest meie püüdlusi oleks olnud võimalik ellu viia vaid riigi toetusel," tunnistab Kalli Sein.

Kokkuvõttes kujunes välja ikkagi ühe kunstniku ateljee, sest ühistöö ei laabunud, kuna Sein firmaeelsed sidemed ja galeriivõrk töötasid edasi, kuid teised ideed raha sisse ei toonud. Esimesed, firma ülesehitamise aastad, kui polnud kasumit ega saanud ka palka maksta, olid üsna rasked, meenutab Kalli Sein. Alles viimastel aastatel on ettevõtte end ära tasunud.

Ideeklaasi tootenimistus on pidevalt minev kaup väikesed kingitused (klaasililled, päkapikud, ehted jms), mida hinna poolest jaksab osta ka kohalik inimene, ja suuremad tellimused, milleks on firmakingitused ning eratellijatelt vitraažid ja sisustusobjektid. Klaasikunstnikult on firmakinke tellinud näiteks Hansapank, Ragn-Sells, Sihtasutus Archimedes, Põhja politseiprefektuur, spordiselts Kalev.

Oma loomingut pakub Ideeklaas Tallinna ja Tartu, Pärnu ja Viljandi, Saaremaa ja Hiiu-
maa galeriides.

Galeriides müügil olevad väikesesemad ja ehted aitavad tasuda elementaarseid tegevuskulud, sealhulgas üüri. Hinge minevad suuremad tööd on tulnud esialgsete väikeste toel, tunnistab Kalli Sein.

Igale Ideeklaasis sündinud esemele on tehtud omanäoline pakend, millele on juurde pandud kontaktandmed. Nõnda teave levib. Juhuslik reklaam telefoniraamatutes ja mujal ei ole neile kliente juurde toonud. "Kõige parem reklaam on töö ise," tõdeb ettevõtjast klaasikunstnik.

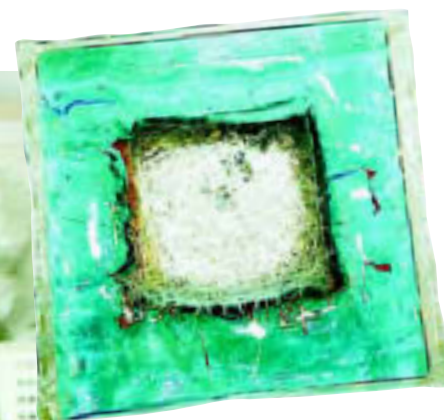
Sein nendib nukralt, et näitustel käib vähe inimesi ja sealt ei tule ka tellijaid. "Huvitaval kombel on kõige rohkem nähtud meie asju siis, kui nad olid aasta jooksul Tallinna Kaubamajas müügil," lausub kunstnik.

Esimesed suuremad tellimused, mis andsid kindlustunde jätkata, tulid pärast suuremat investeringut töövahendisse.

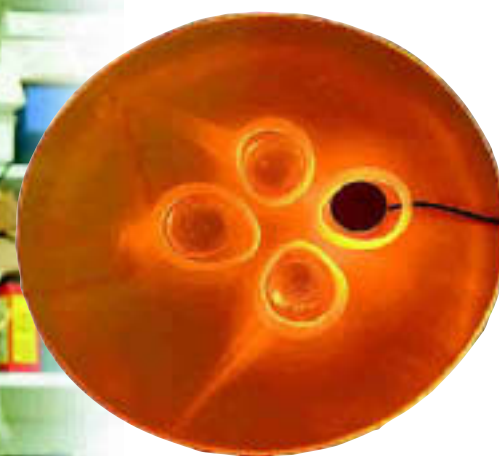

Täiskohaga töötab praegu Ideeklaasis vaid firma omanik, klaasikunstnik Kalli Sein.

Fotod: Indrek Susi

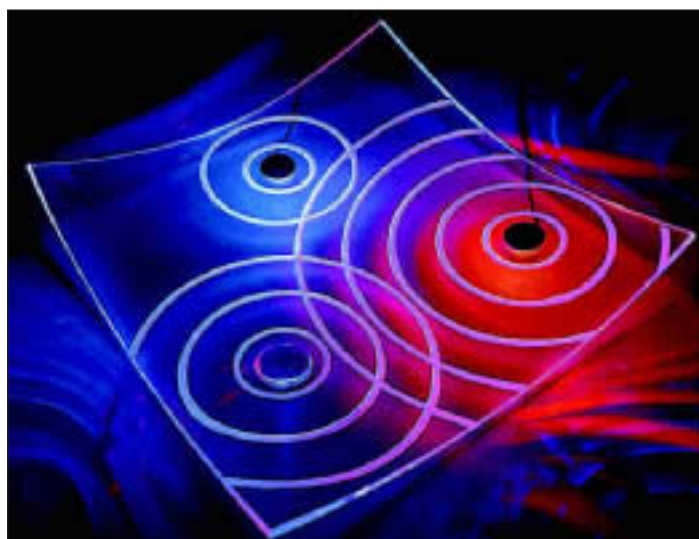
Klaasvaagen kuulub Ideeklaasi tooteklassikasse.

Valgusvaagen on kasutatav valgusti või vaagnana.

Väikesed ripatsid on pidevalt hästi minev kaup.

Meeleolulavagusti tu.LED on Kalli Seina uusimaid tooteid, mis valminud koostöös firmaga GTL Laboratoorium OÜ.

Ahi on ostetud liisinguga, mida oli raske saada, sest liisingufirma jaoks on see odav ja ainulaadne asi.

Täiskohaga töötab praegu Ideeklaasis vaid Kalli Sein, teised teevad vastavalt tellimustele lepingulisi töid. Eriilmeliste esemete juures ei tea ju kunagi, millist tööd võib vaja minna. Näiteks vitraaži teeb Kalli abikaasa Valev Sein, paljusid allhanketöid tellib ta teiselt samasugustelt väikestelt paindlikelt partnerfirmadelt.

"Minu põlvkonna kunstnikel ei ole isegi elementaarset majandusharidust, ja mul polnud õrna aimugi, kuidas paberimajandust ja tootmist korralda-

da," kommenteerib Kalli Sein ettevõtlusega alustamise lähtekohta. Esmalt läbis ta FIEdele mõeldud raamatupidamise algkursused.

"Tegelikult on kogu majandamine olnud katse-eksituse meetodil. Oma firmas tean ise, mida teen, ja ka vastutan tehtu eest. Isegi need 11tunnised tööpäevad ei tundu väsitavaten, sest töö ise on niivõrd meeldiv," pole ettevõtlikul naisel põhjust kurta.

Ragn-Sellsiga on Sein ökoloogilist koostööd teinud. Ehk ki klaas ei ole keskkonnasõbralik materjal, on Ideeklaasis väikesi ehteid ja kinke valmistatud klaasijäätmetest, pakke-

Ideeklaas

- käive – 725 000 kr
- kasum – 107 000 kr
- investeringud – 100 000 kr (2002. aastal 2,5aastase liisinguga põletusahi)
- tegevuskulud – 125 000 kr
- keskmine palk – 5500 kr
- 1,5 töökohta
- klaasvaagen 850 kr (ilma km), omahind* 580 kr
- väike kaelaripats 47 kr, omahind* 23 kr

* omahind on suhteline, sest kunstilise loomingu hinda on raske määrata.

Allikas: Ideeklaas

ümbrised on tehtud taaskasutatud paberist.

Ideeklaasi laienemise võimalused on piiratud. Praegu-seks on tööd juba nii palju, et kõike ei jõua ära teha, aga meistreid, kes kunstniku kavatsusi teostaksid, pole kuskilt võtta. Üks võimalus on rohkem allhankeid tellida.

Kunstiga tegeleja ei tohi võtta suuri riske, arvab Kalli Sein. "Mina olen pinnale jäänud vaid tänu sellele, et firma areng on toimunud tasahilju ja ma pole teinud kaelamurdvaid investeringuid. Igal juhul peavad tooted olema kvaliteetsed, sest kõige paremat reklaami teeb rahulolev klient," usub ta.

Ideeklaasi kingid jäävad meelde

Oleme Ideeklaasiga koostööd teinud juba kolm aastat, tellides neilt eksklusiivseid klaasist firmakingitusi, muu hulgas pikaajaliste töötajate meelepidamiseks. Ideeklaasi kui koostööpartneri puhul paistab silma soov kliendile vastu tulla ning hea lõpptulemuse nimel koostööd teha.

Et soovime oma firmakingitustega kingituse saajale meelde jääda, on Ideeklaasi kunstnike valmistatud ese-

Kristiina Tamberg
Hansapank

med meile hästi sobinud. Hindame kõrgelt nende stiilsust ja omapära, kus iga ese on kordumatu.

Mitmed kliendid, kes kingituse saanud, on selle valmistanud kunstniku üles otsinud ning soovinud endalegi midagi tellida.

Klaasasjad peibutavad naisperet

Naisperele mõeldud Ideeklaasi ripatsid, sõrmused ja kõrvarõngad on olnud pidev müügiartikkel juba ammu.

Tänavuseks tublisti täienenud värvivalikus ehted peibutavad aga ostjaid erilisel. Kallihinnalisema karge ja väljapeetud toodangu (klaas-aluste, vitraažide, kellade) omanikuks on soovitud saada ka vargusega.

Jõulude ajal, kui kõik kohad on ingleid, päkapikke ja helbeid täis, võiks arvata, et see on mõttetu ja tobe. Ent Ideeklaasi omanik on ilusad.

Tihti on nii, et kui kaup läheb, siis seda ka tuimalt tiražeeritakse. Ideeklaasi puhul tundub aga pidev uute võtete väljatöötamine ja arendamine olevat omaette eesmärk.

Maanus Mikk, Mikkeli galerii

Tallinna
Pedagoogikaülikool
pakub tööd

SISEAUDIITORILE

Põhilised tööülesanded:

- struktuuriüksuste auditeerimine
- igapäevase tegevuse auditeerimine ja kontroll
- nõukogu ja valitsuse otsuste täitmise kontrollimine
- tehingute ja toimingute vastavuse kontrollimine
- auditi strateegiliste plaanide, tööplaanide ja aruannete koostamine

Sobivalt kandidaadilt eeldame:

- lõpetatud erialast kõrgharidust
- töökogemust siseaudiitorina, soovitatavalt min 2 aastat ja suurettevõttes
- teadmisi finantsjuhtimisest ja -arvestusest
- ala reguleerivate õigusaktide ja standardite tundmist
- oskust rakendada teadmisi praktilises tegevuses
- iseseisva töötamise oskust, orienteeritust tulemusele
- arvutiprogrammide ja andmekogude valdamist lõppkasutaja tasemel
- eesti keele valdamist ja inglise keele oskust
- kohusetunnet, otsustus- ja vastutusvõimet
- pingetaluvust, usaldusväärsust, täpsust

Pakume:

- stabiilset töökohta avalik-õiguslikus organisatsioonis
- huvitavat, pingelist, iseseisvat ja vaheldusrikast tööd
- kvalifikatsioonist ja töökogemusest sõltuvat töötasu
- tööalast koolitust
- kaasaegset töökohta kesklinnas

Sooviavaldus ja CV märgusõnaga "Konkurss" saata hiljemalt **5. juuliks** Narva mnt 25–220, 10120 Tallinn või e-postiga eelmaa@tpu.ee. **Lisainfo: Epp Eelmaa, tel 640 9110.** Siseaudiitori ametijuhendiga saab tutvuda ülikooli kodulehel <http://www.tpu.ee> personaliosakonna alajaotuses.

PÄIKESEDEKOORI OÜ

võtab tööle

raamatupidaja

Tööülesanded:

- ettevõtte raamatupidamisarvestus raamatupidamisprogrammiga
- rahvusvahelise, riikliku ja ettevõttesisese aruandluse nõuetekohane korraldamine
- arvete kontroll ja kirjendamine raamatupidamises
- sularahatehingute kirjendamine ja aruandluse kontroll
- klientide võlgnevuste jälgimine, kontroll ja firmasisene teavitamine
- palgaarvestus (40 töötajat)

Nõudmised:

- raamatupidamisalane keskeri- või kõrgem haridus
- eelnev töökogemus raamatupidajana kolmel viimasel aastal
- majandusarvestust reguleerivate seaduste, määruste tundmine
- hea arvutikasutusoskus
- eesti ja vene keele oskus
- ausus, lojaalsus ja kohusetundlikkus
- hea suhtlemisoskus, koostöövalmidus

Kasuks tuleb:

- raamatupidamisprogrammi Hansaraama 3.9 oskus
- soome ja inglise keele valdamine

Tööle asumise aeg: võimalikult kiiresti

CV ja soovivaavaldus saata:
e-post personal@sundecor.ee, faks 656 3722,
Päikesedekoori OÜ Mustamäe tee 50a, 10621 Tallinn

FORUM CINEMAS

AS MPDE võtab tööle

KINO VAHETUSE JUHI

Kandideerimine CV-Online keskkonnas
Lisainfo www.superkinod.ee

Tallinna Kergetööstustehnikumi nõukogu kuulutab välja konkursi TALLINNA KERGETÖÖSTUSTEHNİKUMI DIREKTORI

ametikohtale töölepingu tähtajaga kuni viieks aastaks

Kandidaadile esitatavad nõuded:

- pedagoogiline kõrgharidus ja vähemalt kolmeaastane pedagoogilise töö staaž ning läbitud 240tunnine juhtimiskoolitus või
- muu kõrgharidus ja vähemalt viieaastane pedagoogilise töö staaž, omades vähemalt pedagoogi ametijärku, ja läbitud 240tunnine juhtimiskoolitus

Kandideerijatel esitada:

- kirjalik avaldus
- nägemus kooli töö korraldamisest ja arendamisest
- CV
- ametikohtale esitatud nõuetele vastavust tõendavate dokumentide koopiad
- konkursil osaleja soovil muud tema poolt oluliseks peetavad dokumendid

Dokumendid esitada hiljemalt **9. juuli** kella 15ks
Tallinna Kergetööstustehnikumi kantseleisse aadressil
Sõpruse pst 184, 13424 Tallinn, märksõna: "Konkurss"
Info 670 4055, 56 626 796 (kool), 50 29 820 (kooli nõukogu)

AS ENPRIMA ESTIVO

on energeetikavaldkonnas tegutsev konsultatsiooniettevõtte.

Seoses tegevuse laiendamisega otsime oma kollektiivi

keskkonna-ala spetsialisti

Kandidaadilt eeldame:

- keskkonnamõjude hindamise läbiviimise kogemusi
- keskkonnavaldkonnas kõrgharidust (soovitatavalt)
- eesti, inglise ja vene keele oskust (kasuks soome keel)
- iseseisvust, algatusvõimet ja töötahet
- avatud ellusuhtumist ja paindlikkust
- ladusat arvutikasutamise oskust (min MS Office)

Pakume:

- arenemisvõimalusi
- positiivset atmosfääri ning asjalikku töökeskkonda
- tööpanusele ja -tulemustele vastavat tasu

Huvikiri ja CV palume saata: estivo@enprima.com hiljemalt **30.06.**

A-Kaabel YE AS asutati 1992, alates 1996 kuulub rahvusvahelisse konserni YE International, mis tegutseb Soomes, Baltimaades ja Venemaal. Firma Tallinna ja Tartu üksustes töötab kokku 55 inimest. Tegevusaladeks on andmeside, telekommunikatsiooni, elektroonikakomponentide ja tööriistade müük, valmiskaablite tootmine ja elektroonikakomponentide montaaž. Firma areng on mitme aasta jooksul olnud positiivne, kasvanud on käive, töötajate arv ja töö efektiivsus. 2004. aasta kevadest ISO9002 kvaliteedijuhtimise sertifikaat.

Pakume tööd

TOOTEGRUPI MÜÜGIJUHILE

Vastutusala: valmiskaablid, elektroonika pooltooted.
Tööülesanded: arendab ja viib ellu uusi müügiprojekte, -strateegiaid, -eelarveid, loob ja hoiab suhteid klientidega, asendab ja abistab tootmisjuhti.

Eeldame

- müügi- ja majandusvaldkonnas teadmisi ning kogemusi
- iseseisvust ja usaldusväärsust
- vastutusvõimet ja sihikindlust
- eesti ja inglise keele oskust heal tasemel
- soome keele oskust suhtlemistasandil.

Pakume

- stabiilset töökohta arenevas firmas, perspektiivsel alal
- konkurentsivõimelist töötasu kokkuleppel
- koolituste, eneseteostuse ja arengu võimalusi.

Sooviavaldus ja CV märgusõnaga „müügijuht“ palume saata aadressil: A-Kaabel YE AS, Akadeemia tee 21 e, Tallinn 12618 või e-postil kairi@akaabel.ee või faksil 659 3601. Sooviavaldusi käsitleme jooksvalt kuni sobiva kandidaadi leidmiseni.
Täiendav info: Madis Tarvas, tegevdirektor, tel 50 25 107, madis@akaabel.ee
Kairi Kõllamaa, sekretär, tel 659 3600, kairi@akaabel.ee, www.akaabel.ee

Tööotsija, vaata ka

www.aripaev.ee/toopakumised

Äripäev

JUSTIITSMINISTEERIUM

otsib oma meeskonda

halduse asekanstleri abi,

kelle põhiülesandeks on juhi tegevuse nõustamine ja toetamine, sh avalike suhete, arendus- ja personali-, finants- ja infotehnoloogia üksuse tegevuse koordineerimine, tööks vajalike andmete ja materjalide kogumine ning analüüsimine, osalemine töö korralduse ja tulemuslikkuse analüüsis, nõupidamiste ettevalmistamine, korraldamine ning info liikumise tagamine.

Kandidaadilt eeldame:

- akrediteeritud õppekava alusel omandatud kõrgharidust (haldusjuhtimine, juriidiline, majandus)
- häid teadmisi haldusjuhtimisest, majandusest ja õiguse valdkonnast
- inglise keele oskust
- head pingetaluvust ja arenguvõimet
- kohusetundlikkust ja sihikindlust
- info adekvaatse, õigeaegse, täpse ja arusaadava edastamise ja tagasiside andmise oskust
- head suhtlemis- ja eneseväljendusoskust nii kõnes kui kirjas

Kasuks tuleb:

- prantsuse või saksa keele oskus
- orienteerumine ühiskonnas

Pakume:

- huvitavat ja väljakutserikast tööd nüüdisaegses keskkonnas
- mitmekesiseid tööülesandeid
- konkurentsivõimelist töötasu
- võimalusi enesearendamiseks

Justiitsministeerium

Motivatsioonikirja ja elulookirjelduse palume saata hiljemalt 28.06.2004 Justiitsministeeriumi arendus- ja personalitalituse märksõnaga "halduse asekanstleri abi" aadressil Tõnismägi 5a, 15191 Tallinn või e-posti teel aadressile piret.paulmann@just.ee

Täiendav info telefonil 620 8132

Estonian Shipping Company Ltd / AS Eesti Merelaevandus (ESCO) is domiciled in Tallinn and the main activities are related to ship owning, liner traffic, management services and agency/logistics operations. The company currently owns a fleet of 11 modern cargo ships and employs about 275 people on shore and at sea. Turnover in 2003 was USD 30 mill.

ESCO is owned by Tschudi Shipping Company AS (Norway) (TSC), which is a Norwegian Group with activities in many countries related to shipping, management and investments.

MANAGER of ACCOUNTING SERVICE CENTRE

ESCO's Accounting Department performs accounting services for ESCO, TSC and some external clients. Based on this experience, ESCO and TSC intend to develop an Accounting Service Centre which shall offer all-level accounting services. Initially we expect the focus area to be foreign shipping and logistic companies seeking a high quality and cost efficient outsourcing solution.

We are looking for a person who shall play a vital role in developing the Accounting Service Centre. The successful candidate must have lead and be able to take responsibility to build a successful business. The required person should have experience from accounting/auditing and have a business/economics degree. He/she should be able to communicate accounting matters with internal and external clients as well as be in full command of the English language. Knowledge of a Scandinavian language will be advantage, but not a necessity.

The employment includes internal training and learning periods in the Tschudi group's head office in Oslo, Norway. Main place of work will be in Tallinn, Estonia. The position will involve some travelling activity.

Please send your application, enclosing your CV, by e-mail to online@eml.ee or by post to ESCO, 4 Sadama Str., 15096 Tallinn. Closing date for application is 30 June 2004. Call ESCO +372 640 9511 for further details.

ESCO
www.eml.ee

TSCHUDI
www.tschudishipping.com

30. juunist kuni 8. augustini
ilmub Äripäev

3x nädalas

Rubriigid ilmuvad

esmaspäev

- Transport
- Kinnisvara
- Koolitus
- Karjäär

kolmapäev

- Turva
- Ehitus
- Karjäär
- Turundus

reede

- Tehnoloogia
- Autod

Järgmine Äripäev
ilmub
28. juunil

Äripäev

Äripäev Online töötab 28. juunist 6. augustini igal tööpäeval 9.00–15.00.

22. juunil Äripäev Online ei tööta, 25. juunil töötab Äripäev Online 9.00–15.00

Pühad toovad logistikas seisakuid

Logistikafirmad soovivad kauba enne pühi teele panna, sest Baltimaad ja ka mõned Põhjamaad peavad kolmapäeval-neljapäeval jaanipühi. Muutusi tuleb ka reisi-jatele.

Rivo Sarapik
rivo.sarapik@aripaev.ee

NBI Ekspeditsiooni ASI müügijuht Andres Leht selgitas, et firma ei tööta 23. ja 24. juunil. "Seoses sellega on esmaspäev-teisipäev ja kindlasti reede oluliselt teisemad päevad. Muud erilisi muutusi me ei planeeri," lisas Leht.

ACE Logistics ASI juhataja Andres Matkur kõneles, et firmal on pühade ajal kontori-pool suletud, aga terminal töötab ka pühade ajal. Midagi erilist seoses nende pühadega eelmisest aastast ei meenu.

"Klientidel soovitatakse, kui on soovi kaupsid lähetada või kätte saada, selles eelnevalt kokku leppida, et ei tuleks ette ootamatusi," soovitas Matkur. "Lennutranspordis peab olema valmis teatud lendude ärajäämiseks ajavahemikul 22.-25. juunil, autotranspordis ümberkorraldusi ei ole, kõik toimub nagu tavalisel ajal."

Jaanituld tehakse Lehe andmeil ka Lätis, Soomes, Rootsis, Taanis ja tõenäoliselt mujalgi. "Soomes on tule tegemise päev alati laupäev, millele eelnev tööpäev on enamasti vaba. Läti pühitseb nagu meiegi, Leedus on püha ainult 24. juunil," selgitas Leht.

Üldiselt pole võidupüha ja sellele järgnev jaanipäev Lehe sõnul üllatusi erilisi probleeme toonud.

Reisijatele on aga pühadest nii ärajäämise kui ka lisareise oodata.

Saaremaa Laevakompanii (SLK) teatel teevad kõik firma seitse parvlaeva jaanipäeval vajadusel Lääne-Eesti saarte ja mandri vahel lisareise. Laevale pääsemiseks tasub autole koht reserveerida.

Triigi-Sõru ja Rohuküla-

Pühade ajal lennata soovijail tuleb valmis olla mitmete lendude tühistamiseks.

Foto: Andras Kralla

Jaanituld tehakse lisaks meile ka Lätis, Soomes, Rootsis, Taanis ja tõenäoliselt ka mujal.

Andres Leht, NBI Ekspeditsiooni ASI müügijuht

Sviby liinidel on veel broneeringuruumi ning Rohuküla-Heltermaa ja Kuivastu-Virtsu liinidel teevad suuremad alused vajadusel ka lisareise.

Broneeringute järgi on SLK andmeil kõige reisijaterohkem päev pühapäev, 27. juuni, mil paljud sõidavad saartelt tagasi mandrile.

Kuivastu-Virtsu liinil teenindavad reisijaid alused Viire ja Regula ning 22. juunist sõidab

Lende jääb ära

23. juunil ei lenda

- Tallinna Lennujaama infotelefoni andmeil on tühistatud 23.-24. juunil kõik Air Balticu lennud.
- 23. juunil ei lenda lisaks veel
- Tallinn-Kärdla (lennud AIA 701-AIA 702)
- Tallinn-Kopenhaagen-Tallinn (OV 147-OV 148)
- Tallinn-Oslo-Tallinn (OV 133-OV 134)
- Tallinn-Vilnius-Tallinn (OV 351-OV 352)
- Tallinn-Stockholm-Tallinn (OV 121-OV 122)

24. juunil ei lenda

- Tallinn-London-Tallinn (OV 103-OV 104)
- Tallinn-Stockholm-Tallinn (OV 121-OV 122)
- Tallinn-Kopenhaagen-Tallinn (OV 145-OV 146)

25. juunil ei lenda

- Tallinn-Kopenhaagen-Tallinn (OV 147-OV 148)
- Tallinn-Vilnius-Tallinn (OV 351-OV 352)

Allikas: Tallinna Lennujaam

liinil parvlaev Scania graafiku-teenindades vaid jooksvat järjekorda. Täna on Kuivastu-Virtsu liinile lisatud kaks reisi Virtsust, väljumistega kell 1 ja 1.30.

Rohuküla-Heltermaa liinil teenindavad parvlaevad St. Ola ja Ofelia, lisareise teeb vajadusel parvlaev Harilaid.

Rohuküla-Sviby liinil teenindab parvlaev Harilaid ja Triigi-Sõru liinil Kõrgelaid.

Eesti-Soomes ja Eesti-Rootsi vahelises laevade graafikutes laevafirmade andmeil muudatusi tulemas ei ole.

Reisirongide graafikutes toimuvatest muutustest saab ülevaate raudteefirmade kodulehtedelt.

Bussid liikleavad pühade-graafiku järgi.

Vaata ka
www.edel.ee ja
www.elektriraudtee.ee

Rasked asjad kergelt kõrgele

KASUTATUD TÕSTUKITE
MÜÜK • RENT

www.liftrrent.ee • tel 605 3616

IHG
THE LOGISTICS PEOPLE
a member of the logistics people Interspe Hamann Group

Rahvusvaheline transport ja ekspedeerimine

70 esindust Lääne- ja 16 Ida-Euroopas tagavad kindla ja regulaarse kaupade liikumise Euroopa, Skandinaavia, Balti riikide ja Venemaa vahel.

www.revival-svoris.ee

Suuruselt kolmas logistikafirma Euroopas

- Käsitleb aastas ca 645 miljonit saadetist
- Annab tööd 21 000 inimesele
- Kaubamärgid: **Prantsusmaal** – Chronopost International, Tat Express, Taxicolis, GeoPost Logistics (Eurodispatch and Publi-Trans), ColiPoste; **Suurbritannias** – Parceline, Interlink Express, Interlink Ireland, **Saksamaal** – DPD
- Geopost pakub saadetiste kohaletoimetamist 100 g ümbrikust kuni kaubaalusteni.

Allikas: Geopost

Logistikahiid laienes Eesti turule

Eesti turule jõudis juunist üks Euroopa suurimaid logistikafirmasid, Prantsuse postiteenistusele kuuluv GeoPost.

Rivo Sarapik
rivo.sarapik@aripaev.ee

Rootsi postiteenistus allkirjastas juuni alguses lepingu ühte Euroopa suurimasse postitettvõtete gruppi, Prantsuse posti gruppi kuuluva GeoPostiga.

Lepingu kohaselt ühinevad GeoPostiga Rootsi postile kuuluva Baltic Logistic System International AB (BLS) viis tütarfirmat, sealhulgas Baltic Logistic System Eesti. GeoPosti teenustevalik ulatub ümbriku saatmisest aluste transpordini, nii on firma konkurendiks siinsetele suurematele logistika- ja kullerifirmadele.

Baltic Logistics Systemi müügijuht Tarmo Tael selgitas, et GeoPosti pakutav teenustevalik kohe Eestisse ei jõua, edaspidi kindlasti. "Täna veel ei oska ennustada, millal," lisas Tael. BLSi senistele klientidele omanikuvahetus midagi ei muuda. Kui on tulemas hinnakorrekture, siis seonduvad need Taeli sõnul pigem kulude kui GeoPostiga.

Seni on BLSi tütarfirmasid ühendanud GeoPostiga frantsiisileping, mille alusel pakutakse klientidele üleeuroopalist DPD-pakiveoteenust.

Eesti Posti pakiteenuste võrgu arendusjuht Indrek Oolup leidis, et GeoPosti Eesti turule tulek mõjub nii siinsele kui ka Baltimaade postiturule tervikuna hästi, sest senine Rootsi posti esindava Bizpaki teenustusvõrgu areng ongi olnud suhteliselt ebamäärane oma emafirma ebastabiilsuse tõttu. "Turg ainult võib sellest parane-nud kvaliteedi ja hinna suhte kaudu," lisas Oolup.

GeoPosti näol on Oolupi sõnul tegemist ühega suurtest tegijatest Euroopa logistikaturul, kaubamärk kuulub Prantsuse postile, teised tema kõrval on Saksa post ja Hollandi post.

"Eesti Posti tegutsemises toob see kaasa selles osas muutuse, et püüame leida võimalusi juba olemasolevat maailma katvat teenustevõrku senisest aktiivsemalt ära kasutada.

Kulleriteenuste turgu GeoPosti laienemine esialgu TNT Eesti turundus- ja suhtekorralduskoordinaatori Anton Juuriku sõnul ei mõjuta, sest BLSi pakutavad teenused ei ole kulleriteenuste konkurendiks, GeoPosti teenused aga kohe siinsele turule ei jõua.

Lisaks BLS Eestile puudutab ühinemine ka BLS Läti, BLS Leedu, Poola kullerfirma Masterlink Ekspress ning Venemaa postitettvõtte Armadillo käekäiku.

Lepingu kohaselt saab GeoPost kõigi viie seni BLSile kuulunud Balti riikide, Venemaa ning Poola kulleriteenuste omanikuks.

NAVAKA
TRANSPORT GRUPP

Navaka Transiiditeenuste OÜ
Transiitvedude korraldus, toimingud
Muuga vabatsõonis, Printsipaal.
Maardu tee 57-311, 74115 Maardu
Tel 631 9114, faks 631 9111

Navaka Transporditeenuste AS
Soomes-Eesti liin, Rahvusvahelised kaubaveod

Navaka AS
Tolliteenused, Intrastat, Printsipaal ja tolliterminal

Navaka Ekspedeerimise OÜ
Ekspedeerimine SRÜ, Skandinaavia ja Euroopa riikides
Paavli 6A, 10412 Tallinn
Tel 626 4020, Faks 626 4021
www.navaka.ee, navaka@navaka.ee

IGAPÄEVANE TRANSPORDITEENUS EESTI JA SOOME VAHEL
EKSPEDeerimine SRÜ, EUROOPA JA SKANDINAAVIA RIIKIDES

- osakoormad ja väikepakid Tallinna ja Helsingi vahel uksest ukseni 24 h jooksul
- tollimisteenused Eestis ja Soomes Intrastati aruanded
- tolliterminali teenus

Online uudised päevapiletiga

15.-
www.aripaev.ee

BALTİKUM ↔ SWEDEN ↔ NORWAY ↔ DENMARK ↔ RUSSIA

Rahvusvaheline vedu tenthaagistega

Supeluse 5, Pärnu 80014
Tel 44 71 327, Faks 44 71 328
GSM 51 45 064; 50 45 064
www.hot.ee/provints

PROVINTSI TRANSPORT

andre

Ajutise kaubaveo tollidokument läbis uuendused

Euroopa Liiduga ühinemine tõi uuendusi ka kauba ajutiseks sisse- või väljaveoks ning transiidiks kasutatava ATA märkmiku kasutamisel.

Alates maist 2004 moodustavad Euroopa Liidu 25 riiki ja Eesti on nende hulgas. EL on üks tolliterritoorium. Eesti firmadel ei ole ATAg kaetud kaupade ajutiseks väljaveoks teistesse ELi liikmesriikidesse ATA märkmiku enam vaja.

Kaubad, mis ATA märkmikuga ajutiselt kolmandatest riikidest ELi tuuakse, võivad vabalt ringi liikuda 25 liikmesriigi territooriumil kuni märkmiku kehtivusaja lõpuni, maksimaalselt ühe aasta jooksul.

ATA süsteemi kuulub 2004 aasta aprillist 59 riiki. Kui ELi riigid välja arvata, jääb alles veel 34 riiki, kus ATA märkmikuga saab lihtsustatud korras oma kaupu tutvustada. Samuti saab nendest riikidest ATAg kaupu ELi tuua.

Endiselt on ATA märkmik kasutusel kaupade väljaveoks Venemaale, Norrasse, Šveitsi, Jaapanisse, Hiinasse ja USA-sse.

ATA märkmiku nõukogu juhitud ja toel tehakse tööd erinevatel mandritel asuvate riikide liitumiseks ATA märkmiku süsteemi. Eelistatakse riike,

Lidia Friedenthal
EKTK
väliskaubandus-
osakonna juhataja

kelle liitumisest on huvitatud praegu süsteemi kuuluvad riigid. Eesti firmade jaoks on esmatähtis Ukraina ja Valgevene liitumine. Valgevene osas on ettevalmistustööd lõpusirgel ja loota on, et Valgevene liitub veel tänava aasta lõpus. Ukrainas toimub sügisel töökohtumine Ukraina tolli- ja kaubanduskoja esindajate ja ATA nõukogu liikmete vahel.

Eesti firmade jaoks on uus ka ATA märkmiku vahelehtede esitamise kord.

Kaks näidet esiteks kaupade ajutise väljaveo ja teiseks kaupade ajutise sisseveo kohta.

1. Kui Eesti firma soovib viia kaupa Norrasse, siis tuleb toimida järgmiselt:

Kaubanduskoja väljastatud märkmik kinnitatakse Eesti tolliinspektuuris. Tolliinspektuur tembeldab ja allkirjastab märkmiku esilehe, nagu seda on seni tehtud. Ekspordilehe kontsu ja kviitungi täidab alles Norra ja Rootsi piiril Rootsi tolliametnik poolt ja samas rebitakse välja ka ekspordilehe

ATA märkmik sai mullu uue kujunduse ja vormi ning A4-formaadi.

2. Venemaal väljastatud ATA märkmikuga viiakse kaup Saksamaale näitusele. Euroopa Liitu sisenetakse Eesti tollipunktis. Sellisel juhul on lubatud kauba veoks kasutada transiidilehti. Eesti toll täidab esimese transiidilehe ja Saksamaa toll näituse tollipunktis täidab teise transiidilehe ja impordilehe. Kui ATA märkmikuga tuuakse ELi professionaalset tööriistu või kaubanduslikke esemeid, siis transiidilehti ei kasutata ja impordileht täidetakse kohe ELi sisenemisel.

Nii ekspordi- kui ka re-impordilehtede kviitungid saadab Rootsi toll riiki, kus märkmik on välja antud.

Eesti firmad, saavad ATA märkmikku tellida Kaubanduskoja kodulehel.

Dokument ajutiseks kaubaveoks

ATA märkmik on rahvusvaheline tollidokument, mida võib kasutada nii kaupade ajutise sisse- ja väljaveo kui ka kaupade transiitveo puhul harilike nõutavate rahvuslike tollidokumentide asemel. ATA märkmikuga võib välja viia näituse ja messide eksponaate, kaubanduslikke ja professionaalseid töövahendeid.

ATA märkmik vabastab selle omaniku ajutise ekspordi- ja re-impordideklaratsiooni vormistamisest lähterigis, vabastab selle omaniku ajutise sisseveo riigis nõutavate rahvuslike tollidokumentide vormistamisest, tagab rahvusvahelise garantii sisetoodavatele kaupadele, mis katab rahvuslikud tollimaksud ning muud ettenähtud maksud ja toimib ka kaupade transiitveo puhul.

ATA märkmikuga liikutavat kaupa teenindavad piiritollipunktid

- Sadamate tollipunkt – Peetri 31, Paldiski
- Sadamate tollipunkt – Uus-Sadama 19/13 Tallinn;
- Lennujaama tollipunkt – Kesk-Sõjamäe 10A, Tallinn;
- Muuga tollipunkt, Vabatsiooni teeninduskeskus – Koorma 17, Viimsi vald
- Muuga tollipunkt, Veose teeninduskeskus – Veose 4, Maardu
- Luhamaa tollipunkt – Luhamaa, Misso vald
- Koidula tollipunkt – Koidula küla, Värskas vald
- Narva maantee tollipunkt – Peterburi 1, Narva

ATA märkmikke kinnitavad tolliinspektuurid:

- Tallinna Tolliinspektuur
- Kirde Tolliinspektuur
- Tartu Tolliinspektuur
- Kagu Tolliinspektuur
- Edela Tolliinspektuur

Allikas: infoportaal Aktiva, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

link

www.koda.ee

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja koduleheküljelt leiab ATA märkmikke puudutava info väliskaubanduse alajaotuse alt. Sealt saab lisaks märkmiku kasutamiselale infot nende maksumuse ja süsteemiga liitunud riikide kohta. Ka on võimalik märkmikku elektrooniliselt tellida.

Äripäev

Jüri

TEHNOPARK

UUS KVALITEET,
AVARAMAD VÕIMALUSED

www.jyritehnopark.ee

Äri- ja tööstuskrundid. Jüri Tehnopark pakub tänapäevast ja terviklikku ärikeskkonda, mis tekitab partnerites usaldust ja pakub piiramatuid arenguvõimalusi. Logistiliselt soodne asukoht Tartu mnt ja Tallinna ringtee ristumiskohal tagab transpordi hea juurdepääsu kõigist suundadest. Tallinna kesklinn, lennujaam ja Eesti põhimaanteed on 10-minutilise, Muuga ja Paldiski sadam 30-minutilise sõiduteekonna kaugusel.

Arendaja Kodu Grupp AS

Narva mnt 53, 10152 Tallinn
Tel 627 7566, 501 7121, kodu@kodugrupp.ee

Sherlock,
kus mu kaubik on?

AUTODE SEIRESÜSTEEMI DEMO
www.r-systems.ee

DIISLIKESKUS
KARLA AUTO
[WWW.KARLA.EE](http://www.karla.ee)

PETERBURI TEE NR. 38

Tel 601 2957, 050 40 658, 50 55 559
Faks 601 2985
e-post info@miil.ee

MIIL

www.miil.ee

K O N T E I N E R V E O D

ÜLEGABARIIDILISED JA RASKEKAALULISED

EESTI-SISESED JA RAHVUSVAHELISED VEOSD

OÜ JTH ERIVEOD • Vibeliku 21, Loo sjk, Harjumaa
Tel 621 7800, 621 7801, 50 90 800

www.forklift.ee

KAHVILTÖÖSTUKID

- müük
- rent
- ost

tel 50 90 770

Paekivi eluiga sõltub kaevandamisest ja sobivaima kivitüübi valikust

Esimese ettejuhtuva paekivi valik on ohtlik, sest lõhatud kivi mikropraod jätavad plaadi eluea lühikeseks.

Liivi Tamm
liivi.tamm@aripaev.ee

Paekivi kasutatakse nii aedade ja müüride ehituses kui ka sisekujunduselemendina. Arvestatava osa turust napsavad täna siiski endale ka alternatiivsed materjalid. "Eks konkurents on tihe," nendib paekivi tootmise ja müügi tegelev FIE Tõnu Pandis. "Aga paekivi on vastupidavust tõestanud sajandite vältel: tassub vaid vaadata Tallinna vanalinna maju või eelmisest sajandist pärit paekiviplaatidest pörandaid."

Ka sisekujundaja Ivi-Els Schneideri sõnul on paekivi interjöörikujuanduses populaarne. "Eks ta on ikkagi rahvuskivi ja tal on väga palju erinevaid liike," räägib Schneider. "See aga annab palju võimalusi. Uurides kasvõi Haapsalu Paekivi pakutavat, juhtub väga imelisi, erinevate mustrite ja lohkudega leide. Tüüpiliselt kasutatakse seda palju pörandaplaadina, aga paekivi on kasutatud isegi Jaapani aia tegemisel."

Ohukohtadeks on kivi kvaliteet ja müürisegu

Paekivi eluea määrab paljuski kaevandamine: "Kui kaevandamisel on kive lõhatud, ei ole need vastupidavad," nendib OÜ Kiviehitus juhataja Argo Severe. "Tekivad mikropraod, mis aja möödudes kivi murendavad. Seepärast peaks plaate valides silmas pidama, et need oleksid käsitsi või mehaaniliselt võetud. Igal paekivi kihil massiivis on oma otstarve: mõni sobib ideaalselt trepiastmeks, teine sobiks ja kolmas müürikiviks, paekiviplaatidest on ehitatud isegi katuseid."

Ka Tõnu Pandise sõnul on kaevandamise kvaliteet tähtis. "Tegelikult on lõhkamine ka traditsiooniline tehnika," selgitab Pandis. "Vanasti lõhati püssirohuga, tänapäevased tehnikad on võimsamad ja väga

tugev plahvatus lööb kivi ikka üsna sodiks. Seepärast ongi oluline, millises kihist kivi võetakse ja milleks teda kasutatakse – näiteks plaadid on eriti tundlikud. Üldiselt on ülemiste kihtide plaadid vastupidavamad, kuna need on juba kokku puutunud külmaga – pragumised on sel juhul juba ära toimunud. Samas on ülemiste kihtide kivid tavaliselt krobelsamad. Ühest reeglit siin siiski ei ole: ka seestmistest kihtidest võib saada väga korraliku plaadi."

Lisaks plaadi valikule tehakse paekivitööde tegemisel pahihti viga segu valikuga.

„Tänapäevased tehnikad on võimsamad ja tugev plahvatus lööb kivi ikka üsna sodiks.“

Tõnu Pandis

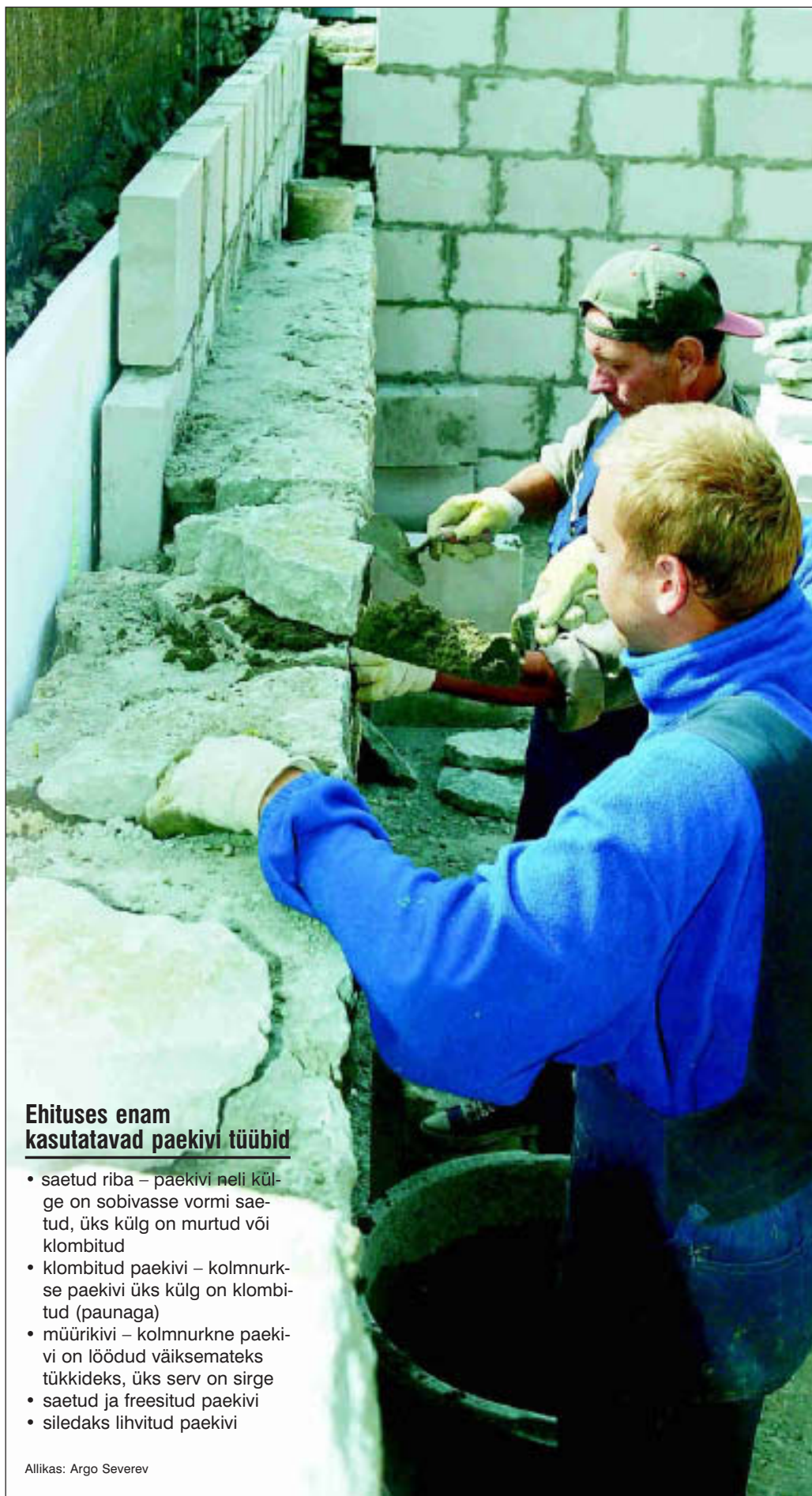
"Paekivitöödeks sobib lupja sisaldav müürisegu," selgitab Severe. "Lubi on oluline, sest see sulandub kiviga viisakult kokku ja lõpptulemusena on mulje palju parem kui tsemendi puhul. Vanasti kasutati

lihtsalt lubja ja liiva segu, tänapäeval sisaldab segu tavaliselt tugevdamiseks ka tsementi."

Soojustamiseks kolm võimalust

Tähtis on meele pidada ka õigeid soojustusvõtteid ja hüdroisolatsiooni, sest paekivi on poorne materjal. Argo Severe sõnul on siin mitmeid alternatiive. Üks võimalus on laduda müür välja ja sisse ning panna soojustus müüride vahele. Saab ka väljast soojustada, aga siis ei jää kivi näha ja kujunduslik efekt kaob. Kolmandaks võimaluseks on seina soojustamise seestpoolt. "Põhimõtteliselt annabki kõike sätida, tuleb lihtsalt soovid selgeks mõelda," ütleb Severe.

Paekivitööd kaaludes ehmatatakse sageli ära, arvates, et see on väga kallis. "Võrreldakse paekivi hinda tellistest või silikaatplokidest ehitamisega, lisatakse tööraha ja lülitatakse see variant automaatselt kõrvale. Tegelikult polegi lõppkokkuvõttes suurt vahet," räägib Severe. Paekivi hinnad kõiguvadki olenevalt sellest, kuidas kivi on töödeldud – näiteks soklikivi jooksev meeter võib maksta 40 krooni, müürikivi aga müüakse tonnihinnaga. Poleeritud plaadi ruutmeeter võib maksta ka tuhatkond krooni.

Ehituses enam kasutatavad paekivi tüübid

- saetud riba – paekivi neli külge on sobivasse vormi saetud, üks külg on murtud või klombitud
- klombitud paekivi – kolmnurkse paekivi üks külg on klombitud (paunaga)
- müürikivi – kolmnurkne paekivi on lõõdud väiksemateks tükkideks, üks serv on sirge
- saetud ja freesitud paekivi
- siledaks lihvitud paekivi

Allikas: Argo Severe

Tallinnasse Hagudi tänavale kerkib uus maja: tööjuht Valentin ja müürsepp Aivar laovad paekivimüüri, mis hakkab edaspidi kaunistama magamistoa siseseina.

Foto: Indrek Susi

Korralikku meistrit on raske leida

■ Kui paekivi ladumise soov selgeks mõeldud, on suurimaks probleemiks õppinud ehitusmeistri leidmine.

OÜ Kiviehitus juhataja Argo Severe soovib töömeeste valikul eelistada mingitki ehitusala haridust saanud mehi, kuna põhilised müüriladumise töövõtted on sellistel meestel siiski olemas: "Ka meie juurde on sattunud mehi, kes väidavad, et on väga palju paekiviga töötanud, loetlevad mitmeid objekte, lubavad maad ja ilmad kokku, aga siis proovitud tehes kukub sein kokku. Seepärast on haridustaust töömehe valimisel ikkagi kõige parem soovitus."

Ka FIE Erki Meister räägib, et suvekoju paekivist mantelkorstna pitsi ülesladumiseks oli töökatel leidmine päris närvesööv tegevus. "Rääkisime kolme pakkujaga. Esimene ütles pakkumisest kohe ära, kuna oli juba tööga üle koormatud. Teine lubas tööle tulla kolme kuu möödudes. Ka see tähtaeg tundus liiga pikk. Kolmas lubas kohe alustada, tõi tööriistadki kohale, kokkulepitud päeval teda aga ei ilmunud. Seepeale ootasime meest üle nädala, kuni ta ühel ööl salaja oma tööriistad ära viis. Rohkem me teda ei näinud. Lõpuks muidugi leidsime teostaja, aga protsess võttis poolteist kuud aktiivset otsimist ja selgeks sai, et erioskustega tööst kergesti ei leia, eriti suvel, kui neil on tööpakkumiste üleküllus."

Koolitatud oskustööjõu napus ei ole siiski ainult eratellija probleem, vaid kummitab ka ehitusfirmasid. "Müürikivi ladumine nõuab ka loominguilust, lisaks oskusele on ikkagi vajalikud ka täpne silm ja kunstimeel," räägib Severe. "Tegelikult ju otseselt paekivi ladumist kuskil kutsekoolis ei õpetatagi, näiteks ehituskoolis on küll olemas restaureerimise eriala, aga otseselt paekivi puudutav aine puudub. Kvalifitseeritud tööjõud tuleb meil seepärast ikkagi ise koolitada. Meie tööjuhil ei jää lõppkokkuvõttes muud üle, kui koolitada ehituskooli lõpetanud noormehi spetsiaalselt edasi müürimesteks." Liivi Tamm

Karu katus

TOORAINNE HIND TÕUSEB!

TERASPROFIILID

SOODSA HINNAGA

VEEL JUUNI LÕPUNI!

Küsi siia:
Kopli 4 Tallinn
tel 6446255, GSM 5238805
faks 6416676
e-mail karukatus@karukatus.ee
www.karukatus.ee

Õhukonditsioneeride MÜÜK

ARTEL DIGITAL

ARTEL
õhukonditsioneerid

KVALITEETNE SISEKLIIMA
ENERGIASÄÄSTLIKUD LAHENDUSED
EESRINDLIK TEHNOLOOGIA
KÕRGE TÖÖKINDLUS
MADAL MÜRATASE

GARANTII SEADMETELE
2 AASTAT!

BALTIKUMIS ALATES
AASTAST 1995

KÕIK VAJALIKUD SEADMED JA TERVIKLIKUD LAHENDUSED

ETS NORD

ETS NORD AS, Pärnu 12, 10167 Tallinn
Tel. 6517 360, Faks 6517 361, E-mail: ets@etsystems.ee,
www.etsnord.com

Eesti katuseaknaturul võistlevad kolm kaubamärki

Kas osta Taani ettevõtte Velux katuseaken, Saksa firma Roto aken või Poolast pärit Fakro katuseaken, sõltub suuresti eesmärgist ning kõrgusest, kus akent näha soovitakse.

Asso Puidet
aripaev@aripaev.ee

Tehniliselt erinevad Eestis müüdavad katuseaknad üksteisest eelkõige käepideme asukoha ehk avamiskoha poolest.

Veluxi akende käepidemed asuvad raami ülaseravas, mis ei võimalda akent eriti kõrgele paigutada, ilma et selle avamiseks peaks taburetile tõusma. Velux Eesti OÜ müügidirektor Urmas Truusa sõnul on sellised ülalt avanevad aknad turvalised näiteks lastetubades.

Roto ja Fakro katuseakende käepide asub aga akna allservas ja see lubab akna paigutada kõrgemale. Nii pääseb rohkem valgust ruumi sügavustesse ning see jaotub ühtlasemalt.

Samas, kui soovitakse, et katuseaknast langeks valgus otse kirjutuslauale, on nii mõnigi kord otstarbekas ülalt avanev käepide: alt avaneva akna puhul võivad laual olevad ese-

med hakata akna avanemist segama.

Sõltumata sellest, mis akna-firma kasuks ikkagi otsustada, tuleb silmas pidada, et katuseakende kogupind võiks moodustada kümnendiku põrandapinnast. Magamistubades ning teistes vähem valgust nõudvates tubades see reegel aga ei kehti.

Sobiva katuseakna suuruse valikul tuleb lähtuda katuse konstruktsioonist ning põrandapinnast, mida soovitakse valgustada. Oluline on ka katuse kalle: mida väiksem on katuse kaldenurk, seda suuremaid aknaid on tarvis.

Fakro katuseaknaid müüakse mõõtudes alates 55×78 cm kuni 134×140 cm. Veluxi akende mõõdud on vastavalt 55×78 cm kuni 114×118 cm. Roto akende mõõdud ulatuvad 54×78 sentimeetrist kuni 134×140 sentimeetrini. Erinevate tootjate valikus on kümnend aknatüüpe, mis erinevad nii mõõtude, soojapidavuse kui ka lõppviimistluse poolest.

Fakro katuseakende puhul võib aga arvestada ligikaudu 6% suurema valgusavaga kui teistel sama mõõtu katuseakendel. Seda seetõttu, et Fakro katuseakende ventilatsiooniklapp on ehitatud akna lengi, mitte raami sisse.

Katuseakna materjali valikul on oluline arvestada, mis-

Katuseakende oluline erinevus on lingi asukoht – Roto akendel paikneb see akna allservas.

Foto: Liivi Tamm

sugusesse ruumi seda soovitakse paigaldada. Kööki ja vanituppa võib panna ka niiskust hästi taluvad plastikaknad.

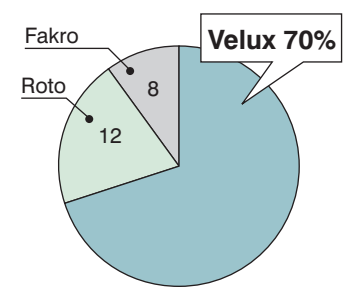
Erinevalt konkurentidest pakub Roto, kellel on väga lai aknavalik, Eesti turule ka täisplastist katuseakent. Veluxil ja Fakrol on sellele omalt poolt vastu panna polüuretaanist plastikkattega akent.

Akna soetamisel tuleks silmas pidada ka akna U väärtust. See näitab kui palju soojust vattides laseb üks ruutmeeter akna pinda tunni jooksul läbi, kui välis- ja sisetemperatuuride vahe on 1° C. Seega: mida väiksem on U väärtus (W/m²K), seda soojapidavam ta on. Katuseakende U väärtus jääb vahemikku 1,4 kuni 1,1 W/m²K.

Ehki ASi Bestor Grupp Eestisse toodavad Fakro aknad on odavamad, ostetakse neid siiski vähem – umbkaudu 300 aastat.

Roto aknad moodustavad ligi neljandiku ostetud akendest. Aknaid maale tarniva Lokman ASi katuseakna tootjuht Margus Vijard kinnitas, et järgmisel aastal on Roto akende turuosa kindlasti suurem. "Üritame klientidele selgitada alt avaneva akna hüvesid Veluxi akendega võrreldes," selgitas ta ettevõtte müügistrateegiat. "See on siiski päris oluline erinevus."

Velux on vallutanud turu
protsentides

Allikas: Asso Puidet

Katuseakende tüüpe

- pöördhingedel katuseaknad
- kahesteemseid katuseaknad
- katuseluukaknad
- polüuretaankattega katuseaknad
- täisplastist katuseaken
- mitteavanevad katuseaknad
- elektriliselt juhitud katuseaknad

Allikas: Äripäev

PARIM PAKKUMINE

10 090.-

28 500.-

26 700.-

Hinnad mööblile. Ei sisalda paigaldust, tehnikat ja kojuvedu.

**HEAD
EESTI
KÖÖGID**

EEK TRADE
www.eektrade.ee

TALLINNAS: Rocca al Mare Kaubandus-
keskuse E-korpus II korrus, tel 665 9237
Lastekodu 41, tel 601 4244
TARTUS: Soola 1A-309, tel 734 4343
PÄRNUS: Savi 12, tel 447 5130

AMETLIK ESINDAJA EESTIS

Mospil Group OÜ
Suur- Paala 7, 13619, Tallinn
Tel. +372 6057280, Faks + 372 6211909
e-mail: mospil@mospil.ee

TENAPORS FS

**TENA
PORS**
vahtpolüstürool

**TENAPORS
TERMO FS**

**TENA
PORS**
vahtpolüstürool

**TENAPORS
EXTRA FS**

**TENA
PORS**
vahtpolüstürool

- Soojusisolatsiooni materjalid
- Hüdrosolatsiooni materjalid
- Sändvits tüüpi paneelid
- Hermeetikud
- Limid
- Ehituskeemia
- Kodukeemia

SIA „TENAX“, Spodribas 1,
Dobele, LV-3701, Lätti
Tel.: (+371) 3707051; 3707158
Faks: (+371) 3707050
e-post: tenax@am.lv
www.tenax.lv

VAHTPOLÜSTÜROOLI JA EHITUSKEEMIA TOOTMINE

Korralik laudkatus püsib sada aastat

Laudadest katus ei ole kiirelt hävinev veidrike pärusmaa: nii vanad näited kui ka uued ehitised jahmatavad omapära ja looduslikkusega.

Kadri Tamm
aripaev@aripaev.ee

Tõendeid laudkatuste varasemast laialdasest kasutamisest Eestis on siiani näha paljudes paikades abihoonetel ja saunade juures. Samuti kasutati laudu katusematerjalina laialdaselt kirikukatuste ehitamisel – isegi Tallinna toomkiriku juures on säilinud laudkatuse jälgi. Kui vanadel laudadel leidub tõrva või rootsipunase värvi jälgi või kui see on palju päikest saanud, võib tegemist olla kunagise katusekattega.

Katuselaudade juures on eluiga määravaks teguriks puidu kvaliteet. Kõige parem on puitkatuse ehitamiseks mänd, mille poorid on sulgunud ning vaiku täis – avatud pooridesse pääseb niiskus sisse ning tekib mädanikule soodne keskkond. Lülímänni tugevusest katusekattematerjalina annavad tunnistust Norra puukirikud, mis on ehitatud 13. sajandil. Seega küündib nende vanus juba pea kolmveerand tuhande aastani.

Kvaliteetse puidu leidmine Eestis on laudkatuse ehitamise juures kõige keerulisem. Puitu on hakatud sorteerima küll tugevuse, küll oksakohtade järgi, kuid mitte veel puidu tiheduse ega lülipuidu osakaalu järgi. Näiteks Rootsisis loetakse puit katusepuiduna kõlblikuks, kui ühes tollis on vähemalt 16 aastarõngast. Lülímändi, mis on laudkatuse jaoks kõige sobivamate omadustega, on Eestis raske leida. Et saada männist korralikku katuselauda, tuleb kuivanud oksad kohe laasida,

Puidust katuseid ehitatakse taas: Hageri lähedale on kerkimas uus kimmkatusega hoone.

Katariina kirikul Noarootsis on rootsipunane laudkatus.

Fotod: Tõnu Parmakson

kuna muidu jäävad puidu sisse oksakohad, mis hiljem välja kukuvad. Seepärast kasutataksegi meil laialdasemalt kuuske, mille oksakohad on kinnisemad.

Katusepuidu valikul on tähtis ka puidu niiskussaste – paikaloõdavad lauad peaksid olema õhkuivad, sisaldades 15–17% niiskust. Laudade vahele jäetakse vahed, et vältida vih-

mapiroodil mädanikseentele sobiliku keskkonna tekkimist. Samuti tagavad vahed laudade vahel selle püsivuse – kui lauad on liiga tihedalt kokku löödud, lööb katusekate niiskusega

laiali ning laguneb. Vastupidavuse määravad ka laua paksus ning laius. Mida laiem laud, seda väiksem on läbisadamisvõimalus ning mida paksem, seda rohkem on puidul jääkväärtust. Vaatamata sellele, et sammal teeb katusekatte maaliliseks, hoiab sambakate katusel liigniiskust, ummistab vee äravoolu soontes, toitudes ka ise puidust. Seepärast on ka sambla eemaldamine ja katuse hooldamine selle vastupidavuseks väga tähtis.

Laudkatuse ehitamiseks tehakse aluslaudis, mille peale käib tõrvapapp, liist, roov ja alles siis laud. Seejuures on mõistlik katusekalle 45%. Lisaks hõõveldatakse vihmavee ärajuhtimiseks laudade servadesse sooned.

Laudkatust tuleks immutada linaõli ja tõrva seguga. Esimest kihti peale kandes võiks tõrva vedeldada linaõliga. Järgmised kihid tuleks aga kanda peale ilma õlita, et tõrvakihti peale kasvatada. See on vajalik, kuna niiskusest halvemini mõjub laudkatusele päikese ultraviolettkiirgus, mis lagundab tõrvakihti, seejärel ka vaigu puidu sees ning puit muutubki pudedaks. Tõrvakihti peaks uuendama lõunapoolsest küljest viie aasta, põhjapoolsest küljest kümne aasta takka. Sellise hooldusega peaks katus vastu pidama vähemalt 100 aastat. Laudkatuse eluiga sõltubki suuresti puidu kvaliteedist ning hooldusest: kui katusekattematerjalina kasutatakse halva kvaliteediga maltspuitu, mis on langetatud suvel ning kui katust ei hooldadata, on vastupidavus väga väike.

Laudkatuste ruutmeetrihinna suurusjärg on sama kui kivikatustel, tsinkplekist katus on odavam, vaskplekist katus aga kallim.

Katustest jagas oma teadmisi Frantsiskus OÜ juhataja Tõnu Parmakson.

Puitkatuste valik on lai

Traditsiooniliste ja looduslähedaste puidust katusekattematerjalide kasutamine hakkab Eestis taas hoogu võtma. Tegelikult sai paar sajandit tagasi vaid rikkam kiht elanikkonnast endale kivikatust lubada. Eelkõige olid kivikatused levinud jõukamates linnades – Tallinnas, Tartus, Pärnus, Narvas, natuke ka Kuressaares, kuigi Läänemaal oli valdav rookatus. Ülejäänud Eestis olid katused aga enamasti puidust.

Laudkatus on õigesti hooldatuna hea ja vastupidav katusekattematerjal – lauad on kaetud tavaliselt tõrva või rootsipunase värviga.

Laastukatus on puitkatustest kõige enam levinud. Selle vastupidavusaeg on siiski suhteliselt lühike, 15–30 aastat. Kuigi laastu on hõõvelmasinaga lihtne teha, lõikab masin teraga puu poorid puruks. Selle tõttu hakkab laastukatus vett imama ning mädaneb kiiremini.

Pilpakatus tehakse lõhestatakse pilpad käsitsi, mistõttu on puu poorid terved ning niiskus ei pääse puidu sisse. Kõige paremate omadustega on pilbas, mis on lõhestatud raadiuse suunas nii, et aastaringid jooksevad materjaliga risti.

Kimmelkatuse kimmi tegemiseks on mitmeid võimalusi. Üks meetod on pakust laud välja lüüa, siis see diagonaals pooleks saagida, nii et saadakse kaks kimmi, mis on ühest otsast paksemad kui teisest. Kimmi eluiga on 50–70 aastat, kuid kirikutornidel võivad kvaliteetsest puust korralikult tõrvatud kimmid vastu pidada üle 100 aasta – kõrgemal on õietolmu vähem, kallak suurem ja ühtlasi ventilatsioon parem.

Kadri Tamm

KUUMTSINKIMINE TSINGIVANNI MÕÕDUD pikkus 6,5 m, sügavus 2,5 m ja laius 1 m

Oma üle 10aastast kuumtsinkimiskogemust.
Ensto Ensek AS kvaliteedijuhtimissüsteem vastab ISO 9001:2000 standardile.

Ainsana Eestis tehakse meil väikedetailide kuumtsinkimist tsentrifuugis.
Kuumtsinkimisalane konsultatsioon.
Roostevastane garantii aastateks.

ENSTO ENSEK AS Paldiski mnt 21, 76607 Keila
Tel 674 7575, 674 7476, 50 35 492, Faks 674 7566
www.ensto.ee

Import, jae- ja hulgimüük
Konsultatsioonid

Sild-,
konsool-,
ja
profiilkraanad

Projekteerimine,
müük
ja
paigaldus

› Kett-tropid
› Tross-tropid
› Lint-tropid
› Terastrossid

› Koormakinnitustahendid
› Talid
› Telfrid
› Tööstuslikud vintsid

› Kaubakäru ja tõstukid
› Trossitarvikud
› Roostevabad tross-süsteemid

...Ja palju teisi tootegruppe

OÜ Palustre Pärnu mnt. 238 Tallinn
Tel 672 2359 GSM 52 47 917 Faks 614 0255 E-post info@palustre.ee

Maasauna sobib puuküttele boiler

Kui uutesse saunadega linnakorterites tuleb soe vesi sageli linna veevargist, siis maakodus või suvilas peab vee enne sauna ise soojaks ajama.

Kristo Mäe
aripaev@aripaev.ee

“Sooja tarbevee saamiseks on töepoolest erinevaid võimalusi ja ka seadmeid. Võib asetada ämbri kerisele või kasutada

da selleks keskküttesüsteemi katelt ja mahtboilerit,” nentis Lauri Rimmel LRF Private OÜst.

Arvatavasti on kõige lihtsam vahend, mille abil sooja vett saada, tavaline puudega köetav katel, millest soe vesi tuleb käsitsi mingi nõu abil ammutada.

Kui majja tuleb survevesi, siis saab sobivale puuküttega kerisele paigaldada surveboilerit, milles ajab vee kuumaks keris. Kui survevett pole, siis pannakse boiler lihtsalt kerise kõrvale. Et aga sooja vett saada ka muidu kui sauna tegemise ajal, siis on saada ka kaheksüsteemseid keriseid, mille sees on elektril töötavad küttekehad. “Siis ei pea sauna tegema, et sooja vett saada,” rääkis Saunamaailm OÜ vanemmüüja Kaio Koha.

Puuküttega boileri paigaldamise teeb mõnevõrra raskeks asjaolu, et selle puhul on vaja korstnat, mille kaudu tekkinud suits välja juhtida.

Puuküttega boileritest veidi mugavamad, kuid see-eest ka kallimad pidada on elektriboilerid, mis jagunevad põhimõte-

Andres Müüri sõnul nõutakse suvekoju just puuküttega boilerid. Foto: erakogu

telisel kaheks: vertikaalseteks ja horisontaalseteks. Boilerid paigaldav eraisikust ettevõtja Andres Müür soovib kasutada horisontaalset boilerit, sest vertikaalsel boileril jääb kol-

mandik veest soojendamata. “Horisontaalne boiler annab mahu poolest rohkem välja,” nentis ta.

Kui majja tuleb gaasitrass, siis soovib Müür kasutada vee soojendamiseks gaasiboilerit. “Puudega on siiski ebamugavam,” nentis Müür. “Kui elektriboiler kütab sooja vee ette, siis gaasiboiler kütab just nii palju kui vaja,” rääkis Müür. Tema sõnul ei lähe väikse vee-tarbimise korral vaja isegi mahuti, selle asemel soojendab põleti vajaliku veehulga käigu pealt. Lisaks saab selliselt gaasipõletilt panna hoonesse ka keskkütte.

Kuigi soojaveeboilerid on saada pea igas suuruses, piisab Andres Müüri sõnul keskmise suurusega sauna tavaliselt 100–150-liitrisest.

Korraliku 100-liitrise elektriboileri saab Andres Müüri sõnul kätte paari tuhande krooniga, puuküttega vee-soojendajate (surveboiler või surveta) hinnad jäävad 1000 ja 3500 krooni vahele. Puuküttega vee-katel, kust sooja vett tuleb käsitsi ammutada, on mõnevõrra kallim – 4500 krooni.

Detailplaneeringu kehtestamine tuleb otsustada kiiresti

Planeerimisseadus ei sea kohustuslikke tähtaegu algatatud detailplaneeringu koostamisele, vastuvõtmisele ja kehtestamisele. Vastuse küsimusele, millal planeerimis-menetluse osaks olev toiming tuleb sooritada või otsustus langetada, peaks andma vastava linna või valla ehitusmäärus.

Tähtajad määratlemata

Suuremate linnade ehitusmäärused ei pane kohalikule omavalitsusele kohustust koostatud ja linnavalitsuse vastu võetud detailplaneeringut konkreetse tähtaja jook-sul kehtestada. Nii võib detailplaneering läbida avaliku arutelu ja olla heaks kiidetud maavanema poolt, kuid sellele vaatamata ei langeta volikogu otsust planeeringu kehtestamise või sellest keeldumise kohta. Põhjuseks võib olla näiteks puhkuste periood või poliitiliselt ebasobiv hetk. Kuigi detailplaneeringu kehtestamisele kehtib haldusmenetluse seadusest tulenev põhimõte menetluse võimalikult kiireks läbiviimiseks, on see praktikas jäänud sisulise tähendusest.

Täna on riigikohus andnud seisukoha, mida tuleb kõigil kohalikel omavalitsustel arvestada. Riigikohus leidis, et selline planeeringu kehtestamine, kus lähtutakse endiselt kuus kuud tagasi toimunud planeerimismenetluse tulemustest, ei ole kooskõlas planeerimismenetlust reguleerivate normide eesmärkidega. Kui eelmisest planeerimismenetlusest on möödunud pikk aeg, tuleb planeeringu kehtestamiseks viia läbi uus planeerimismenetlus. Planeeringu selline kehtestamine on oluline menetlusviga, mis võib viia ebaõige lahenduse (nr 3-3-1-28-04). Viidatud kohtulahend on oluline just seetõttu, et seni oli isikutel õigus esitada oma et-

Kristina Uuetoa-Tepper
vandeadvokaat

tepanekuid ja vastuväiteid planeeringulahenduse kohta kuni detailplaneeringu avaliku väljapaneku lõppemiseni.

Hilisemaid argumente ei pidanud kohalik omavalitsus arvestama. Nüüd on aga väljendatud põhimõtet, et kui detailplaneeringut ei ole pika aja jooksul kehtestatud, tuleb korraldada uus planeerimis-menetlus. Selle läbiviimisel on kõigil uus võimalus oma seisukohti lahenduse osas avaldada. Seega saavad sõnaõiguse uued huvitatud isikud (kinnistute eesd omanikud). Samuti saab esitada faktilise olukorra muutmise tulenevaid vastuväiteid (nt kinnistu kasutusotstarbe muutumine). Selline lahend paneb kohalikele omavalitsusele suurema vastutuse ja koormuse, teisalt aga välistab detailplaneeringutega viivitamise, kus jääks kaitseta nende huvid, kellel on pärast planeeringu koostamist ja avalikku väljapanekut tekkinud seos planeeringuga.

Loeb vastuolu

Tähelepanuväärne on riigikohtu tõlgendus planeerimisseaduse § 26 lõikest 1, mille kohaselt ei pea isik, kes leiab, et detailplaneeringu kehtestamise otsus on vastuolus õigusaktiga, kohtusse pöördumisel tõendama, kuidas see rikub konkreetselt tema õigusi. Nii võimaldatakse paremini kontrollida planeerimisotsustuste õiguspärasust. Halduskohtumenetluse seadustik lubab juba kaebuse esitamisel taotleda detailplaneeringu kehtestamise otsuse peatamist kohtuvaidluse ajaks, mille rahuldamisel ei tohi kuni kohtuotsuse jõustumiseni ehitust alustada.

SUVEL PALAV, TALVEL KÜLM?

Lahendus
TRV
Kliimast

õhkjahutussüsteemid
küttesüsteemid
süsteemide hooldus

TRV Kliima AS, Assaku, 75301 Harjumaa. Tel 610 5454, faks 610 5455, e-post trv@trv.ee

jahutus ja küte

DG

DIVERO GRUPP

Kaunis ja Kvaliteetne

Meie toodanguks on: aiamaad, grillimajad, suveköögid, suvesaunad, lastemajad ja tellimustööd.

Grillimaju valmistame kuuekandilistena (6 m²) ja kaheksakandilistena (9,5 m² ja 14 m²). Majade valmistamiseks kasutame valitud männipuitu. Katusekatteks on bituumensindlid, põrandata-lad ja põrandaelemendid on töödeldud niiskuskindlaks. Divero majakomplekt sisaldab kõik vajaliku maja püstitamiseks peale vundamendi. Majad tarnitakse valmis katuse- ja põrandaelementidena, mis koostatakse objektil. Majade püstitamiseks kulub vastavalt maja suurusle 1–2 päeva. Meie eesmärk on pakkuda kliendile kvaliteetset toodet ja kiiret paigaldust.

Tel/faks 455 7319,
GSM 51 66 752,
52 36 664
e-post divero@divero.ee
www.divero.ee

Keydec

- LÜKAND- JA TIIBVÄRAVAD
- PIIRDEAIAD
- AUTOMAATIKA
- TÕKKEPUUD

vajadusel koos paigaldusega

Täpsem informatsioon: Keydec OÜ, Maakri 19/21, Tallinn
Tel 610 8491, andrus@keydec.ee, www.keydec.ee

LRF
LRF PRIVATE OÜ

Pirni 12, 10617 Tallinn
Tel 651 7379, faks 651 7388
LRF@hot.ee, www.lrfprivate.ee

Kütte-, auru-, ventilatsiooni-, jahutus- ja gaasiseadmed

SEADMETE JAE- JA HULGIMÜÜK, KONSULTATSIOON, PROJEKTEERIMINE, PAIGALDUS JA HOOLDUS, KA ERAMAJADELE.

KVALITEETSED SEADMED KESTAVAD ISALT POJALE

BALTUR- põletid, katlad, jahutusseadmed, kliimaseadmed
UNICAL- katlad, kliimaseadmed
FERROLI- katlad, auruseadmed, jahutusseadmed
HAGO- düüsid õlipõletitele ja niisutussüsteemidele
SUNTEC- õlipumbad
ROTEX- katlad, põletid, õlimahutid, päikesepaneelid
GARIONI NAVAL- katlad, auruseadmed, õlikuumutid

Meie seadmete hooldamine ei tee sind selliseks... Küll näed!

KONDITSIONEERID

SUVEL JAHUTAB

TALVEL KÜTAB

KLIIMASEADE
LAKI 14 10621, Tallinn Estonia
www.kliimaseade.ee

VÕTMED KOHE KÄTTE!

Uus kompaktlaadur
JCB Robot 170 -kõigi aegade
turvalisim!Peterburi tee 44,
Tallinn
Tel 620 1143,
528 0112
Faks 620 1112,
stokker@stokker.com

STOKKER

Andmed ja tegevusala:
Palmatin OÜ
individaalprojektide alusel
masintöödeldud ümar- ja
nelikantpalkelamud, motellid,
suvilad, saunad jm**Lisainfo:** tellimisel
palkmajade projekteerimine,
sisekujundus ja ehitus**Hinnad:**
palkosa hind püstitatuna
al 1700 kr,
kogu puitosa hind püstitatuna
al 4500 kr põrandapinna m²**Müügiinfo:**

tel 605 4895, faks 605 4892, e-post info@palmatin.com, www.palmatin.com

AQU@LOGIC
ARUKAS KLIIMASEADE

- Jahutite uus põlvkond, loodud kõige moodsamat tehnoloogiat rakendades
- ILTC – arukas kontrollid jahutite juhtimiseks
- Energiasäästetakse aasta ringi
- Minimaalne vee kontuuri maht maksimaalse juhitavuse jaoks
- Väiksed mõõdmed ja paigalduslihtsus hõlbustavad paigaldaja tööd

BOVI Grupp OÜ, Laki 16, 10421 Tallinn
Tel: + 372 654 6552, Fax: + 372 655 0222E-mail: info@climateland.ee
www.climateland.ee

Ø DIAMEETER

TEEMANTPUURIMIS- JA
SAAGIMISTÖÖDtel 600 3627, 51 05 060
diameeter@hotmail.ee

* ÕUEMEISTER *

Tel/faks 607 0230, tel 565 1979

Tänavakividest teed
ja platsid
Sadevete süsteemid
Piirdeaiad

TEEMANTTERA

teemant-
puurimis- ja
saagimistöödwww.teemantterra.ee
tel 609 0669, 50 32 290VÕRKKOTID
kaminapuu
pakkimisekserinevad värvid
40, 50, 60 ja 80 liitrit
UV-kindlad

OÜ ALVIRON

Tel 51 31 044, faks 433 5606
e-post info@alviron.ee
www.alviron.ee

TOODAME JA MÜÜME

glasuuritud ja glasuurimata
ahjupotte,
jahvatatud savi,
aiavaase, aiaskulptuure.Valge glasuuritud
ahjupott eriti
soodsalt!

OÜ SAVITON

Laevastiku 3G, 10313 Tallinn
Tel 662 6350 Tel/ faks 662 8790
info@saviton.ee, www.saviton.eeSIPELGAST
MAJAVAMMINI
KÕIK KAHJURITESTTallinn Lauulupeo 9 tel 637 6513
Tartu Vitamiini 4 tel 742 8446

www.pestchemical.ee

GERARD
KATUSED
KIVIPUISTEGA
TERASKATUSDekrakatus OÜ
Tel 672 3397, 50 36 606
www.heakatus.ee

www.assar.ee

MÜÜA HEAS KORRAS

täisautomaatne
briketipressWeima-Adelmann
BP 650ETootlikkus 500 kg tunnis,
ehitusaasta 1999.
Hind 800 000 kr + 18%Tel 47 35 700 Heino,
50 65 125AKNAD
ETTE

www.komplekt.ee

kyte.ee

TERVIKLIKUD KÜTTESÜSTEEMID

põrandaküte, alumiinium- ja malmradiaatorid, kütteautomaatika
gaasi-, õli- ja tahkeküttekadlad, projektid, paigaldusAS TEPLOIMPORT www.kyte.ee
Laki 3A, Tallinn info@kyte.eeTel. 65 63 680 65 50 029 **TEPLOIMPORT**

WWW.WALLENIUM.EE

TEISALDATAVAD VAHESEINASÜSTEEMID

WALLENIUM
VAHESEINADTALLINNAS MASINA 22
OLEME AVATUD 9-17
TEL 6 300 747

Võibolla otsiks, enne kui ütled, et pole võimalik?

infoweb.ee
ETTEVÖTETE
INFOVÄRAV
AASTAST 1998

reklaamileid

Autor: Division

Värviteraapia tänaval

Lihthne pole tingimata geniaalne, kuid geniaalne on tavaliselt lihtne. Sadolini imagokampaaniat toetav välireklaam väärrib teenitud tähelepanu.

Ootuspärasele värvikirevusele ja värvitootja tootevaliku laia spektri rõhutamisele vastupidiselt domineerib Sadolini reklaamiseserias esmapilgul üks värv. Kuid värvi olemuse seisukohalt tajume rohelist metsa või sinist merd ainult tinglikult ühtlase monokromaatilise värvipinnana, tegelikult sisaldub mõlemas tuhandeid värvivarjundeid ja -toone. Paljususe äratundmine eeldab kõrget osalusmäära.

Emotsionaalne reklaamiväide "Täidab kodu tunnetega" positsioneerib Sadolini elamustepakkujaks, kes hoolib lõpptarbijaja kodukujunduse tunnetuslikust tulemusest. Värvipsühholoogiast ja -sümboolikast on sõnumi toetajateks valitud kõige usaldusväärsemad ja ka interjöörikuunduses armastatuimad põhivärvid.

Kujunduses on klassivahe tuntav. Lakoonilisus on trump, lihtsustatud kompositsioon jätab mõtetele palju ruumi. Fototapeediliku igavuse peletab pintsel, mis pinda kattes maalib meeleolu. Kontseptsioon toidab kujutlust, kutsu esile konkreetseid nägemusi, mälupilte ja heaoluaistinguid. Tootjale viidatakse diskreet-selt värvipuriga, mis esindab kõiki Sadolini tooteid.

Looduskeskkonna idealiseerimine urbanistlikus eksterjööris on hea võte, mis mõjub alati rahustavalt ja kindlustunnet tekitavalt, pakkudes puhkust nii silmadele kui ka hinge. Tänavapilti külastav värv saavutab koos sõnumiga soovitud emotsiooni, tera-pilist ja esteetiliselt nauditavat ter-vikut jääb ka alateadvus meelsasti uskuma.

Reklaami- ja turundus-agentuur Blumberg

Selgus, et igal vanuserühmal on jaanitulel oma lemmikjook. Noortel naistel siider, noortel meestel õlu ja vanematel naistel vein ning vanematel meestel viin. Foto: Rivo Sarapik

Kolmandik eelistab juua jaanitulel õlut

Kolmandik eestimaalastest eelistab jaanitulel juua õlut, selgus uuringufirma Saar Polli uuringust.

Andrus Saar
Saar Poll OÜ

Mats Leis
Saar Poll OÜ

Uuringufirma Saar Poll viis aprilli lõpus läbi uuringu, kus 1010 eestimaalaselt vanuses 15–74 küsiti tema jaanipäevaseid joogielistusi.

Selgus, et jaanipäevajook on loomulikult õlu. 33% eestimaalastest eelistab jaanitulel õlut juua, veini eelistab jaanitulel 18%, viina 13% ja siidrit 9% eestimaalastest.

Jaanitulega seoses tuleb eriti hästi esile ka see, et mida suurem on inimese sissetulek, seda alkoholilembesem ta on. Suurem sissetulek pakub rohkem võimalusi, väiksem sissetulek on inimestel, kes oma suhtumise tõttu ei soovi alkoholi sageli tarvitada (nt pensionärid ja mitme lapsega perede emad).

Eriti teravalt ilmneb jõukate ja vaeste erinevus õlle ja viina juures. Jõukatest eelistab jaanitulel end uimastada

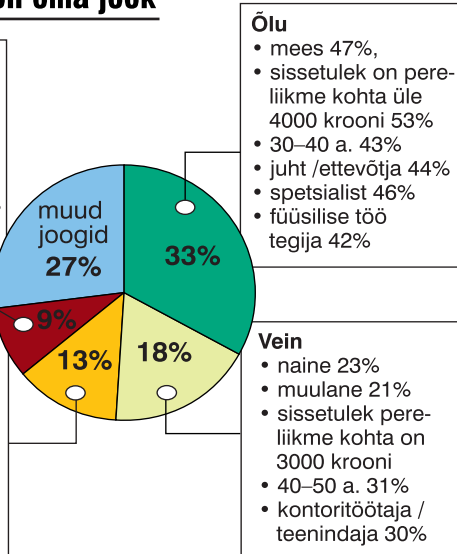
Igal sihtgrupil on oma jook

Siider

- naine 15%,
- eestlane 12%,
- maaelanik 14%,
- 15–30 a. 16%
- õpilane 16%
- kontoritöötaja 12%
- kodune 12%

Viin

- mees 22%
- muulane 22%
- sissetulek pere-liikme kohta üle 4000 kr 19%
- linnaelanik 15%
- 50–60 a. 21%
- füüsilise töö tegija 27%
- juht/ettevõtja 22%

Allikas: Saar Poll

õllega 53% ja viinaga 19%, vaestest õllega 35% ja viinaga 10%.

Kui jätta välja fakt, et kõikide vanuserühmade jaanitulele lemmikjook on õlu, saame väita, et igal vanuserühmal on oma jaanitulejook.

15–29aastased eelistavad teistest enam siidrit, 30–39aastased õlut, 40–49aastased veini ja 50–59aastased viina. Niisiis – mida vanem on inimene, seda kangemat alkoholi ta jaanitulel kasutab. Viimane ei kehti üle 60aastaste inimeste kohta, kelle puhul ei

anna välja tuua selget vanusejooki ja kellest märgatava osa ei käi üldse jaanitulel.

Vaadates jaanitule joogielistusi läbi ametiprisma, näeme taas, et õlut ja viina eelistavad juhid-ettevõtjad ja füüsilise töö tegijad. Kontorrott mekib teistest meelsamini jaanitulel veini. Siider on rohkem õpilaste-üliõpilaste märjake.

15–17aastastest eelistab jaanitulel järgmisi jooke: gaseeritud karastusjook 27%, siider 17%, mahl 16%, õlu 14%, energijook 8%.

A. Le Coq müüb jaaninädalal 2,5 miljonit liitrit jooke

Proгноos jaanipäevaeel-seks müügikasvuks on analoogne varasematega. Ja kuivõrd jaanipäevaeelne müük toimub selle aasta 25. ja 26. nädalal, siis on mõlemal nädalal oodata tavanädalatest suuremat müüki. Nädala keskmiseks müügi-proгноosiks jaanipäevaeelsel ja jaanipäevanädalal on 2,5 miljonit liitrit, arvestades kõiki tooteid kokku. See on varasemate nädalatega võrreldes ligikaudu 20% enam.

Müügikasvu on oodata meie kõikides tootegruppides: õlu, siider, long drink'id, mahlad, karastusjoogid, spordijoogid, veed.

Tarbijad eelistavad selle perioodil väljakujunenud põhimaitseid ja muidugi ostateks meelsasti uudistooteid. Õlle osas on eelistatuimad

Katrin Vernik
A. Le Coqi
marketingijuht

kindlasti A. Le Coq Premium ja uus õlu Disel. Siidri puhul on eelistatuimad pirnisiider Fizz ja uus kuiv viinamarja-siider.

Jaanipäevaks oleme oma uued tooted juba turule toonud. Oleme alustanud ka oma põhiõllele A. Le Coq Premiumile uut tarbijakampaaniat, kus premeerime peavõitjat võimalusega alustada investeerimist oma tulevikku algkapitaliga 100 000 krooni ja isikliku fondihalduriga. Samuti loositakse igal nädalal välja väiksem stardikapital, millega on ka sobiv investeringut alustada.

Viru Õlu õllemüük on kasvanud üle 20 protsendi

Müügikasv sõltub väga palju ilmast. Näiteks on olnud aastaid, kui müük kasvab kaks korda ja aastaid, kui müük ei kasva üldse.

Samas on sellel aastal kaupmehed varunud juba pikalt jaaniõlut ette, kartuses enne jaani otsa lõppevate tootjate laovarude ees. Näiteks Viru Õlu müük on juba paar nädalat umbes 20% kõrgem, kui tavaliselt suvekuudeks võiks ennustada.

Väga raske täpselt Viru Õlu müügikasu hinnata, kuna ettevõtte õllemüük on kasvanud eelmise aastaga võrreldes üle kahe korra, nagu ka turuosa.

Jaanipäeval kasvab rohkem lahjade õllede müük. Väga hästi on käivitunud

Härmö Põlluvee
Viru Õlu ASI
müügidirektor

meie uue Viru Premiumi müük, mis on saadaval ka atraktiivses ja konkurentidest veidi odavamast nelipakis. Samuti kasvab meie kaheliitris-te Bear Beer õllede müük, seda just tänu oma tarbimis-mugavusele.

Viru Õlu on suunaks võtnud pakkuda Eesti tarbijatele kvaliteetset toodet hea ja ausa hinnaga. Suure reklaamieelarvega tarbijamänge me ei korralda ja kuna tarbijad ei pea end kulutusi kinni maksma, on meie tooted selle võrra müügil odavama hinnaga.

Jaaninädalal kasvab Saku õllede müük 35 protsenti

Joogitööstustele on hooajaks, mille tarvis tehakse uusi tooteid ja kampaaniaid mitte ainult jaanipäev, vaid suveperiood tervikuna. Enamik kampaaniaid jookseb sinna sisse.

Tänavuse jaanipäeva õllemüük peaks kujunema 35% kõrgemaks ja siidrimüük peaks kahekordistuma.

Enim müüv õlu Eestis ja Saku portfellis on Saku Originaal, kuid tänavu on turule toodud mitmeid uudistooteid. Eesti esimene nisuõlu Saku Valge, suvehooaja õllena draakoniviljamaitseline punast värvi Dragon Ice ja koostöös liikumisega Mägi Rahvusloomaks uus Eesti õlu Mägi.

Õlletegu ja jaanipäev on juba iidsetest aegadest seotud. Rahvakalendis on jaanipäev olulisel kohal ja eesti rahvakultuuris on õlletegu olulisel kohal ja õlu traditsiooniline jook.

Euroopa jagunebki laias laastus tugeva veinikultuuri-

Kristina Seimann
Saku Õlletehase suhte- ja teabekorraldusjuht

ga maadeks ja tugeva õllekultuuriga maadeks. Paljud rahvad nagu sakslased, tšehhid ja teisedki on oma õlletraditsioonide üle uhked ning see on osaks nende kultuuri ja identiteedist.

Siidriturg on Eestis veel väga väike ja pigem arenev turg. Siider on Eestis veel n-õ uus jook. Näiteks Soomes on tarbimine inimese kohta kolm korda kõrgem kui Eestis.

Statistika näitab, et Eesti on sotsialismiaja taaga mõjul langenud ja pigem langemas viinamaade sekka. Viina tarbimine inimese kohta on Eestis võrreldav vaid Venemaa-ga. Möödunud aasta statistika näitab, et kangete alkoholsete jookide tarbimine suureneb Eestis aastast üle 50%, kerge alkohoolsete tarbimine kekmiselt 11%.

Peugeot' välireklaam valiti parimaks

Lowe Age'i ja Media House'i väljatöötatud Peugeot 206 SW bussikampaania valiti välimeediafirma Clear Channel ketisisel välimeediakampaaniate konkursil möödunud kuu kõige paremaks reklaamiks. See on ühtlasi esimene kord, kui eestlaste töö valitakse välireklaamikonkursil parimaks.

Välimeediafirma Clear Channel, kellelt Lowe Age tellis kampaania, viib iga kuu läbi rahvusvahelise konkursi parima oma

keti sisese välimeediakampaania väljaselgitamiseks. Maikuus valiti parimaks Lowe Age'i bussikampaania.

Tähelepanuväärne on see, et tekkis ilus meediakanalite sünergia: esmalt oli eetris vastav Peugeot' teleklipp, millele järgnes vastav bussikleebis.

Konkurss on rahvusvaheline, milles osalevad kõik riigid, kus Clear Channelil on esindus, välja arvatud USA.

<http://international.clearchannel.com>

Peugeot' välireklaamikampaania, mida toetas telereklaam, on suunatud Tallinna, mis on suurima ostupotentsiaaliga.

Jalgpalli finaaltorniiri võitjad on lätlased

Läti jõudmine Portugali jalgpalli EMile on sütitav eeskuju Eestile. Meie spordijuhid ja poliitikud võiksid seada eesmärgiks Eesti rahvuskondalise jõudmise jalgpalli EMi finaaltorniirile või siis koos Läti ja Leeduga kandideerida jalgpalli EMi finaaltorniiri korraldajaks tulevikus.

Jalgpalli finaaltorniiri korraldamine aitaks elavdada Balti riikide majandust ning tutvustada kolme riiki. Portugallased panevad oma kõigi aegade suurima ja kaalukaima spordivõistluse korraldamisele suuri lootusi. EMile oodatakse poolteist miljonit väliskülalist, lisaks prognoositakse võistlustele üheksamiljonilist vaatajaskonda, mis on Portugali haruldane enesereklaami võimalus.

Võib öelda, et meie ettepanek üritada kolmekesi finaaltorniiri korraldamisele kandideerida on utopistlik juba seetõttu, et kolm Balti riiki ei kuulu jalgpallis Euroopa tippu. Meil pole ka piisavalt korralikke staadione.

Samas on Läti südi esinemine finaaltorniiril aidanud kindlasti kaasa Läti kui jalgpalliriigi maine tõusule. Eesti Jalgpalli Liidu presidendi Indrek Kanniku hinnangul sattus Läti loosi tahtel finaaltorniiri ühte tugevamasse alagruppi, kus

juhtkiri

edasipääsu pärast tuleb võistelda Tšehhi, Saksamaa ja Hollandiga. Kuigi Läti peeti alagrupi autsaideriks, on lõunanaabrid kahes esimeses mängus tõestanud, et neid ei ole õige pidada peksupoisiks. Laupäevane viik sakslastega pani lätlased juubeldama ning ehmatas Saksamaad, kus on üle kahe korra rohkem registreeritud jalgpallureid, kui on Lätis elanikke. "See on ajalooline viik, mis võrdub võiduga," hõiskas Postimehe teatel Läti peatreener Aleksandrs Starkovs.

Kuigi Läti võistkonna kontos on enne homset kohtumist Hollandiga kaotus ja viik, võib Läti pidada seekordse turniiri suureks võitjaks, seda just tänu südile vastuhakule Euroopa ühele tugevemale jalgpalliriigile Saksamaale. Toimetuse hoiab homses mängus lõunanaabritele põialt ja loodab, et lätlased suudavad ka Hollandile väärika lahingu anda.

Läti alagrupist edasisaamine oleks seekordse EMi suurim üllatus ja hea reklaam Läti riigile. Osalemine jalgpalli suurturniiril tõstab riigi tuntust rohkem kui mainekampaania.

Jõudmine finaaltorniirile on ka majanduslikult kasulik. Euroopa jalgpalli-

föderatsioon UEFA teenib praeguste võistlustega üle üheksa miljardi kr puhaskasu. Finaaltorniiril osalevatele riikidele antakse üle 2 mld kr. Keskmiselt saab üks võistkond 130 mln kr, kuid rohkem need, kes kaugemale jõuavad.

Võrdluseks: Eesti valitsus otsustas vahetult enne finaaltorniiri toetada Lilleküla jalgpallistaadioni ehitamist 70 miljoni krooniga. Võib väita, et Eesti poliitikud on jalgpalli olulisust mõistnud ning jalgpallistaadioni ehituseks raha eraldamisega aitabki riik Eesti jalgpalli arengule kaasa.

Eesti jalgpalli A & O on Aivar Pohlak, kes on jalgpalli populaarsuse suurendamiseks väga palju teinud. Pohlaku puudus on aga tema äride läbi paistatus ning kahtlused, et Pohlak on hoidunud maksude tasumisest. ÄP ajakirjanik Peeter Raidla tõi 17. juuni lehes välja valitsuse rahaeralduse puudused. Raidla teeb ettepaneku, et Pohlak loovutaks Lilleküla staadioni tükki täiega Eesti Jalgpalli Liidule. Toimetuse hinnangul on see mõistlik ettepanek: sellisel juhul oleks põhjendatud maksumaksja ja miljonite kulutamine jalgpallistaadioni ehituse lõpetamiseks.

Mis sest maainimesest

Europarlamenti on valituks osutunud kõik enam-vähem viisakad inimesed, kes oskavad käituda, tunnevad poliitilist sõnavara ja tõnkavad talutavalt ka vööriki – seega inimesed, kes ei tohiks väikestele Eestile suurt häbi teha. Seda juttu, et nad Euroopa pealinnades midagi ka ainult meie heaks tegema hakkavad või kuhugi läbi murdma lähevad, ei uskunud keegi. Kained prognoosijad olid sellist valimistulemust juba mõnda aega ennustanud.

Tegelikult pidi pilt selge olema pärast seda, kui parlament hääletas nende valimiste eel lahtiste nimekirjade kasuks – kui palju meil säre-
vaid isikuid ikka on, keda kõik tunnevad ja välismaale saata usaldavad. Hoopis intrigeerivam olnuks pilt, kui valida tulnuks erakondade vahel. Raske uskuda, et sotsid suutnuks siis eriti ilma teha – Turu-uuringute ASI viimasest küsitlusest selgus, et neid toetaks vaid 8% kodanikest. Põgusad valimisjärgsed jutuajamised inimestega, kes olid andnud oma hääle Toomas Hendrik Ilvese poolt, kinnitasid, et nad polnud tema laia selja taga mingit sotsitonti märgata osanud. Hääletati lihtsalt sümpaatse härrasmehe

Tõnis Tõnisson
Rapla maakonna ajalehe Nädaline peatoimetaja

poolt. Ilma süümepeinadeta tunnustatakse, et kui liisku tulnuks võtta erakondade vahel, olnuks eelistus hoopis teine. Muidugi võib seda ka poliitiliseks kirjaoskamatuseks nimetada. Nagu mujalgi, kogus Ilves näiteks Rapla maakonnas kõige suurema hulga hääli.

Kampaania vile ja aur raisati ära suuremates linnades, maale ei jõudnud isegi pisikesi plakateid. Riik, kes pidanuks hea seisma vähemalt seadusega ette nähtud in-

” Kui liisku tulnuks võtta erakondade vahel, olnuks eelistus hoopis teine.

formatsiooni avalikustamise (valimisjaoskondade nimekirja jne) eest, piirdus vaid internetilehekülgedega. Väidetavalt eraldati valimis-

komisjonidele ainult töötasuraha, info jagamiseks seda ei piisanud. Nõnda anti väga selgelt mõista: mis valijad teie seal külas ikka olete! Hiljem imestati, miks maainimene nii asotsiaalne on – ei viitsi valimisi magi minna. Tükati jäi enne valimisi tunne, et tegelikult ei tahetudki maarahvast eriti valimistele vett sogama. Et mine tea, mis lollusi nad seal kastide juures veel teha võivad.

Hoiuaega vabatsoonis ei piirata

Vastukaja 18. juuni Äripäeva artiklile
"Käibemaksuseadus poob transiiti"

Artiklis oli ebakorrektnel järgmine lõik: "Peab käibemaksustama kogu kauba, mis seisab vabatsoonis enne taasväljavedu üle 15 päeva. Näiteks 100 000tonnise laevapartii (s.o umbes 50 kaubarongi) kogumine tollilaos või vabasadamast kestab alati üle 15 päeva. Seega ei ole seaduse järgi suuremaid saadetisi üldse võimalik läbi Eesti saata, ilma et transiidile ei lisanduks käibemaks."

Esiteks, ühenduse tolliseadustiku (TS) art 171 lg 1 kohaselt ei ole kauba hoidmine vabatsoonides ajaliselt piiratud. Konkreetseid kauba hoidmise tähtajad võib määrata ühise põllumajanduspoliitika alla kuuluvate kaupade puhul (art 171 lg 2). Teiseks, vabataru ühenduse välise kauba hoidmise vabatsoonis piiramisest (artiklis nimetatud 15 päeva) võis tekitada käibemaksuseaduse § 15 lg 3 p 9, mis annab võimaluse rakendada 0% käibemaksuäära ekspordil eesmärgil vabatsooni toi-

Aivar Pau
maksu- ja tolliameti pressiesindaja

metatavale ühenduse kaubale ja vabatsoonis olevale ühenduse kaubale, mis eksporditakse 15 päeva jooksul vabatsooni või vabalattu toimetamisest.

Ühendusevälise kauba liikumisel läbi Eesti skeemi (toimetamine Eestisse, hoidmine vabatsoonis, taasväljavedu Eestist) alusel antud kauba hoidmist vabatsoonis ajaliselt ei piirata (TS art 171) ning maksustatakse 0% käibemaksuäära (KMS §15 lg 3 p 7).

Käibemaksuäär on 0% järgmiste kaupade maksustatavast väärtusest: vabatsoonis või vabalas olev ühendusevälise kaup (ühenduse tolliseadustiku tähenduses), kui seda kaup ei ole suunatud ühelegi tolliprotseduurile ning seda ei ole tarbitud ega kasutatud muudel kui tollieeskirjades ette nähtud juhtudel.

õiendus

Vastuväitena 18. juunil ilmunud artiklile "Tallinn varemetses" teatab ERGO Kindlustus, et nendele kuuluval krundil aadressiga Ahtri 3 ei asu ühtegi hoonet.

Äripäeva peatoimetaja **IGOR RÕTOV**, väljaandja Äripäeva Kirjastuse AS
Aadress: Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0111, (372) 667 0222, faks: (372) 667 0265, (372) 667 0165
e-post: aripaev@aripaev.ee, WWW: http://www.aripaev.ee
TOIMETUS: e-post: aripaev@aripaev.ee, tel: (372) 667 0111, faks: (372) 667 0265
REKLAAMIOSAKOND: e-post: reklaam@aripaev.ee, tel: (372) 667 0105, faks: (372) 667 0200
TELLIMINE JA LEVI: e-post: register@aripaev.ee, tel: (372) 667 0099, faks: (372) 667 0300
Tellimishind 12 kuuks 2205 kr. Tellimine internetis www.aripaev.ee/tellimine. Trükk AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastõid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

repliik

Veinikelder on hea koht alkoholiteema aruteluks

Toetan ideed luua Riigikogule oma veinikelder ja olen nõus Rein Langiga, et teisiarvavad esindavad lumpenlikku maailmavaadet. Lisaks väliskülaliste kostitamisega on veinikelder sobiv sisepoliitiliste diskussioonide koht. Näiteks saaksid seal valitsusk koalitsiooni poliitikud arutada alkoholimüügi piiramist ja -reklaami keelustamist. Või veel parem, veinikelder on paslik paik, kus all-linna erakonna-

kaaslased saavad oma eduka alkoholipoliitika elluviimise kogemusi edastada reformi- ja keskpartei saadikutele.

Tõnis Oja
tonis.oja@aripaev.ee

avalik pöördumine

Ain Hanschmidt, kuhu kadusid aktsiad?

Tuginedes Äripäeval olevatele andmetele, on toimetusel põhjust kahtlustada, et 1997. aastal omastasid Ühispanga tippjuhid offshore-firmat kasutades osa Ühispanga kuulunud 5 miljonist Ühispanga aktsiast, mis pidid minema töötajate preemiaoptsioonideks.

Selle tehinguga võisid saada kahju Ühispanga tollased aktsionärid, kui aktsiate müügist teenitud tulu ei laekunud pangale. Ühispanga president Ain Hanschmidt on hoidunud kirjeldatud juhtumi kommenteerimisest.

Äripäev küsib Ain Hanschmidtilt: kes

müüs maha Ühispanga kuulunud 5 miljonit Ühispanga aktsiat? Kes on need isikud, kelle vahel jagati ära aktsiamüügist teenitud tulu? Kui suur kahju tekitati selle tehinguga Ühispanga aktsionäridele? Toimetuse kordab oma küsimust seni, kuni Hanschmidt meile vastab.

Ühtlasi tänab Äripäev inimesi, kes on aidanud loosse selgust tuua. Me ootame lisainformatsiooni telefonil 50 19 952 või aadressil inno.tahismaa@aripaev.ee.

Loe samal teemal 27., 28. ja 31. mail ning 15. ja 16. juuni Äripäevast

Miks teevad siia pudupoode teised, mitte meie ise?

kolumn

Andres Kärssin

Äripäeva reporter

„Pudupood oleks Eesti mõistes segu kioskist, lähikauplusest, tanklapoest ja apteegist.

Juuni alguses müüsid lätlased oma kiirelt laieneva pudupoodide keti Drogas maha Hongkongi konglomeraadi Hutchinson Whampoa Ltd jaekaubanduse ja tootmisega tegelevale tütarfirmale A.S. Watson. On aja küsimus, mil Watson laiendab Drogase ka Eestisse – nišši, mis siinmail seni hõivamata. Seekord siis tegid lätlased tehingu la Säästumarketi müük ning eestlased jäävad tagantjärele ohkama.

Selguse mõttes tuleks kõigepealt täpsustada, millest räägime. Raske on Drogast ja tema analooge nimetada ainult rühmades, kui seal müüakse lisaks tervise- ja ilukaupadele ka muid tarbekaupu. Näiteks saksa *Drogerie*'des müüakse ka kingitusi, raamatuid, toiduaineid, multimeediatooteid, CDsid, fototarbeid. Pigem on tegemist ikka teatud laadi pudupoe, eestlase jaoks mõistetav kui segu kioskist, lähikauplusest, tanklapoest ja apteegist.

Drogase edu võrreldav Säästumarketi menuga

Praegu Lätis ja Leedus tegutsesval Drogasel on kokku 86 kauplust, neist mais-juunis avas uksed kümme. Kümme aastat tagasi alustanud poeketi käibekasvaks oodatakse tänavu Lätis 13%. Leedu turul avas Läti kett esimese poe 2001. aastal, praegu on neid 24. Säärane tempo on siinses piirkonnas võrreldav ainult Säästumarketi laienemisfaasi

hooga paari aasta eest. Drogas kuulus maad ka Eestis. Arvatakse, et keti senine areng Lätis-Leedus omanike tasku ja investeerimisvõime kohta veidi kiire. Drogase peadirektor Andrejs Jernevs märkis umbes kuu aja eest, et Eesti turg on Drogasele huvitav just lääneliku elustiili tõttu – lisaks majanduse ja maksujõu kasvule suureneb nõudlus ka kosmeetika- ja tarbekauba järele. 10 000 kau-

bast koosneva sortimendiga Drogase uus omanik nimetab poeketi ostu hüppelaenuks Balti, SRÜ ja Põhjala turule.

Säästumarketi kõneldes kirus nii mõnigi sinne kaubandusvaldkonnas tegutsev ettevõtja hiljem, miks ta küll ise säästast edukaks osutunud poekontseptsiooni Eestis arendama ei hakanud. Seda enamgi, et Euroopas juba olid *discount*-id oma omanikest multimiljonärid teinud. Elurajoonidesse puistatud pudupoodidel oleks Eestiski kindla peale minekut – seda kinnitab Drogase areng Lätis ja Leedus. Säärase poe võtaks ilma mõlemata ka suurde kaubanduskeskuse, ütles hiljuti üks Eesti ostukeskuse juhtidest.

Otsest võrreldavat statistikat pudupoe-sarnase valdkonna kohta on raske tuua. Näiteks peaks Statoli teenindusjaamades müüdava toidu- ja esmatarbekaupade aastakäive ulatuma 250 miljoni krooni kanti, R-Kioski käive oli mullu üle 300 miljoni krooni. Samas tuleks pudupoodide kett otsa-pidi lähikaupluste turule, kus näiteks Tallinnas on praegu märgata elavnemise märke: potentsiaalsetel konkurentidel oleks Drogase käivitades juba mõningane edumaa.

Ometigi on sinne piirkonna ning laiemalt vaadatuna kogu Ida-Euroopa pudupoodide (seni täitmata) nišš väliskontsernidele ahvatlev. Huvitav on seega sama Drogase näidegi: Läti ettevõtet ära ostes laieneb Hongkongi A.S. Watson üllataval

kombel Baltimaadesse – ilma senise Kesk-Euroopa tegevuse partneri Rossmannita. Viimane on Saksamaal pudupoodide valdkonnas tähtsuselt kolmas. Rossmann tahab tegevust laiendada just Ida-Euroopas, kus tal juba on kokku 300 müügikohta – Poolas, Ungaris ja Tšehhis. Viimane suurem sündmus oli logistikakeskuse valmimine Poolas mullu novembris. Veel tänavu kevadel arvasin, et peagi hakkab see keskus toetama Rossmanni liikumist põhja poole.

Saksamaa pudukett Schlecker laieneb samuti

Kuid ka Rossmann pole siinkohal viimane näide. 13 300 müügikohaga Saksamaa esimene ja ilmselt ka maailma suurim pudukett Schlecker on asunud samuti agressiivselt laienema, seda ka Saksamaa kõrval Ida-Euroopas ja Taanis. Ligi 100 miljardi kroonise käibega Schlecker tahab tänavu avada 1000 uut müügikohta. Ida-Euroopa riikidest valmistab ta ette sisenemist Poola, Ungari, Sloveenia ja Slovakkia turule. Sihikul asulad, kus elanikke vähemalt 1500. Arvestades Eesti tarbija suundumust ajasäästlikkusele, nagu see on Lääne-Euroopas, on vaja sääraseid poode, kus saab ostud kiiresti sooritatud. Emori üüring näitas, et kaks-kolm korda nädalas esmatarbekaupu ostev seltskond on kasvav segment. Drogas või selle kloonid sobiks hästi hüpermarketite Eestimaale.

Riik peab teadma oma ettevõtjaid

Käibemaksuseaduse järgi maksustatakse nullmääraga osaliselt ühendusevälises riigis toimuvat vedu ja ka välisriigis toimuvat kauba siseriiklikku vedu – seega transiitkauba vedu on Eestis maksustatav nullmääraga. Kuigi käibemaksudirektiivid seda maksustada võimaldavad, on Eesti otsustanud sisuliselt maksustamisest loobuda, lähtudes rahvusvahelisest konkurentsist.

Vabatsõnise tegevate kaubatehingutele on sätestatud samuti nullmäär, seda nii kolmandate riikide kui ka ELi staatuses kaubale. Käibemaksuga maksustamise suhtes on taasatud kauba ekspordile läbi vabatsõnise sisuliselt sarnane olukord nagu enne 1.04.2004.

Samas tuleb arvestada ka muutunud tollieeskirjadega, mis nõuavad kauba ekspordil tegeliku kauba saatja tuvastamist. Tollideklaratsiooni esitaja peab olema ELis asuv või asutatud isik. Tollieeskirjade õiguspärane rakendamine ei ole reaalse subjektita võimalik. Kauba ekspordi korral esitatakse tollideklaratsioon kas seal, kus ekspordija on asutatud, või seal, kus kaubad pakitakse või laaditakse järgnevas

Urmas Koidu
rahandusministeeriumi
kaudsete maksude
talituse juhataja

ekspordiks. ELi tollieeskirjade järgi on ekspordija isik, kelle eest tollideklaratsioon esitatakse ja kes on eksporditava kauba omanik või kellel on kauba omanikuga sarnased õigused korralduste andmisel kauba suhtes. Eeldatakse seda, et harilikult on ekspordija ELis asutatud isik. Kui omandiõigus kuulub aga isikule, kes ei ole ELis asutatud, loetakse eksporditajaks seda lepingu poolt, kes on ELis asutatud. Seega eksporditajaks saab alati olla ELis asutatud isik.

Kogu käibemaksu arvestus ja kontroll põhineb ettevõtjate registreerimisel. Põhimõtteliselt peab iga ettevõtja registreerima end käibemaksukohustuslaseks igas ELi riigis, kus ta kaupa müüb või teenuseid osutab. Kui sama riigi ettevõtjatel on registreerimiskohustus teatud aastakäibe ületamisel (Eestis 250 000 kr), siis mitteresi-

dentidele see ei kehti: mitteresidentid peavad registreerima end esimese tehingu järel. Sellest lähtuvalt on ka Eestis rakendatud käibemaksukohustuslaste registreerimist juhul, kui mitteresident Eestis tehinguid teeb. Samas võimaldab Eesti seadus maksustada tehinguid kliendipõhiselt, see tähendab pöördmaksustamist, kui ostja on Eesti maksukohustuslane. Seega registreerima peab üksnes nende tehingute tegemisel, mille kumbki pool pole Eesti maksukohustuslane. Mõistetav peaks olema riigi huvi teada ettevõtjaid, kes tema territooriumil ettevõtlusega tegelevad.

Käibemaksukohustuslaseks registreerimine pole keeruline. Registreerimise protseduur on siseriiklik ja riigid võivad ka direktiivi järgi kehtestada teatud erandeid ja kohustustest vabastamist, kuid Eesti seadus antud juhul mingeid erandeid ette ei näe.

Registreerimiskohustus on ühekordne, ei võta aega ning on tasuta. Käibedeklaratsioonide esitamine ei ole samuti

keeruline ja seda saab teha volitatud isik. Juhul, kui ettevõtte on lühiajaline või on tegemist ühekordse tehinguga, on ettevõtjal võimalik end pärast tehingute tegemist maksukohustuslaste registrist kustutada. Kõige suurem probleem *offshore*-firmade käibemaksukohustuslaseks registreerimisel on vananenud dokumendid ja puuduvad andmed. Maksuhaldur ei saa aktsepteerida aastataguseid dokumente ega olematuid isikuid.

Maksuhaldur peab teadma, kellel on õigus kauba suhtes korraldusi anda. Vabatsõnise toimuvad fiktiivsed omaniku vahetused, mille tulemusel kauba hind oluliselt langeb ja tegeliku kauba saatja saate-dokumentides enam ei kajastu. Selline äri on tavaks Venemaa suunal väidetavalt Venemaa kõrgete tollimaksude ja käibemaksu tagastamise probleemide tõttu. Majanduslikku sisu nendel tehingutel pole, sest kaup ostetakse kordi kallimalt, kui edasi müüakse. Siin tekib probleem ka teiste maksude kohustuse täitmisega. Vabatsõn ei ole eriterritoorium, vaid Eesti riigi osa, kus kehtivad kõik seadused.

10 aastat turismiturul **Estintour**

REISID MAJUTUS VIISATEENUSED

VENEMAA, UKRAINA, VALGEVENE, TEISED SRÜ RIIGID

Pärnu mnt 20a, Tallinn, www.estintour.ee
Tel 646 1390, tel/faks 646 3601, e-post info@estintour.ee

EuroMet
EUROOPA METALL

ROOSTEVABA TERAS	HAPPEKINDEL ROOSTEVABA TERAS	ALUMIINIUM
- kuumvaltslehed - külmvaltslehed - lihvitud lehed - poleeritud lehed - möötu lõigatud linnid - umartorud - nelikanttorud - ristküliktorud - poleeritud torud - lihvitud torud - umaratid - ristküliklatid - nelikantlatid	- kuumvaltslehed - külmvaltslehed - lihvitud lehed - poleeritud lehed - möötu lõigatud linnid - umartorud - nelikanttorud - ristküliktorud - poleeritud torud - lihvitud torud - umaratid - ristküliklatid - nelikantlatid - umaratid	- lehed - rihvellehed - anodeeritud lehed - profiilid - kliendiprofiilid - anodeeritud profiilid

VASK JA VASESULAMID

- lehed
- umaratid
- ristküliklatid
- nelikantlatid
- torud
- möötu lõigatud linnid

EUROOPA METALLI OÜ
Tuuliku 4, 10621 Tallinn
Tel 651 7150, faks 651 7151
e-post euromet@euromet.ee

Õmblusfirma
pakub tööd ettevõttele meeste päevasärkide valmistamiseks.

Helistada tel 667 6006

BR Turbo
www.turbo.ee

Suur-Sõjamäe 19A, tel. 600 77 63

ALTUS CONSULT
FIRMADE ASUTAMINE JA MUÜK

Tõnismägi 3a, tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

KRIMONT
OSAÜHINGUD RIIGILT – 7100 kr
RAAMATUPIDAMISTEENUSED – al 600 kr/kuu

Vabaduse väljak 6, Tallinn
tel 646 4105, 50 28 365, krimonte@hotmail.ee

Tänased mängud

- 22. juuni, grupp C
kell 21.45
Itaalia-Bulgaaria
kell 21.45
Taani-Rootsi

Homsed mängud

- 23. juuni, grupp D
kell 21.45
Holland-Läti
kell 21.45
Saksamaa-Tšehhi

**Lätlastele koidab
veerandfinaal!**

• **Täna.** Bulgaaria on näidanud end grupi autsaiderina, samas on Itaalia võidukohustuse pingel, kui tahab edasi pääseda. Bulgaarial pole midagi kaotada, küll aga võimalik itaallaste elu ära rikkuda.

Taani-Rootsi. Naabrite ja heade tuttavate kohtumine. Rootsil peab viigist, Taani peab võitma. Kui Itaalia kaotab Bulgaariale, piisab ka Taanile viigist. Pakun, et edasi veerandfinaali pääsevad Rootsi ja Itaalia.

• **Homme.** Tšehhi on veerandfinaalis. Ülejäänud kolmele kehtib reegel – võit viib edasi. Viik Hollandi ja Läti vahel saadab selle paari koju ja Saksamaale piisab edasipääsuks viigist Tšehhiga. Kui Läti võidab Hollandit ja Saksamaa ei võida Tšehhit, lähevad veerandfinaali lätlased! Väga pingeline õhtu tuleb. Hoian põialt Hollandile.

Tiit Reinart

Eesti naiste meistriliigas kaheksa klubi:

- Pärnu JK (peatreener Jüri Saar)
- TKSK Visa Tallinn (Aleksandr Nesterov)
- FC Ajax TLMK Tallinn (Sergei Malinin)
- FC Flora Tallinn (Anders Søvri)
- JK Tammeka Tartu (Katrin Kaarma)
- EVL Silvi Kehtna (Gunnar Kure)
- JK Tulevik Viljandi (Taavi Siimon)
- JK Piraaja Kehra (Ivo Mustimets)

Allikas: Eesti Jalgpalli Liit

Eesti parima naisjalgpalluri tiitliga pärjatud Pärnu JK mängija Anastassia Morkovkina on klubi treeneri sõnul tõeline talent.

Foto: Toomas Huik, Scanpix/Postimees

Naiste jalgpall kogub visalt populaarsust

Kui kokku panna kaks maailma kõige meeldivaimat komponenti – naised ja jalgpall, ei tohiks vähemalt meestel täielikust õnnest enam midagi puududa.

Tiit Reinart
aripaev@aripaev.ee

Ometi jääb naiste vutt populaarsuselt ja rahanumbritelt meeste jalgpallile veel kõvasti alla, püüdes peaaegu alati tegijate endi entusiasmil ja fanatismil.

Naiste jalgpalli vanuseks siinmail hindab Eesti koondise

ja meisternaiskonna Pärnu JK peatreener Jüri Saar vähemalt 15 aastat. Koondis tegi Saare andmeil esimese maavõistluse aastal 1994 Leeduga.

Praegu mängib Eesti naiste meistriliigas kaheksa klubi. Tase kahjuks eriti ühtlane ei ole. Aastaid on Eesti meistritiitli võitnud TKSK Visa, möödunud aastal peatas nende võidukäigu Pärnu JK. Nende kahe vahel kestab vastasseis ka tänavu. Pärast esimest ringi juhib küll Pärnu, ent hooaeg pole veel lõppenud.

Tasemelt järgmine paar on FC Ajax TLMK ja Flora. Ülejäänud neli naiskonda on juba klassilt mõnevõrra nõrgemad.

Meeste jalgpalli üha suureneva populaarsusega naiste jalgpall veel võrdlust välja ei

kannata. "Fännklubisid ei ole, aga mängudel käib oma tutvusringkond, peikad, vanemad, pered," iseloomustas Saar publikut. Eelmisel aastal, Balti liiga turniiril, oli mängudel Kasahstani ja Iisraeliga publikut küllaltki palju. Et naiste jalgpall tasapisi populaarsust kogub, näitab ka see, et seitse praegust noorte võistkonda on väga ühtlase tasemega. Samuti on geograafia lai – mängitakse Põlvas, Kehras, Tartus, Põltsamaal jm.

Nii et järelkasv on tulemas. Samas, eredaid tähti, kellest näeb ära, et see on tõsine jalgpallur, pole Saarele silma hakanud. Selliseid, nagu veel mõne aasta eest noorte seas mänginud Eesti parima naisjalgpalluri tiitliga pärjatud

Anastassia Morkovkina. Tema on Saare sõnul tõeline talent.

Koondise tasemel on Eesti naised aga kohati edukamad kui mehed. Eelmisel aastal võideti näiteks Balti turniir. "Tea, et nii Leedus kui ka Lätis teha hake väga tugevat tööd naiste jalgpalliga," ütles Saar. "Tunnetan, et nad on varsti meie suured konkurendid."

Mööndes, et sponsoreid on alati raske leida, tunnustab Saar Pärnu JK aastatepikkust koostööd ASiga Savi. "Meil on hea sponsor. Kõik hädavajalik, mis naiskonnale vaja – varustus, treeningbaasid, võistluste transport – kõik see on klubi poolt lahendatud," ütles Saar.

Saar nimetab klubi aastaeelarveks üle 50 000 krooni ulatuva summa, mis meeste

jalgpallis keerlevate summade-ga võrdlust ei kannata.

Praegu käib Saare sõnul lisaraha otsimine, et pärnakate osalemine juulis Naiste Champions Cupi esimeses voorus Valgevenes läheks tõrgeteta.

"Ma ei tunneta, et ei tahe-taks aidata. Iseasi, kui palju on võimalusi," vastas Saar küsimusele, kas riik ja jalgpalliliit naiste koondist toetavad.

Samas on mõnikord probleeme, et kõik mängijaid paa-riks päevaks kokku saada. Palju sõltub sellest, kuidas kellelgi on kooli, pere või töö tõttu võimalik mängima tulla – tegemist on ju amatööridega. Nii on kümnepäevase Valgevenesõidu suhtes nii mõnigi mängija valiku ette seatud – töö või jalgpall.

palju õnne!**KOLMAPÄEV**

Jüri Vips 48
AbeStock juhatuse
esimees

NELJAPÄEV

Kaur Lohk 36
TD Baltic AS juhatuse
esimees

REEDE

Väino Kaldoja 48
Silberauto juhatuse
esimees

LAUPÄEV

Enn Pant 39
Tallink Grupi juhatuse
esimees

ärilause

Ahti Kallaste
Tallinna linnakantsleil
finantsdirektor

„Keegi ei võta seda drastilisena.“

Laskmata häirida faktist, et Tallinn jäi eelmisel aastal raamatupidamise aruande järgi 79,9 mln krooniga miinusesse. Eesti Päevaleht 21.06.2004

Oma Maja

“Oma Maja 3”
Hind **265.-**

**“Oma Maja 3”
ja “Ehitusinfo”**
Kahe raamatu
hind juunis
380.-

Raamatute tellimine
klubi@aripaev.ee või 667 0108

Äripäev

Kust leida hea töömees, kes remondi teeb?

Eks ikka õiste
kraanadega raamatust

“Ehitusinfo 2004”

Hind **219.-**

